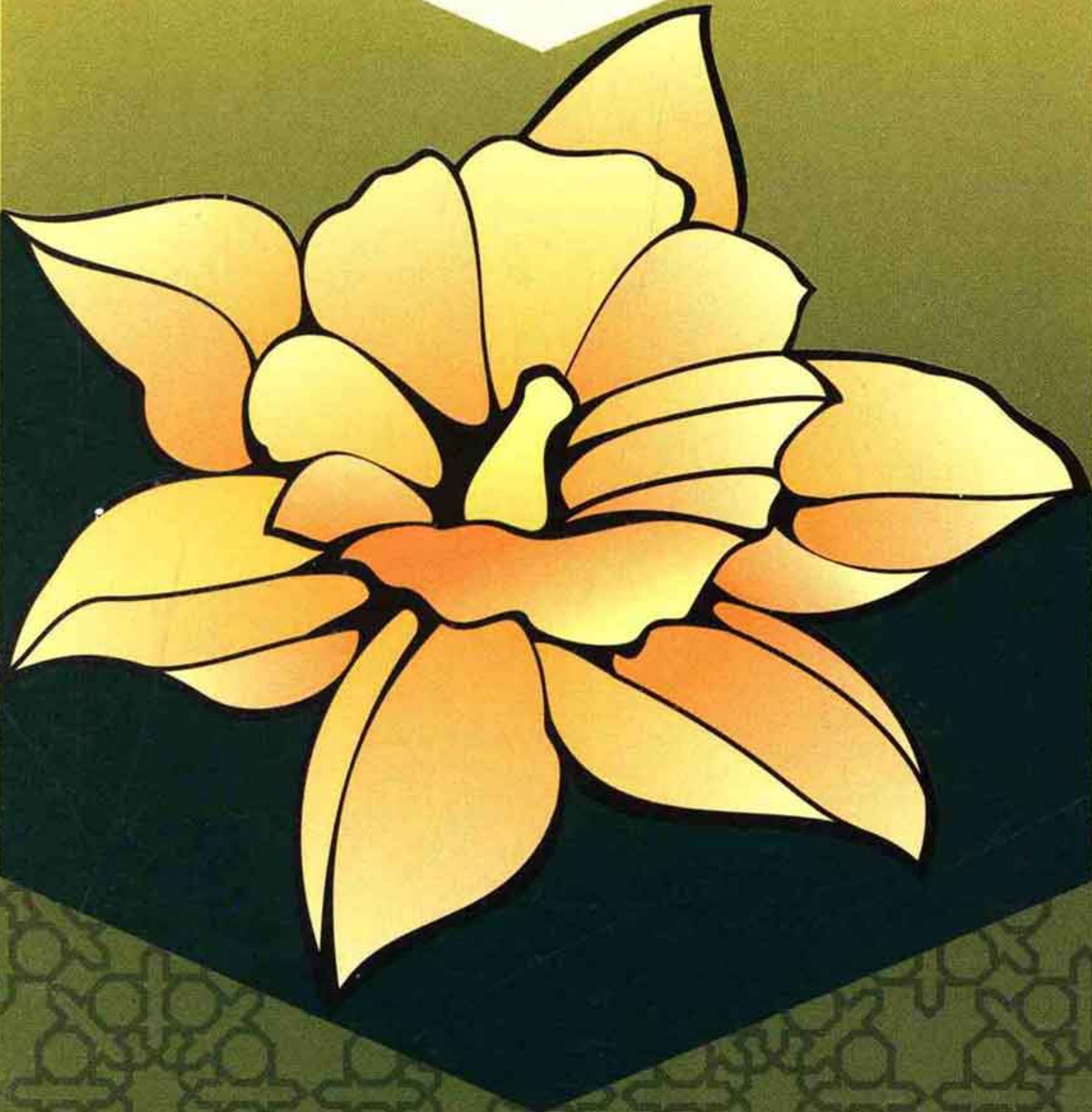

کتاب‌شناسی

قرآن و انتظار

کتابشناسی قرآن و انتظار

دیپرخانه دوازدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم

آبان ماه ۱۳۸۳

کتابشناسی قرآن و انتظار / دبیر خانه دوازدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم -
تهران: فرهنگ مکتوب، ۱۳۸۳
ص ۱۴۶

ISBN: 964-94224-6-3 ۱۲۵۰۰ ریال

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه: ص. ۱۴۳-۱۴۴
نمایه

۱- مهدودیت - جنبه قرآنی - کتابشناسی. الف. نمایشگاه بین المللی قرآن کریم
دوازدهمین: ۱۳۸۳: تهران. دبیرخانه
۱۴۳ کی ۱۱۵ الف ۷۸۳۵ / ح ۱۶/۲۹۷۱۵۹
۱۳۸۳

۶۲۱/۳۸۱۵

۲۹۲۹۰-۸۳م

کتابخانه ملی ایران

انتشارات فرهنگ مکتوب

تهران - صندوق پستی ۳۴۳۳ - ۱۹۳۹۵

کتابشناسی قرآن و انتظار

ستاد برگزاری دوازدهمین نمایشگاه بین المللی قرآن کریم

چاپ اول: پاییز ۸۳

تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه

حروفچینی: گنجینه

لیتوگرافی: اسپادانا

چاپ و صحافی: کامران

همه حقوق محفوظ است

شابک: ۹۶۴-۹۴۲۲۴-۶-۳ ISBN: 964-94224-9-8

قیمت: ۱۲۵۰ تومان

زیر نظر

سید مصطفی احمدی راد

مدیر پژوهشی

محمد محمودپور پیرپشته

ویرایش

سیدمهدی علمی حسینی

نمونه خوان

زہرا حسینی

مدیر گروه مآخذشناسی و چکیده نویسی

مرضیہ رستمیان

گروه مآخذشناسی

مریم ملی، عطیہ شریفی، رقیہ قہرمانی بیک، آزادہ سادات کامیاب

گروه چکیده نویسی

وجیہہ نجفی، سیدہ عذرا طباطبایی حکیم، طاہرہ رحمان پناہ

(گروه برہان - دانشجویان دانشکدہ علوم قرآنی مشهد)

□ فهرست مطالب

۷	مقدمه.....
۹	پیشگفتار.....
۱۳	کتاب.....
۵۱	مقاله.....
۹۳	پایان نامه.....
۹۹	سایت.....
۱۰۵	فهرستوارهها.....
۱۰۶	فهرست موضوعات مهدویت در تفاسیر.....
۱۱۸	فهرست آیات مهدویت در قرآن کریم.....
۱۲۲	فهرستواره موضوعات.....
۱۳۳	فهرستواره پدیدآورندگان.....
۱۳۶	فهرستواره عنوانها.....
۱۴۳	منابع و مأخذ.....

□ مقدمه

من استقبال وجوه الآراء عرف مواقع الخطاء
آنکه با اندیشه‌های گوناگون روبه رو شود، به
نقاط اشتباه پی خواهد برد.

نهج البلاغه، حکمت ۱۷۳

قرآن کریم از آغاز نزول تا کنون همواره مورد توجه اندیشمندان، متفکران و هنرمندان بوده است که از جوانب گوناگون به غور و تأمل در آن پرداخته و آثار گرانقدری درباره آن به یادگار گذارده‌اند، به گونه‌ای که در طول تاریخ، بیشترین توجه و التفات متوجه این کتاب شریف بوده است.

معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افتخار دارد با برگزاری دوازده دوره نمایشگاه قرآن سهمی هرچند اندک اما شایسته در ارائه و معرفی و بالتبع توسعه و ترویج آثار و فعالیت‌های قرآنی داشته باشد.

به تصریح مقام محترم ریاست جمهوری در مراسم یازدهمین دوره تجلیل و تکریم خادمان قرآن کریم، نهال کوچک نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم که در سال ۱۳۷۲ به شکل بسیار ساده و کوچک برگزار شد، امروز درخت تناوری است که شاخ و برگ خود را نه تنها در ایران بلکه در همه دنیای اسلام گسترانده است و بی‌تردید، یکی از جریان‌های پدیدار و مهم در حوزه قرآن است که نشان دهنده فعالیت‌های مختلف در عرصه‌ها و شاخه‌های مختلف در داخل و خارج ایران نسبت به قرآن کریم است.

از دیگر سوی یکی از معیارهای توسعه فرهنگی جوامع امروز در عصر ارتباطات، میزان رویکرد اندیشمندان به مقوله اطلاع‌رسانی است. از آنجا که در اختیار قرار دادن بیشترین اطلاعات در کمترین زمان به پژوهشگران، غرض اصلی خدمات اطلاع‌رسانی است، بی‌تردید در مسیر توسعه فن‌آوری علمی -

فرهنگی، منابع اطلاع‌رسانی بویژه در حوزه کتابشناسی به گونه‌ای فزاینده نقش‌آفرینی می‌کند.

رویکرد جهانی انسانِ معاصر به دین و معنویت که نویدبخش آغاز عصر ایمان است، رسالت دین پژوهان راستین را صدچندان کرده، ضرورت گسترش دامنه پژوهش‌های میان‌رشته‌ای بویژه در دانش‌های درون دینی را آشکار می‌کند.

در راستای تبیین همگرایی عمیق میان قرآن و عترت و با نگاهی روشمند و زیرساخت‌گرایانه، جلوه‌ای دیگر از پیوند دوسویه قرآن صامت و قرآن ناطق را برنموده‌ایم.

این نوشتار با عنوان «کتابشناسی قرآن و انتظار» در بردارنده معرفی آثاری است که مهدویت را از دریچه قرآن نگریسته و به مناسبت برگزاری دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم، از سوی دبیرخانه این نمایشگاه منتشر می‌گردد. امید است مجموعه حاضر، گامی باشد در راه فهم راستین مفهوم انتظار و محملی باشد پیشکش به ساحت آن قرآن ناطق.

ستاد برگزاری دوازدهمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم

□ پیشگفتار

شیوه تنظیم اطلاعات

هر واحد اطلاعاتی، با یک شماره پیاپی مشخص می‌شود و شامل سه قسمت اصلی است: ۱- مأخذشناسی. ۲- چکیده. ۳- کلیدواژه.

مأخذشناسی

اطلاعات مأخذشناسی به این ترتیب است: پدید آورنده، عنوان، کمک پدیدآورنده و مشخصات اثر.

چند نکته درباره اطلاعات مأخذشناسی

- ۱- پس از نام خانوادگی پدیدآورنده، نام شخصی وی آمده و همه القاب مثل: شیخ، دکتر، آیت‌الله و... حذف شده است.
- ۲- در صورت مشخص نبودن نام پدیدآورنده از علامت اختصاری [بی‌نا] استفاده شده است که معادل «بی‌نام» است.
- ۳- در صورتی که یک اثر بیش از یک پدیدآورنده داشته، پس از نام شخص اول، عبارت [و همکاران] آمده است.
- ۴- پس از سرشناسه، عنوان قرار دارد. عنوان فرعی نیز، پس از عنوان اصلی و با علامت (:) آمده است.
- ۵- پس از عنوان اثر، مشخصات کمک پدیدآورندگان از جمله: مصحح، محقق، مترجم، کوشنده (به کوشش)، تهیه و تنظیم کننده و... با علامت (:) آمده است.
- ۶- پس از ذکر کمک پدیدآورندگان، مشخصات ناشر، تعداد جلد، تعداد صفحه، محل نشر و تاریخ آمده است.

- ۷- علامت اختصاری (ه.م) معادل «هجری شمسی» و (ق.م) معادل «هجری قمری» و (م.م) معادل «میلادی» است.
- ۸- در صورت مشخص نبودن نام ناشر یا محل نشر، از علامت اختصاری [بی جا] استفاده شده است.
- ۹- در صورت مشخص نبودن تاریخ نشر از علامت اختصاری [بی تا] استفاده شده است که معادل «بی تاریخ» است.

چکیده

- ۱- سعی شده است تا حد ممکن برای تمام متون، چکیده تهیه شود.
- ۲- چکیده‌های این کتابشناسی عمدتاً از نوع توصیفی - تحلیلی Descriptive - Analytical است. چکیده با جمله‌ای آغاز می‌شود که آینه تمام‌نمای اثر است. در ادامه، پس از معرفی توصیفی اثر، اهم مطالب و نتایج اثر ارائه شده است.
- ۳- در چکیده نویسی تحلیلی، جزئیات بخشهای قرآنی آثار، بیشتر مورد توجه قرار گرفته است.

کلیدواژه

- ۱- در برخی از کلیدواژه‌ها جهت انتقال سریع اطلاعات از ذکر نام «امام مهدی (عج)» خودداری شده است. بطور مثال منظور از «سیما»، «سیمای امام مهدی (عج)» است. ولی در برخی از موارد به جهت جلوگیری از انتقال نادرست اطلاعات، ناچاراً، نام «امام مهدی (عج)» به کلیدواژه‌ها افزوده شده است.
- ۲- در کلیدواژه‌ها، بر سوره‌ها و شماره آیات جهت استفاده بیشتر از مباحث تفسیری، تأکید شده است. در مواردی که تعداد آیات زیاد بوده، از کلیدواژه‌ها «آیات مهدویت» استفاده شده است.

فهرستواره‌ها

در پایان، چند فهرستواره براساس حروف الفبا تنظیم شده است که مراجعه به آنها استفاده از اطلاعات آثار را تسهیل می‌کند. این فهرستواره‌ها عبارتند از: پدیدآورندگان، عناوین و موضوعات، که پس از ذکر هر یک، شماره اثر مربوطه ذکر شده است.

تذکرات لازم:

الف - این کتابشناسی بدون هیچ مبدأ زمانی به گردآوری آثاری پرداخته است که تا مهر ماه ۱۳۸۳ منتشر شده‌اند.

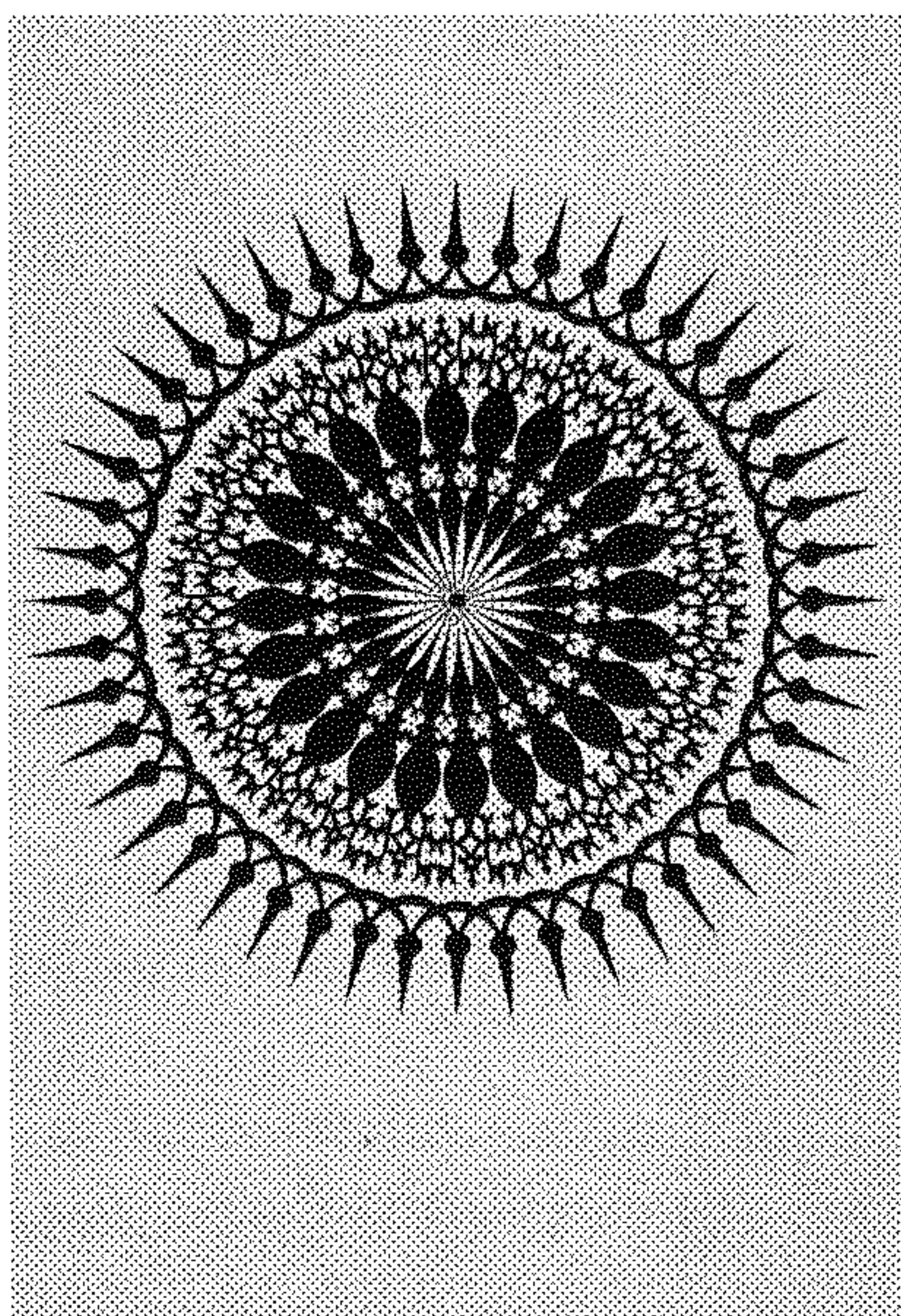
ب - معیارها برای انتخاب آثار عبارت است از: ۱- قرآن، ۲- امام مهدی (عج).

ج - زبان این کتابشناسی، فارسی و عربی است. به بیان دیگر، این کتابشناسی تنها شامل گزارش آثار فارسی و عربی است.

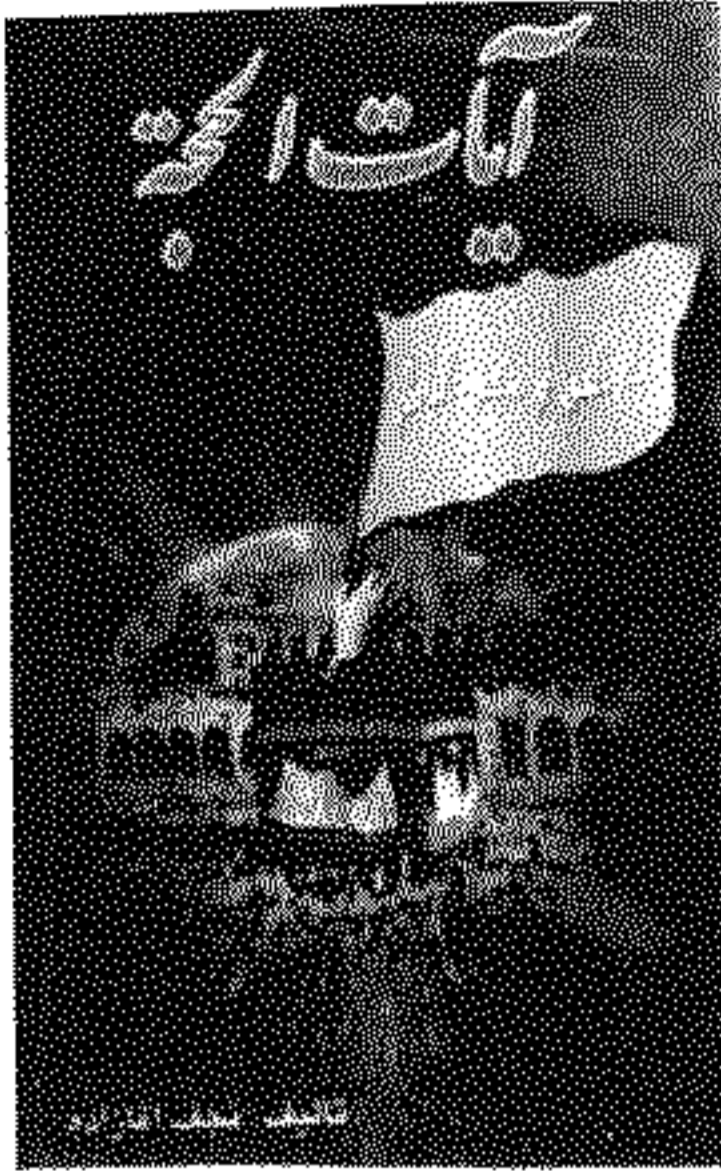
د - محیط این کتابشناسی - محدوده انتشار کتب - ایران است. در مواردی نادر، برخی از آثار که در خارج از ایران چاپ شده بواسطه ترجمه اثر در ایران، یا اهمیت آن، معرفی شده است.

ه - از آنجا که اغلب آثار مهدویت خالی از آیات قرآن نیست، به معرفی آثاری پرداخته‌ایم که همه یا بخش مهمی از آن رویکزدی قرآنی دارد.

و - از «مرجع مهدویت» که کاری ارزشمند از بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود(عج) و پایگاه اطلاع‌رسانی سراسری اسلامی (پارسا) است، در خصوص آثاری که در دسترس نبوده، بهره برده‌ایم، که جای سپاس دارد.

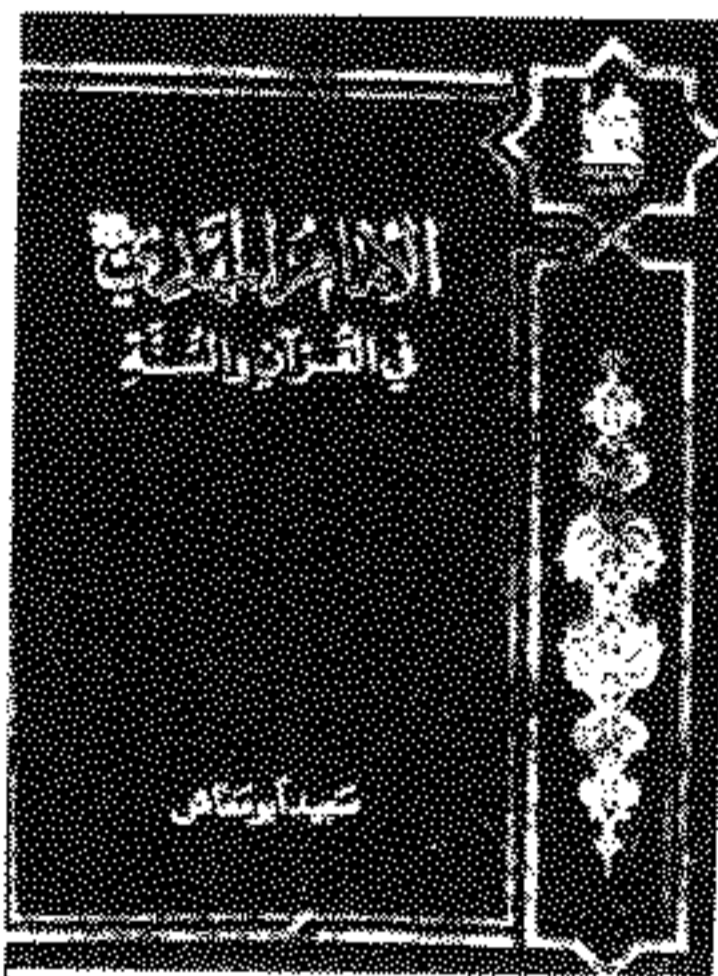

کتاب

۱- آقازاده، نجف: آیات الحجج، شامل آیات قرآنی و روایات معتبر مربوط به حضرت صاحب الزمان، انتشارات نجف‌زاده، ۱۳۵ ص، تبریز: ۱۳۷۹ ش.
این نوشتار در پی ترجمه و تفسیر کوتاه آیاتی است که درباره امام مهدی (عج) تأویل شده است. نویسنده بیش از ۱۲۰ آیه قرآن را در شأن امام مهدی (عج) معرفی کرده و با بهره‌گیری از روایات معصومین (علیهم‌السلام) ترجمه و تفسیر کوتاهی از آن ارائه کرده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / ترجمه آیات مهدویت / روایات تفسیری.

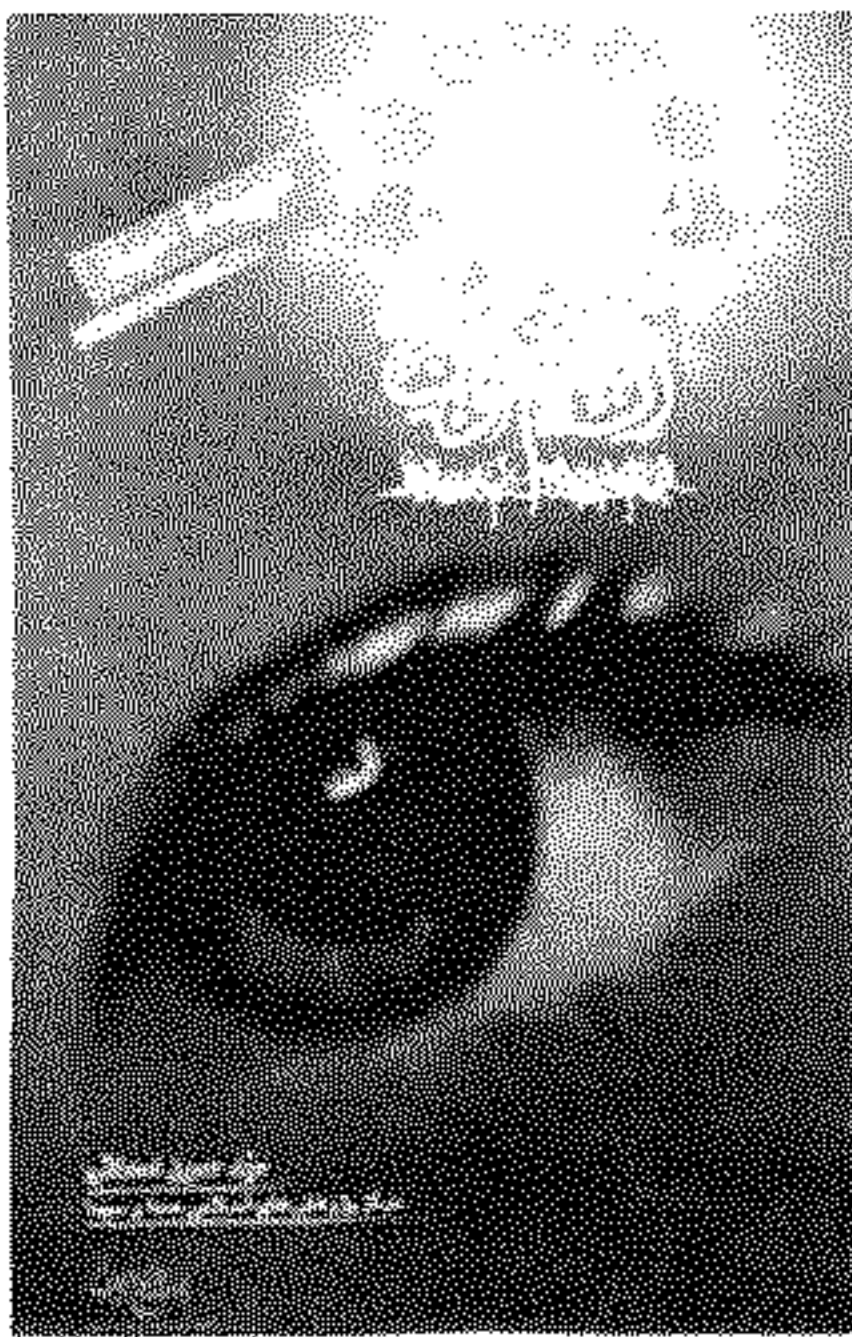

۲- ابو معاش، سعید: الإمام المهدی فی القرآن والسنة، مجمع البحوث الاسلامیة، ۶۰۳ ص، مشهد: ۱۴۲۲ ق.

مجموعه‌ای تفصیلی است از ۱۳۶ روایت تفسیری در موضوع مهدویت. نویسنده پس از مقدمه‌ای گذرا پیرامون اصل امامت در اسلام و خاتم‌الائمه بودن امام مهدی (عج)، به ترتیب سوره‌های قرآن، پس از ذکر هر آیه، روایات خاندان عصمت و طهارت (علیهم‌السلام)

را به لحاظ «نص»، «اشاره» و یا «تأویل» درباره امام مهدی (عج)، آورده است. و در برخی موارد، نظرات بزرگان محدثین نیز در موضوعات گوناگون ذکر شده است. می‌توان این اثر را، به لحاظ جامعیت، دایرةالمعارف قرآنی - روایی امام مهدی (عج) نامید.

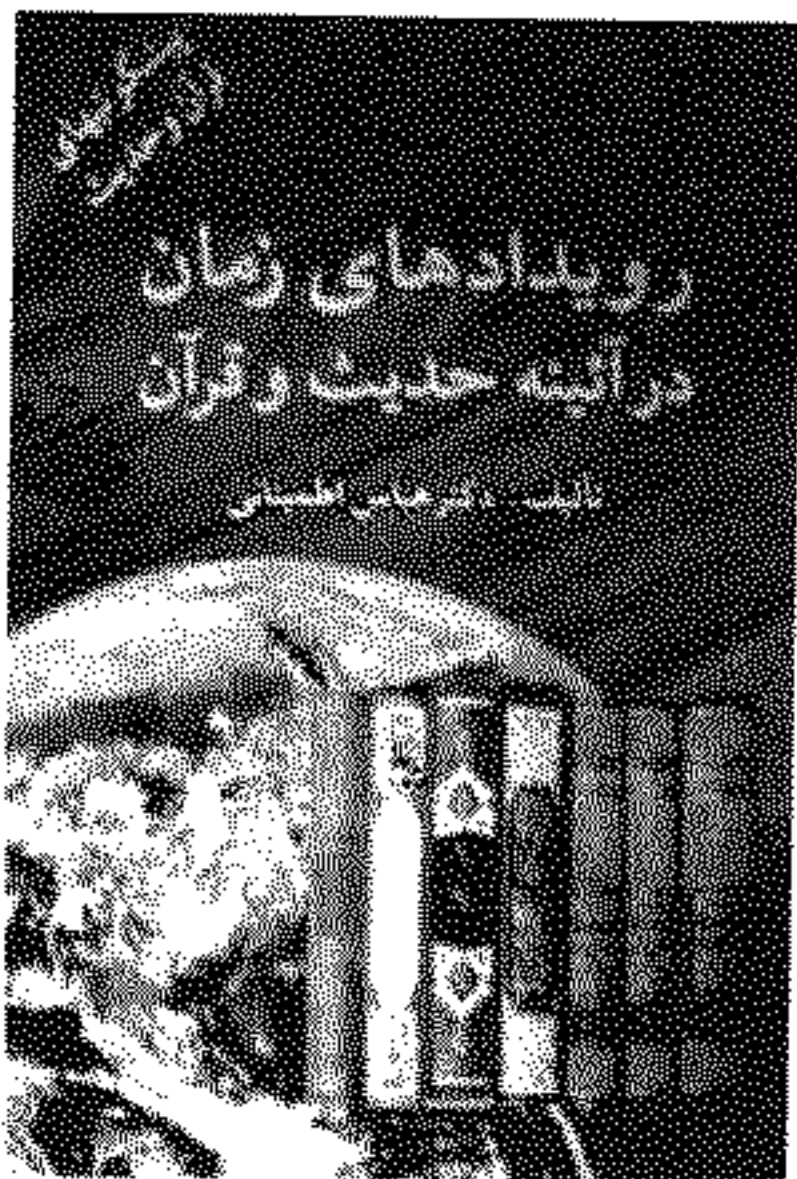
کلیدواژه: روایات تفسیری / امامت در اسلام / خاتم‌الائمه و مهدی (عج) / آیات مهدویت / پیروزی اسلام / شبهات / انتظار.

۳- اسحاقی، سید حسین؛ سپیده امید، کاوشی در مهدویت، بوستان کتاب قم، ۱۹۱ ص، قم: ۱۳۸۰ ش. موضوع کتاب کاوشی در مهدویت و موضوعات مرتبط با آن است. این گزیده، در نه بخش سامان یافته است. بخش اول نگاهی گذرا به ولادت و غیبت ولی عصر (عج) دارد، در بخش دیگر اعتقاد، به مهدویت در سایر ادیان و ملل مورد بررسی قرار گرفته است. سپس چهره نور در نورالانوار - کلام

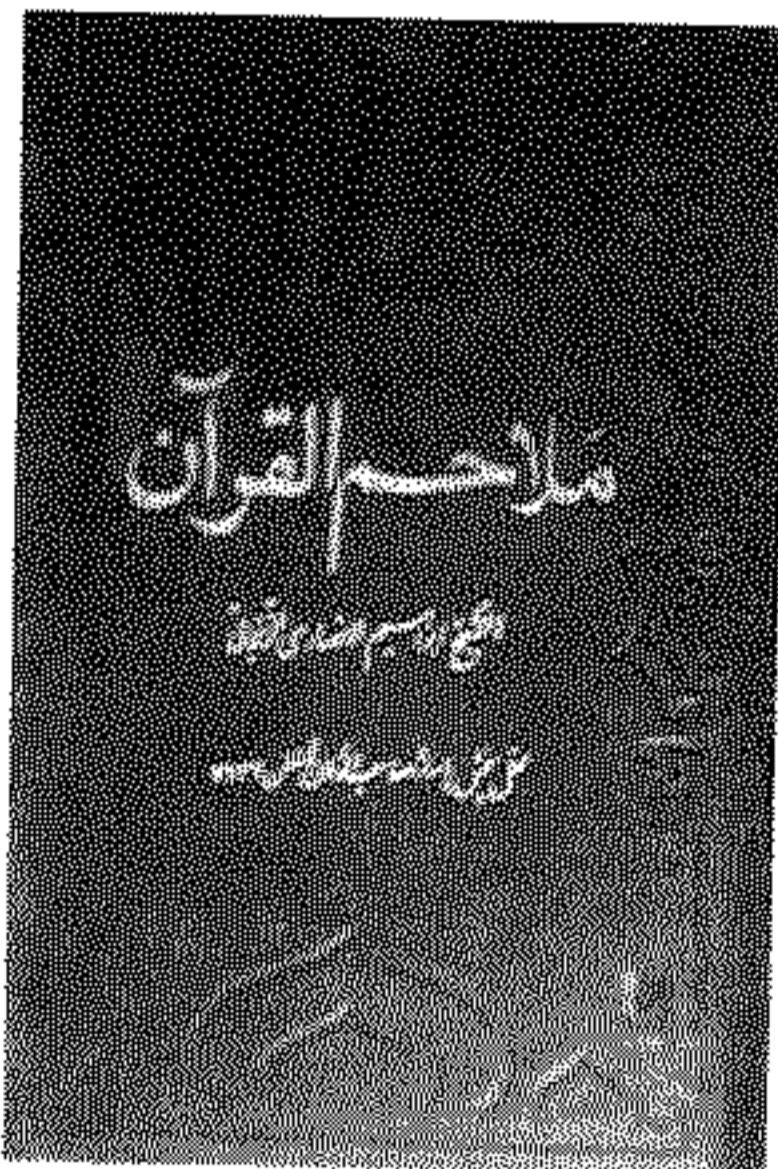
وحی - به تصویر درآمده و تفسیر آیاتی چند درباره وجود مقدس امام زمان (عج) به تفصیل آمده است. آن گاه درباره امام (علیه السلام) و جامعه مطلوب و موعود، پرسش و پاسخ‌هایی مطرح شده است، در گامی دیگر جرعه‌ای از چشمه‌سار عرفان و ادب تحفه مهدی‌دوستان نموده، آن گاه به عنوان توشه فرهنگ‌سازان توصیه‌ها و سؤالاتی فراهم ساخته و کتاب را با معرفی آثاری درباره حضرت مهدی (عج) به پایان رسانده است.

کلیدواژه: ولادت / غیبت / مهدویت در ادیان / آیات مهدویت / وظایف منتظران / پرسش و پاسخ / عرفان و امام مهدی (عج) / ادبیات مهدویت / کتابشناسی.

۴- اطمینانی، عباس؛ رویدادهای زمان در آینه حدیث و قرآن، انتشارات کردستان، ۱۷۶ ص، سنندج: ۱۳۸۰ ش.

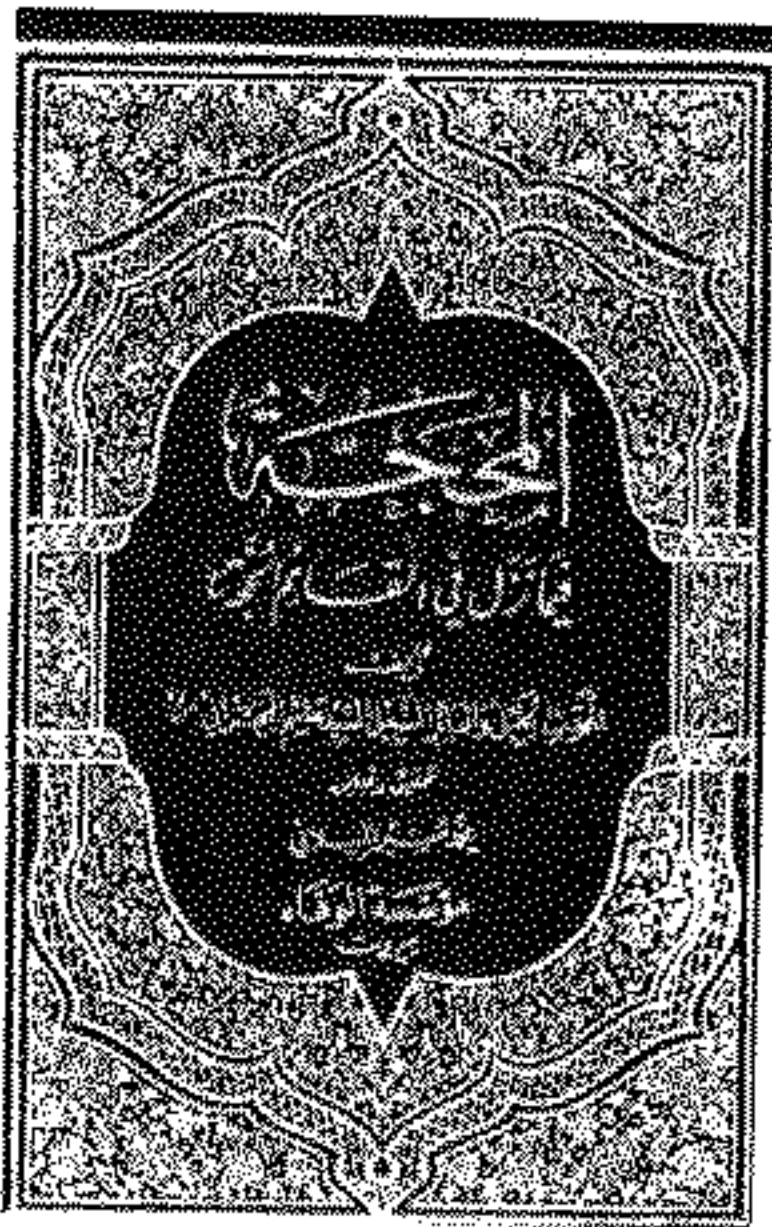
۵- امینی، ابراهیم احمد؛ آئینه هدایت در اثبات ولایت؛ اسلامیه، ص ۳۸۲، تهران: ۱۳۹۴ ق.

۶- انصاری زنجانی، ابراهیم؛ ملاحم القرآن، انتشارات انصاری زنجانی، ۱۳۵ ص، قم: ۱۴۰۰ ق. این اثر در بردارنده مباحثی است درباره پیش‌گویی‌های قرآن در مورد آخرالزمان و حکومت جهانی. نویسنده در بخشی از کتاب، با استناد به روایات و دیدگاه مفسران، به تأویل و تطبیق آیات قرآن بر امام زمان (عج) و نشانه‌های ظهور و دولت وی پرداخته است. ندای آسمانی، نزول

عیسی بن مریم، خروج دابة الارض، ظهور امام، غلبه او بر تمام دشمنانش و رجعت اولیا، از جمله نشانه‌های ظهور و پیش‌گویی‌های قرآن تبیین شده است. نویسنده همچنین به بررسی پیش‌گویی‌های قرآن درباره حوادث مربوط به پیامبر (ﷺ)، علی (علیه السلام)، اصحاب پیامبر، بنی‌امیه، مسلمانان، اهل کتاب، یهود، نصارا و جنگ اعراب با اسرائیل پرداخته است.

کلیدواژه: آخرالزمان / حکومت جهانی / پیش‌گویی‌های قرآن / نشانه‌های ظهور عیسی بن مریم / دابة الارض / رجعت / اسرائیل.

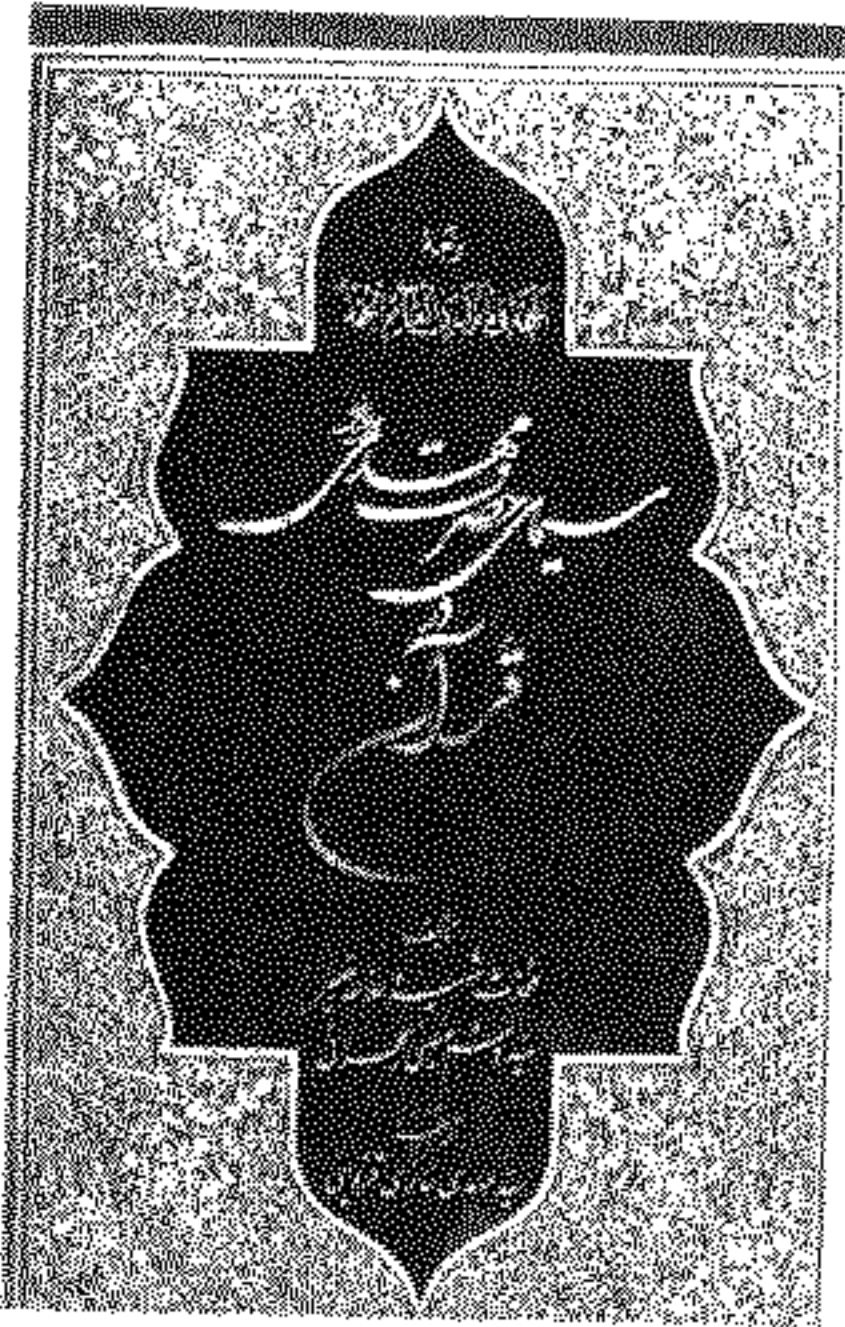
۷ - بحرانی، سیدهاشم بن سلیمان (- ۱۱۰۷ ق)؛
المحجة فيما نزل في القائم الحجة (عج)، به کوشش:
محمد منیر میلانی، مؤسسة الوفاء، ۲۸۴ ص، بیروت:
۱۴۰۳ ق.

تفسیری است روایی (اثری) که به گردآوری
مجموعه آیاتی که درباره مهدی موعود(عج) و
حکومت وی نازل شده پرداخته است. این اثر در نوع
خود اولین کتابی است که درباره شخصیت والای

حضرت مهدی(عج) به شیوه شرح و تبیین، آیه‌های نازل شده در شأن آن امام
منتظر، در پرتو اخبار و احادیث وارده از خاندان عصمت و طهارت(علیهم‌السلام)، تألیف
شده است.

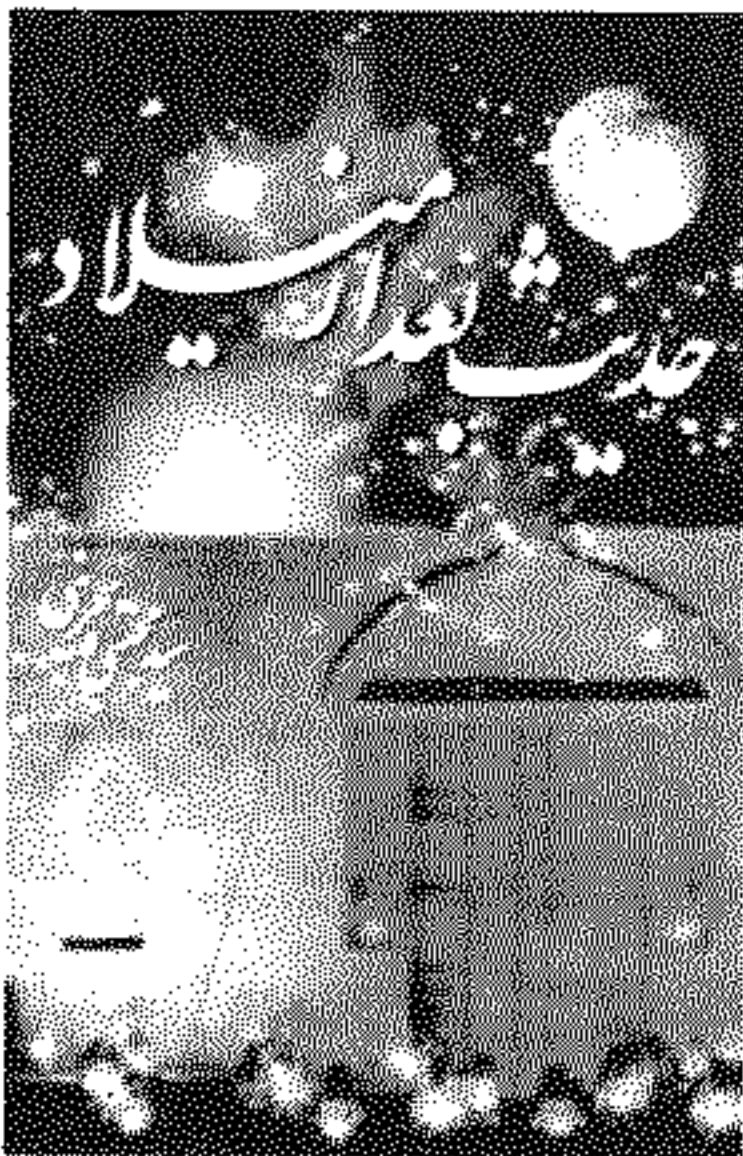
اولین بار «المحجة» همراه کتاب دیگری از مؤلف به نام «غایة المرام فی معرفة
الامام» به چاپ رسیده بود، اما به واسطه اهمیت آن، توسط محقق محترم،
تصحیح و جداگانه به چاپ رسید. نویسنده کتاب که از بزرگان و محدثان شیعه در
قرن یازدهم است، به ترتیب سوره‌ها و آیه‌های قرآن مجید، از سوره بقره تا سوره
عصر، ۱۲۰ آیه از قرآن کریم را به کمک روایات - با ذکر دقیق سند - تفسیر،
تأویل و تطبیق کرده است. مؤلف در نقل روایات، هیچ‌گونه اظهارنظری درباره
آنها، یا حتی آیات مورد نظر خود نکرده و با توجه به «روایی بودن» مشرب
تفسیری کتاب، از آرا و عقاید تفسیری چیزی به میان نیاورده و توضیحی نداده
است. ترجمه فارسی کتاب توسط آقای سید مهدی حائری قزوینی با عنوان
«سیمای حضرت مهدی در قرآن» منتشر شده است.

کلیدواژه: بحرانی / المحجة / حکومت / آیات مهدویت / روایات تفسیری / سیرت.

۸ - بحرانی، سیدهاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷ ق.):
سیمای حضرت مهدی (عج) در قرآن، ترجمه:
 سیدمهدی حائری قزوینی، آفاق، ۴۷۸ ص، تهران:
 ۱۳۶۸ ش.
 عنوان متن ترجمه شده: المحجة فیما نزل فی القائم
 الحجّة.

۹ - بحرانی، سیدهاشم بن سلیمان (-۱۱۰۷ ق.):
سیمای حضرت مهدی (عج) در قرآن، ترجمه و
 تلخیص: سیدعلی حسینی مؤذن، مجمع جهانی
 اهل بیت (علیهم السلام)، ۲۹ ص، قم.
 عنوان متن ترجمه شده: المحجة فیما نزل فی القائم
 الحجّة.

۱۰ - بحرینی، سیدمجتبی؛ **حدیث بعد از میلاد**، مرکز
 فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۶ ص، تهران: ۱۳۸۰ ش.
 به آنچه پس از میلاد حضرت ولی عصر (عج) رخ
 داده، اشاره دارد. این اثر بخش پایانی بحثی است
 که پیش از این در دو بخش تحت عنوان «حدیث
 قبل از میلاد» و «حدیث شب میلاد» انتشار یافته
 است. این مجموعه در چهار بخش به بیان
 رویدادهای مُلکی و ملکوتی پس از ولادت با سعادت
 مولود نیمه شعبان پرداخته است که عبارتند از: تفسیر چند آیه، معراج مولود نیمه

شعبان، و حضور در محضر خلاق سبحان، بیت‌الحمد، خانه آسمانی مولود نیمه شعبان و مراسم روز سوم تا روز هفتم ولادت. بخش اول در دو قسمت جداگانه به تفسیر آیاتی اختصاص یافته که پس از ولادت، از زبان مبارک آن حضرت (عج) شنیده شده و یا بر بازوی شریفش نقش بسته است.

کلیدواژه: ولادت / بیت‌الحمد / آیات بازوبند / آیات شنیده شده / رویدادهای ولادت / معراج.

۱۱ - توحیدی، رضا؛ **القرآن والحجة: مشتركات قرآن و حجت زمان (عج)**، سیمای آفتاب، ۲۸۰ ص، قم: ۱۳۸۲ ش.

مؤلف در نوشتار حاضر طی مباحثی درباره مشترکاتی از قرآن کریم و وجود مبارک حضرت مهدی (عج)، با استناد به آیات قرآن کریم و روایات ائمه معصومین (علیهم‌السلام)، مطالبی فراهم آورده است.

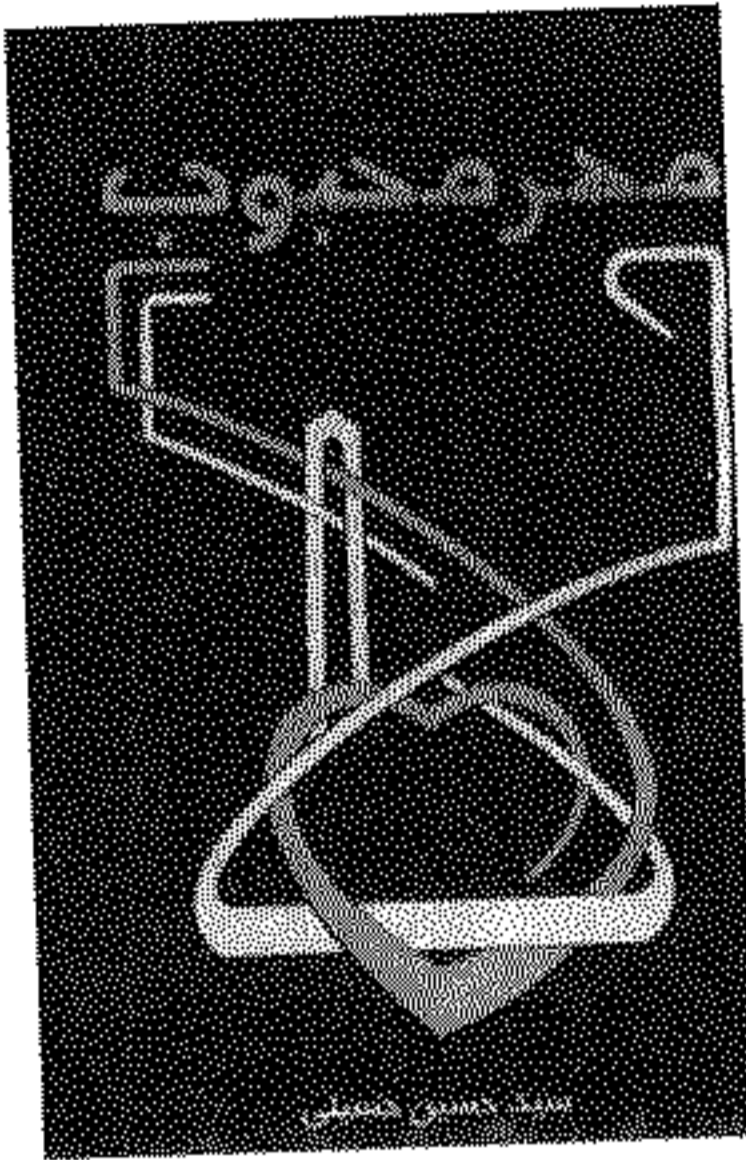
کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات مهدویت / ثقلین.

۱۲ - جوادی آملی، عبدالله؛ **عصاره خلقت: درباره امام زمان (عج)**، مرکز نشر اسراء، ۱۲۰ ص، قم: ۱۳۷۸ ش.

این مجموعه کوتاه که در وصف حضرت بقیه‌الله الاعظم (علیه‌السلام) نگاشته شده، برگرفته از آثار گفتاری و نوشتاری استاد آیه‌الله جوادی آملی است، و با استناد به روایات و آیات قرآن کریم، به تبیین مسأله خلیفه‌اللهی انسان و مقام وی، و انتظار و آثار و ابعاد گوناگون آن پرداخته است و با بهره‌گیری از روایات، انسان عصر غیبت را به دو دسته «منتظران واقعی» و «گرفتاران جاهلیت»

تقسیم کرده، و به وظایف شیعه در عصر غیبت اشاره می‌کند. جایگاه امامت، انسان کامل، انتظار فرج، جلوه‌های فرهنگی و نظامی انتظار و اسرار غیبت، از دیگر مباحث کتاب است.

کلیدواژه: انتظار / غیبت / ثقلین / انسان کامل / وظایف منتظران / امامت.

۱۳ - حسینی، سیدحسین؛ **مهر محجوب**، انتشارات نیک معارف، ص ۲۵۸، تهران: ۱۳۷۲ ش.

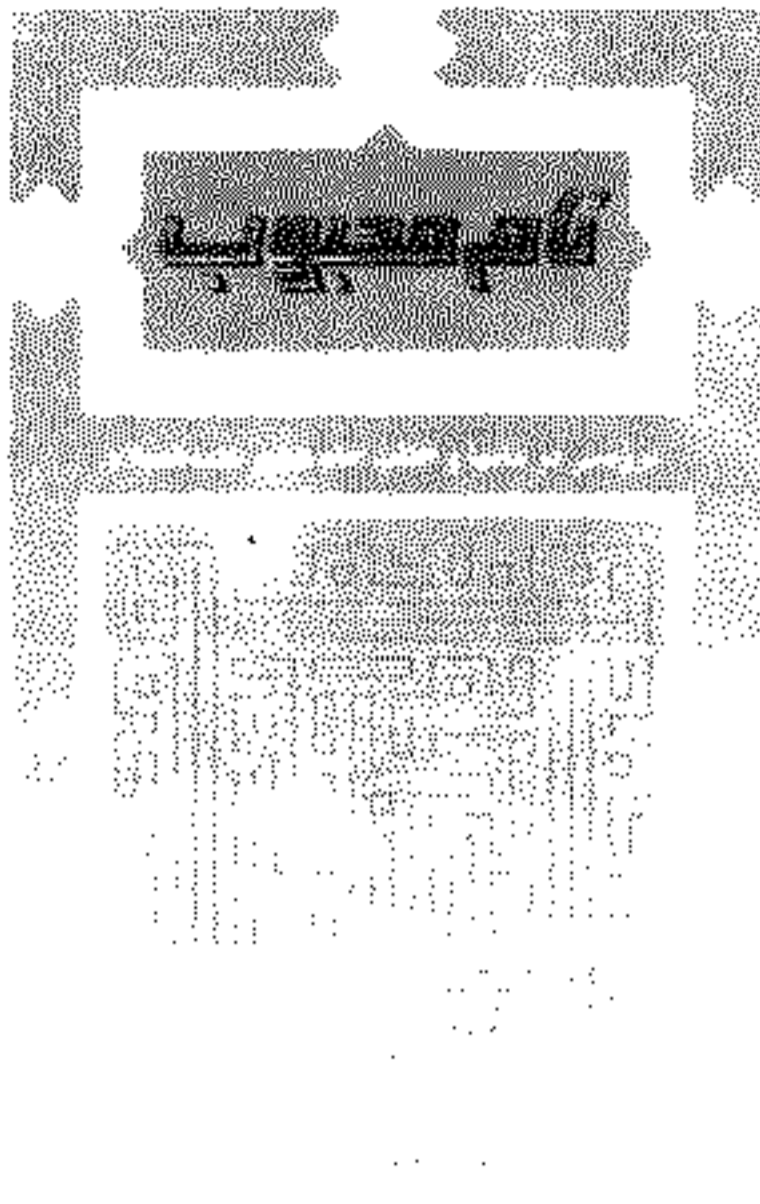
درونمایه اصلی کتاب محبت، محب و محبوب است. مفهوم محبت، موجبات محبت، احسان، خواص و آثار محبت، تسلیم در برابر محبوب، خستگی‌ناپذیری در راه محبوب، ذکر محبوب، بیقراری و انتظار در غیبت یار، ارزش انتظار، حشر با محبوب و صفات محبوب، در فصل‌های گوناگون با

استفاده از آیات، روایات، حکایات تاریخی و بحث‌های عرفانی به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده معتقد است اصل محبوب و محبوب اصل، خداوند جهان «الله» است و پس از او و به اذن او، پیامبر رحمت (ﷺ) و اهل بیت او (علیهم‌السلام) قرار دارند. محبت به آنان خواص و آثار بارز و شگرفی دارد که عاشقان واقعی، آنها را چشیده، به دریای زلالشان رسیده و سیراب گشته‌اند؛ آثار و خواصی چون توحید، اقتباس نور از محبوب، در حصن حصین او، ذکر و یاد دائم او و...

کلیدواژه: محبت / محب / محبوب / موجبات محبت / آثار محبت / صفات محبوب / محبوب اصل.

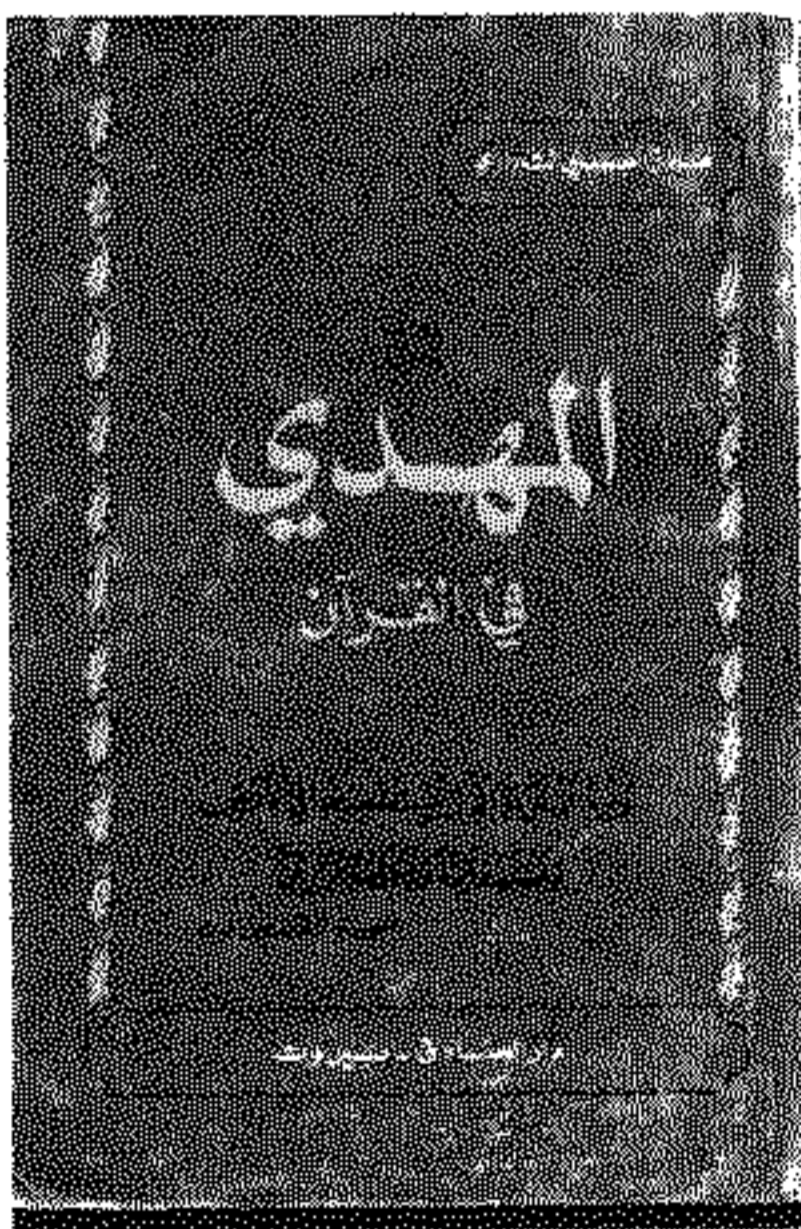
۱۴ - حسینی، سیدحسین؛ **نام محبوب: بررسی در نامها و القاب امام عصر (عج)**، نشر آفاق، ص ۱۵۹، تهران: ۱۳۷۵ ش.

موضوع اصلی کتاب، نامها و القاب امام عصر (عج) است. نویسنده، در قالب

پنج گفتار، نام‌ها و لقب‌های امام زمان (عج)، توجه و توسل به امام زمان (عج)، تأویل آیه «أَمَّنْ يَجِيبُ الْمُضْطَرَّ» و تفسیر آیه «الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ»؛ و نام‌ها و القاب مشهور و غیر مشهور حضرت (علیه السلام) را با استناد به آیات و روایات به لحاظ مفهومی و معنایی، روشن ساخته است. «مهدی» - کسی که به امور پنهانی هدایت می‌کند - «قائم»، «منتظر»، «مؤمل»، «مأمول»، «منصور»، «احمد»، «محمد»، «فرید» و «مضطر» از جمله القابی است که پیرامون آنها سخن به میان آمده است.

کلیدواژه: نام‌های امام زمان (عج) / القاب امام زمان (عج) / مهدی / قائم / منتظر / مضطر / بقره، ۴ / نمل، ۶۲

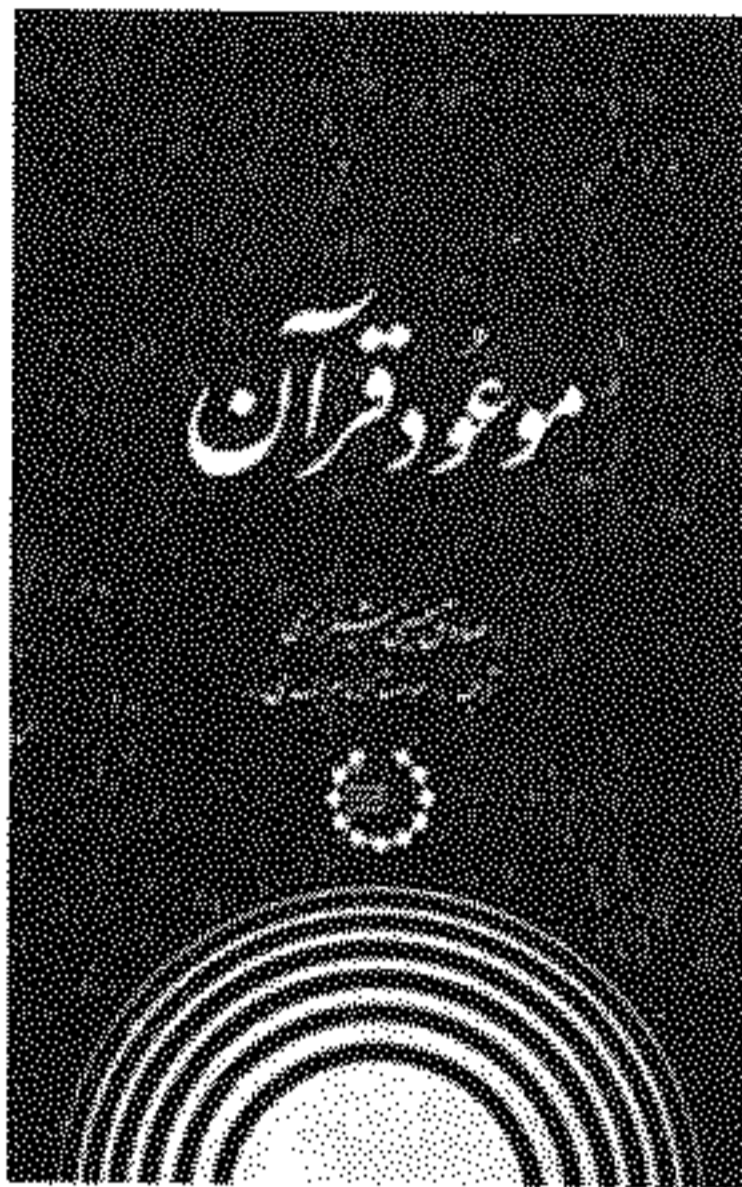

۱۵ - حسینی شیرازی، سید صادق: **المهدی (عج) فی القرآن**، دارالصادق، ۲۶۲ ص، بیروت: ۱۳۹۸ ق. محتوای کتاب مجموعه‌ای از روایات تفسیری درباره حضرت مهدی (عج) است. نویسنده به ترتیب سوره‌های قرآن - از سوره بقره تا سوره بروج - آیات مربوط به مهدویت را آورده و سپس با هدف استناد به منابع و جوامع حدیثی اهل سنت، روایات - تفسیری، تأویلی، تنزیلی، تطبیقی و تشبیهی -

مربوط به هر آیه را ذیل آن - برای هر آیه، تنها یک روایت - را مورد اشاره قرار داده است. منبع اصلی وی، «ینابیع المودة» اثر عالم و فقیه حنفی، «سلیمان القندوزی» بوده است. این اثر با نام «موعود قرآن» به فارسی ترجمه شده است.

کلیدواژه: روایات تفسیری / ینابیع المودة / روایات اهل سنت / آیات مهدویت /

سلیمان القندوزی.

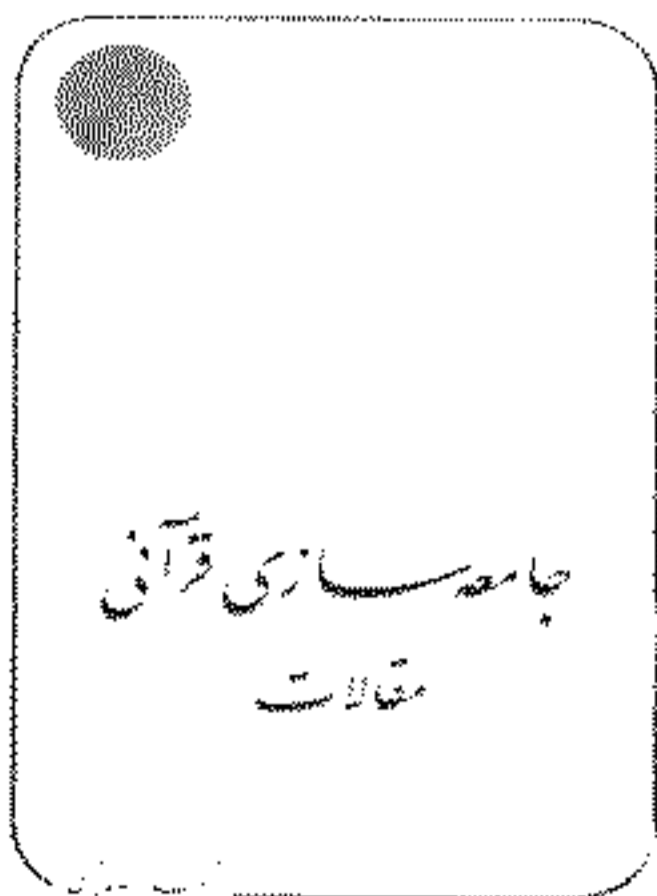
۱۶ - حسینی شیرازی، سید صادق؛ موعود قرآن، ترجمه: مؤسسه الامام المهدي، مؤسسة الامام المهدي، ۱۵۴ ص، تهران: ۱۳۶۰ ش. عنوان متن خلاصه شده: المهدی (عج) فی القرآن.

۱۷ - حسینی شیرازی، سید صادق؛ امام مهدی در قرآن، ترجمه: محمدرضا انصاری، پیام السلام، ۱۸۳ ص، قم: ۱۳۵۸ ش. عنوان متن خلاصه شده: المهدی (عج) فی القرآن.

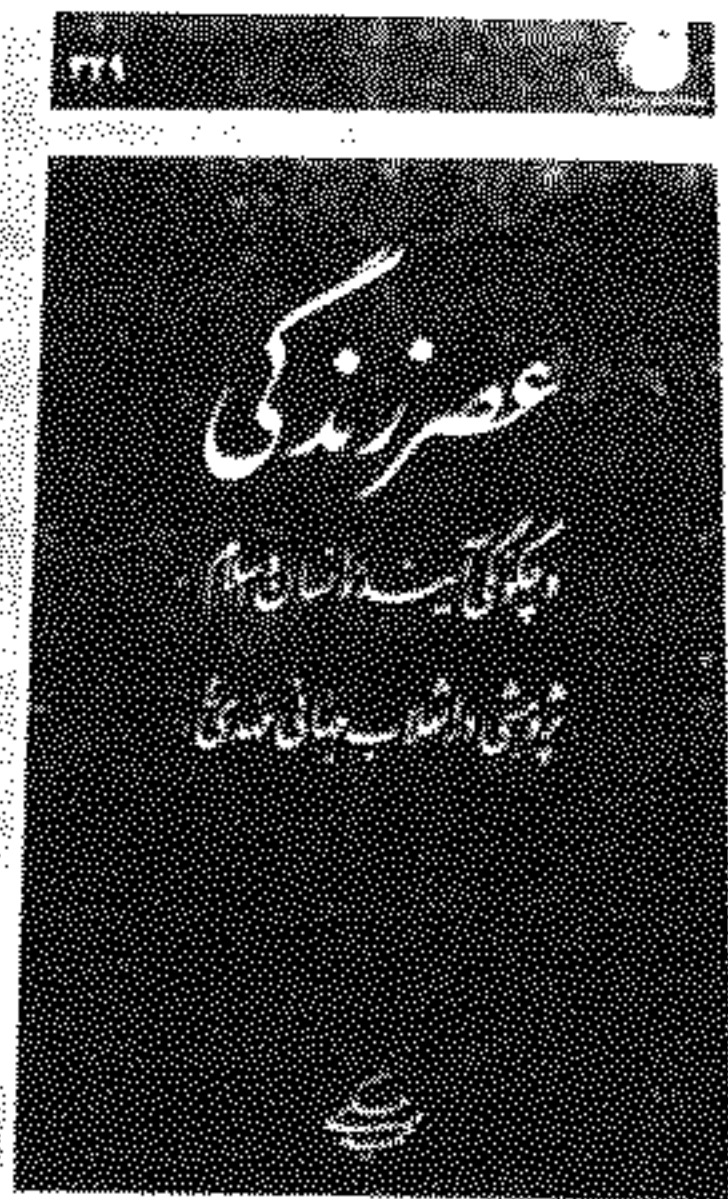
۱۸ - حکیمی، محمدرضا؛ جامعه‌سازی قرآنی، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۲۷۹ ص، تهران: ۱۳۷۸ ش.

این کتاب مجموعه مقالاتی پیرامون ویژگیهای جامعه قرآنی است. «نماز - عدالت، دو نشانه جامعه قرآنی»، «احکام دین و اهداف دین»، «محورهای ضرورت اجرای عدالت»، «تعریف عدالت از زبان امام صادق (علیه السلام)»، «مقدمه‌ای بر شناخت دعا»، عنوان شش مقاله‌ای است که در این اثر، گردآوری

شده است. در مقاله دوم، نویسنده ارجمند ۵۲ محور از محورهای ضرورت اجرای عدالت را براساس مبانی و اصول دینی با استناد به آیات قرآن کریم و روایات ائمه معصومین (علیهم السلام) به تفصیل مورد بررسی قرار داده و مهمترین شاخصه جامعه قرآنی و جامعه مهدوی را «عدالت گستری» برشمرده است.

کلیدواژه: جامعه قرآنی / جامعه مهدوی / اجرای عدالت / تعریف عدالت / احکام دین / اهداف دین / محورهای عدالت / دعا.

۱۹ - حکیمی، محمد؛ **عصر زندگی و چگونگی آینده انسان و اسلام: پژوهشی در انقلاب جهانی مهدی (عج)**، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ص ۳۴۲، تهران: ۱۳۸۰ ش.

محور اصلی کتاب ترسیم چهره جامعه مهدوی، است. نویسنده ارجمند در بیست بخش، با هدف ترسیم و تبیین پاره‌ای از برنامه‌ها و معیارهای دوران ظهور با استناد به آیات و روایات، آینده

بشریت و آینده دین را از چشم‌انداز سیره امام مهدی (عج) مورد بررسی قرار داده و درباره شاخصه‌های جامعه مهدوی از جمله عدالت اجتماعی، تربیت جنگاوران، تصحیح انحرافهای فکری و توجیهی، وحدت عقیدتی و مرامی، رفاه اقتصادی، مساوات، رشد عقلی و تکامل علم، امنیت اجتماعی، رشد تربیت انسانی و سامان‌یابی زندگی و به طور کلی از حقایق و اصول و اقدامها و برنامه‌های انقلاب نهایی و جهانی امام مهدی (عج) و پی‌ریزی یک جامعه قرآنی و یک زندگی انسانی به دست آن حضرت، به تفصیل سخن گفته و با استناد به سیره عملی و روش شخصی امام موعود (عج)، جوهر اصلی و عنصر اساسی در حکومت مهدوی و عامل پیروزی بر همه قدرتهای مسلط زمانه و طاغوت‌های مستکبر را «عدالت گستری» معرفی کرده است.

کلیدواژه: عدالت مهدوی / آینده بشر / آینده دین / جامعه مهدوی / جامعه قرآنی /
انتظار / انقلاب جهانی / عصر زندگی / سیرت

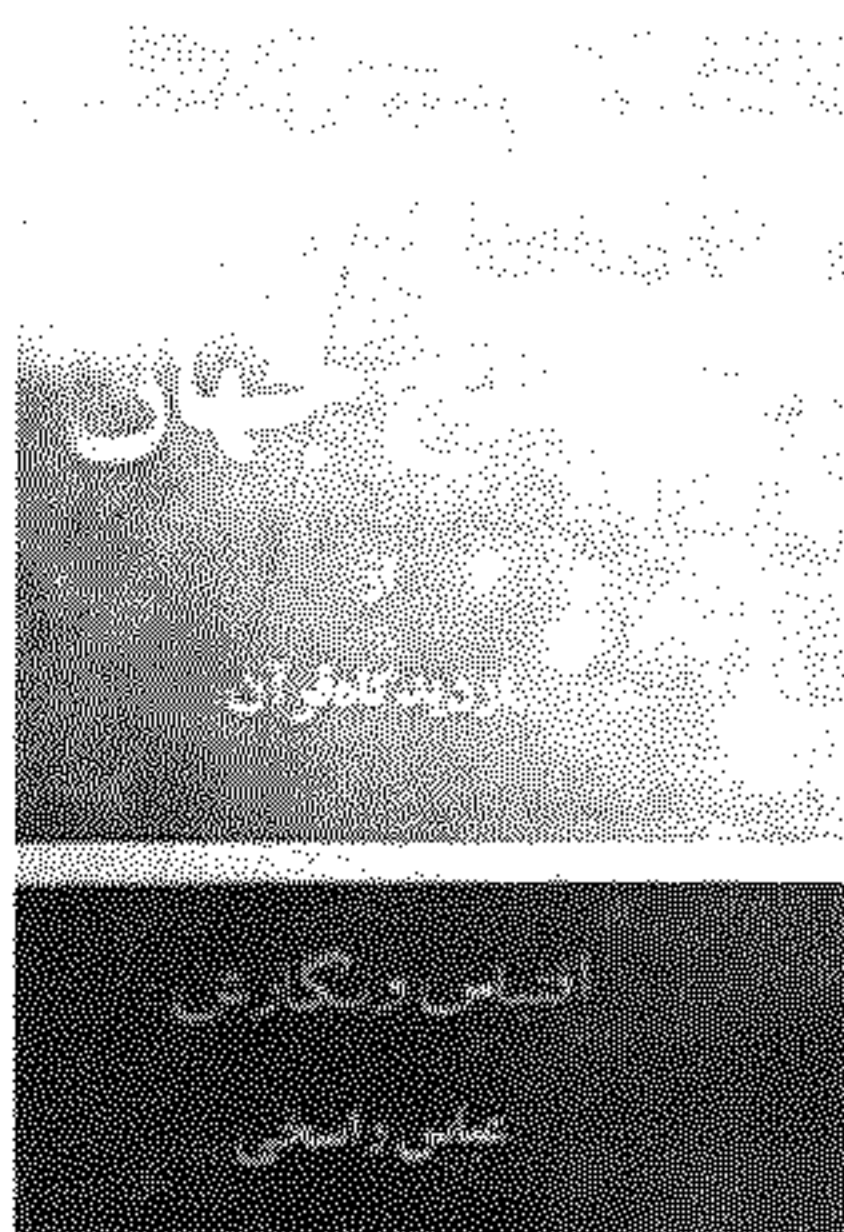

۲۰ - راسخی نجفی، عباس؛ **سوره والعصر حضرت امام زمان (عج) است**، انتشارات قیام، ۲۶۲ ص، قم: ۱۳۷۲ ش.

این اثر به ترجمه و تفسیر سوره عصر و بیان برخی مسائل درباره امام مهدی (عج) می‌پردازد. هدف از تدوین کتاب شناخت و معرفت امام مهدی (عج) و ایجاد امید در دل‌ها جهت ظهور آن حضرت بیان شده است. نویسنده با بهره‌گیری از آیات و منابع

تفسیری و روایی شیعه و سنی و کتب لغوی و کلامی، ابتدا فضیلت سوره عصر را بیان کرده، آنگاه درباره عصر ظهور امام مهدی (عج) سخن گفته است. وی در ادامه عناوینی از قبیل ایمان، عمل صالح، مفهوم و مصادیق حق، فضیلت صبر، ویژگی‌ها و شمایل امام عصر (عج) و نام یاران خاص آن حضرت را تبیین کرده است.

کلیدواژه: سوره عصر / عصر ظهور / ایمان / عمل صالح / حق / صبر / ویژگی‌های امام مهدی (عج) / سیما / یاران خاص امام مهدی (عج).

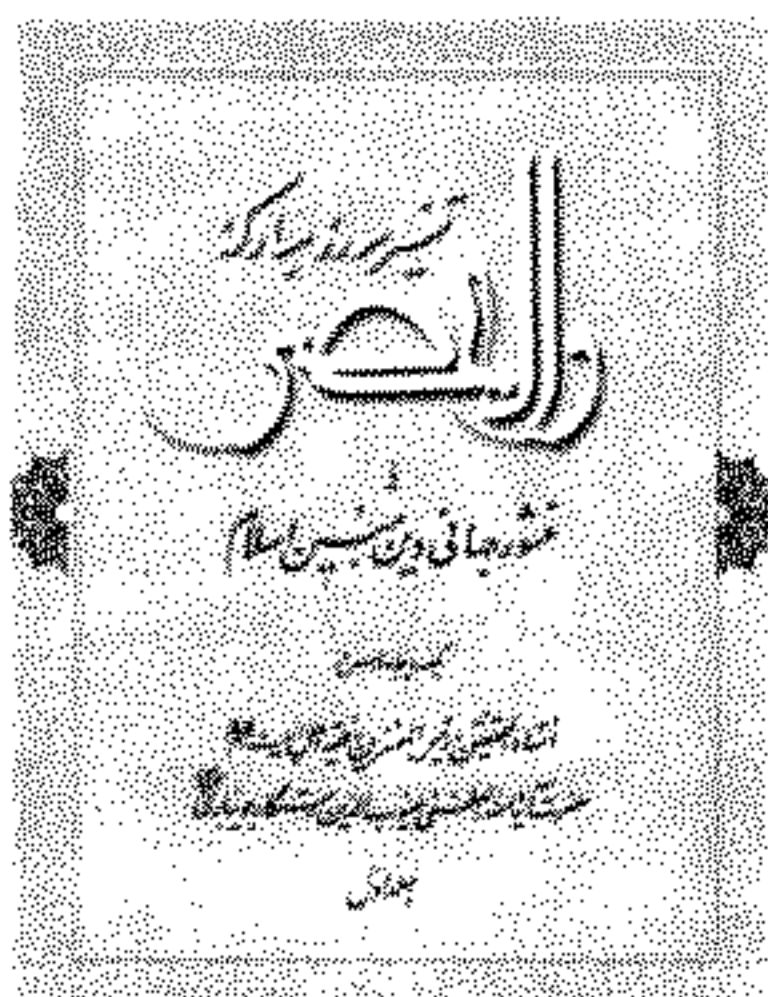
۲۱ - راسخی نجفی، عباس؛ **مصلح جهان از دیدگاه قرآن: ده آیه و صد آیه**، دارالنشر، ۳۸۰ ص، قم: [بی‌تا].

این نوشتار مجموعه‌ای است تاریخی، روایی، تفسیری درباره امام زمان. نویسنده با تأکید بر این نکته که در هر زمان واجب و لازم است از جانب

پروردگار مهربان، حجت و خلیفه بر حقی در زمین وجود داشته باشد، و امام زمان (عج) حجت خداوند بر بندگان است، و صد و ده آیه قرآن را با بهره‌گیری از روایات ائمه معصومین (علیهم‌السلام)، وقایع تاریخی، تفاسیر شیعه و سخنان نویسندگان؛ جهت اثبات این موضوع گزارش می‌کند، به این روش که؛ نخست سیمای حضرت مهدی (عج) را ذکر کرده، و سپس آیات نازل شده در شأن ایشان را به ترتیب سوره‌های قرآن با شرح و تفسیر به تفصیل می‌آورد. غیبت؛ امتحان شیعیان، طول عمر امام مهدی (عج)، مهدی منتظر (عج) و آیه مضطر، امام منبع انرژی عوامل وجود، امام زمان (عج) واسطه فیض، فاستبقوا الخیرات، شب قدر و امام زمان (عج) و... از جمله بحثهایی است که در این اثر به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

کلیدواژه: روایات تفسیری / آیات مهدویت / سوره قدر / مضطر / تفاسیر شیعه / طول عمر امام مهدی (عج).

۲۲ - رستگار جویباری، یعسوب الدین: تفسیر سوره مبارکه «والعصر» یا منشور جهانی دین مبین اسلام، دفتر آیه الله العظمی یعسوب الدین رستگار جویباری، (سه جلد)، ۶۰۰ ص، قم: ۱۳۸۱ ش.

در این کتاب که تفسیری است مفصل از سوره «والعصر»، رویکرد علمی، فنی، اعتقادی، اقتصادی، فقهی، اصولی، استدلالی، ادبی، تاریخی، تحقیقی، انتقادی، کلامی، سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و

تربیتی براساس دو منطق عقل و دین مشاهده می‌شود. سوره مبارکه «والعصر» که سه آیه دارد، به سه بخش تقسیم شده است: «زمان»، «انسان» و «ارکان کمال انسان»، که هر بخش در پنجاه درس و در یک جلد جمع‌آوری شده است. جلد اول در معانی بیستگانه عبارت قرآنی «والعصر»؛ جلد دوم درباره «الانسان» و

جلد سوم در خصوص ارکان چهارگانه کمال انسان - ایمان، اعمال صالحه، حق و صبر - تدوین شده است.

کلیدواژه: سوره عصر / معانی «والعصر» / زمان / انسان / ایمان / عمل صالح / حق / صبر.

۲۳- رضوی، سیدجواد؛ سیمای حضرت مهدی (عج) در قرآن در پرتو روایات، موعود اسلام، ۲۴۰ ص، بوشهر: ۱۳۸۲ ش.

در مجموعه حاضر ۱۳۲ آیه از سوره‌های مختلف قرآن که در آن به وجود حضرت مهدی (عج) اشاره شده، با استفاده از روایات معصومین (علیهم‌السلام) مورد بررسی قرار گرفته است. برخی از موضوعات مورد بحث در فصول سه گانه عبارتند از: نگرشی ژرف در زندگی امام مهدی (عج)، ایمان به مهدی (عج) در اعتقادات اسلامی، و پرسشهایی درباره امام مهدی (عج).

کلیدواژه: روایات مهدویت / آیات مهدویت / زندگینامه / پرسش و پاسخ.

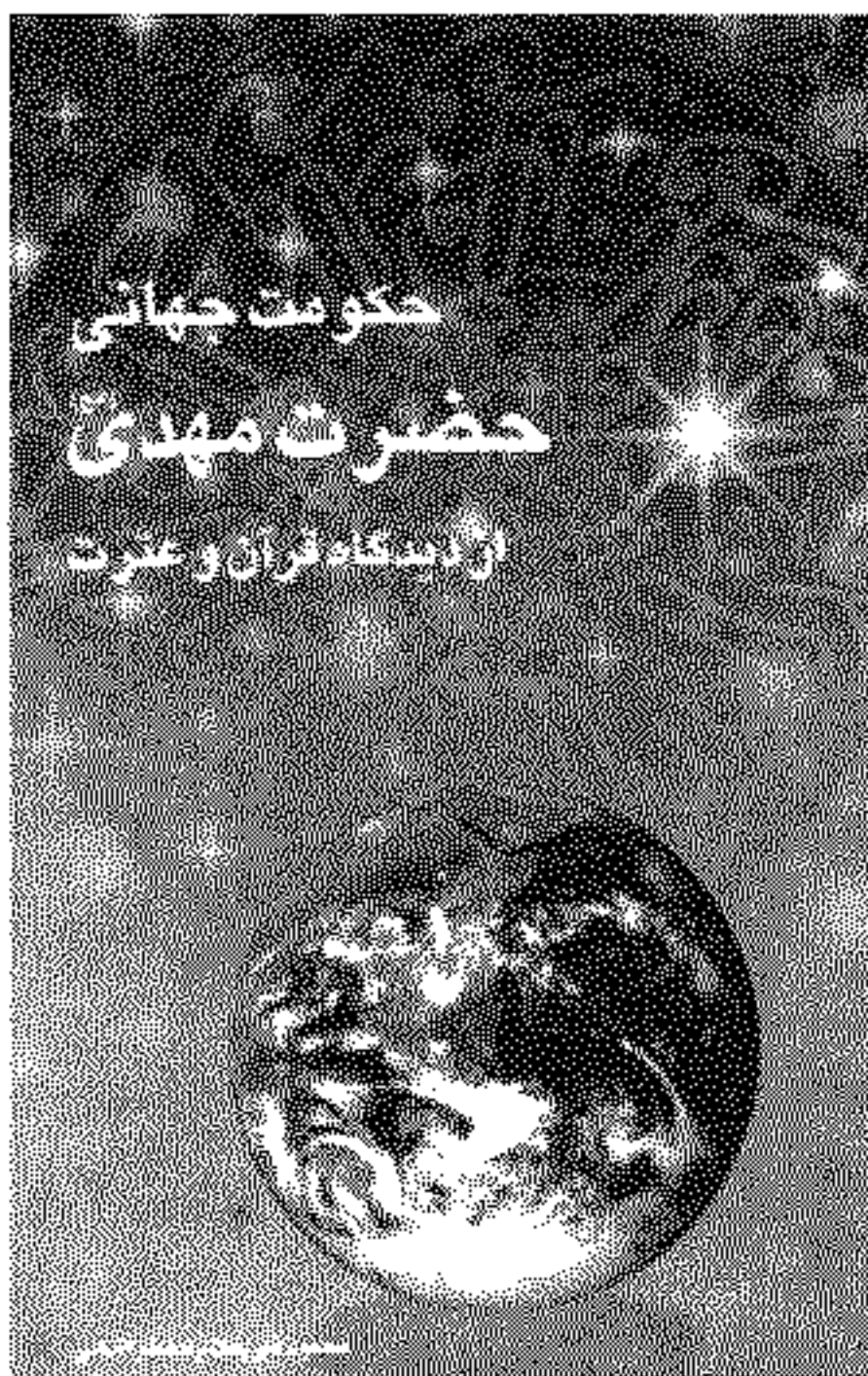
۲۴- سیاح، احمد؛ پیشگوییهای پیشوایان در معجزات چهارده معصوم و معجزات و مغيبات قرآن مجید، به ضمیمه اخبار علام ظهور، ۸۲۲ ص، تهران، ۱۳۶۰ شمسی.

عنوان کتاب بخوبی معرّف محتوای آن است که با استفاده از آیات، روایات و حکایات تاریخی به معجزات قرآن، معجزه بودن قرآن، معجزات پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله) و ائمه (علیهم‌السلام) پرداخته است، از صفحه

۶۳۸ تا پایان کتاب نیز به امام عصر (عج) اختصاص دارد. در این بخش با استفاده از ۳۶۵ روایت که ذیل آیات مختلف از آنها استفاده شده، مشخصات، نشانه‌ها و علائم ظهور امام مهدی (عج) ذکر شده است.

نویسنده در توضیح و اثبات نظرات خویش از اشعار بزرگان و ائمه، مانند اشعار امام رضا و امام صادق (علیه السلام) و حکایات تاریخی و برخی کرامات و اقوال امام مهدی (عج) بهره برده است. اگر چه این اثر در مجموع از بُعد روایی خوب است، ولی مؤلف در استناد مطالبش دقت کافی نداشته و بدون نقد و بررسی به ذکر اقوال و احادیث مختلف پرداخته است.

کلیدواژه: کرامات امام مهدی (عج) / نشانه‌های ظهور / سفیانی / یمانی / وکلای امام مهدی (عج) / آخرالزمان.

۲۵ - شریعت‌زاده خراسانی، محمود: **حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و عترت**، دارالصادقین، ۳۲۸ ص، قم: ۱۳۷۶ ش.

محور اصلی این اثر، ترسیم حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و عترت است. کتاب از دو بخش تشکیل شده است. نویسنده در بخش نخست به ترتیب سُور قرآن - از بقره تا عصر -، ۲۰۳ آیه از قرآن را در مورد حکومت جهانی ولی عصر (عج)،

ظهور منجی در آخرالزمان، نشانه‌های ظهور و یاران آن حضرت (عج)، با استفاده از روایات تفسیری مورد بررسی قرار داده و با استناد به جوامع حدیثی شیعه و اهل سنت، ثابت کرده است که براساس تفسیر و تأویل مصداق اتم و اکمل آن آیات، وجود مبارک حضرت بقیة الله الاعظم (عج) است. در بخش دوم، سخنان گهربار چهارده معصوم (علیهم السلام) درباره وجود شریف امام زمان (عج) بدون توضیحی خاص گردآوری شده است.

کلیدواژه: حکومت جهانی / ظهور منجی / آخرالزمان / نشانه‌های ظهور / یاران.

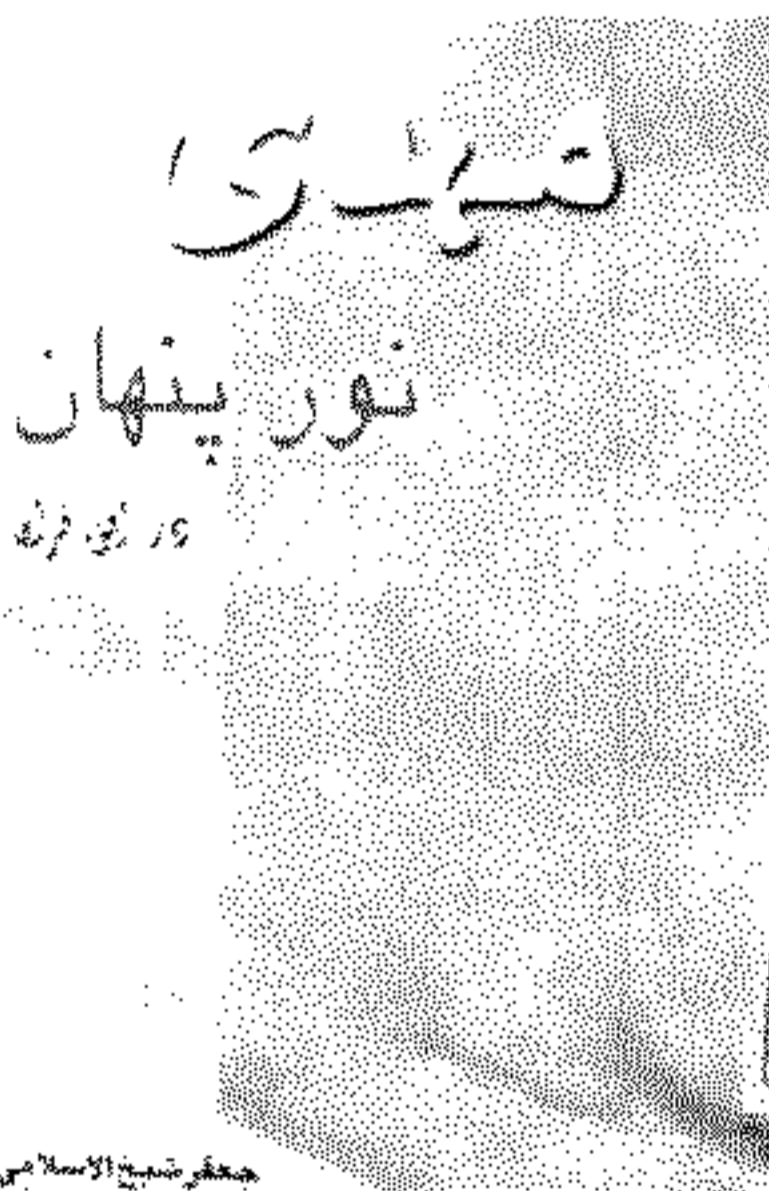
۲۶- شعفی، سیدعلی اکبر: مصلح مقتدر الهی کیست؟
بشارت قرآن در شان حضرت مهدی آل
محمد (علیه السلام)، ۴۴ ص، اصفهان: ۱۳۴۲ ش.

۲۷- شفیعیان، محمدجواد: سوره عصر، پیامی به همه
عصرها و نسل‌ها؛ دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۶۰ ص،
تهران: ۱۳۵۹ ش.

۲۸- شنبیدی، اکبر [و دیگران]: اثبات طول عمر
حضرت مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و روایات؛ نهاد
نماینده مقام معظم رهبری، دانشگاه علوم پزشکی
بوشهر، ص ۱۷۴-۱۶۱، بوشهر: ۱۳۷۷ ش.
در این مقاله که با رویکردی قرآنی - روایی به مسأله
طول عمر حضرت مهدی (عج) می‌پردازد،
نویسندگان، برای اثبات امکان طول عمر انسان، به
بررسی دیدگاه‌های قرآن، روایات، تاریخ و علم

زیست‌شناسی می‌پردازند. براساس ادعای آنان، مطابق علم زیست‌شناسی، از جنبه نظری، هیچ دلیلی برای نفی امکان طول عمر انسان وجود ندارد؛ علاوه بر اینکه نمونه‌هایی از عمرهای طولانی که در طول تاریخ حیات بشر به وقوع پیوسته، مؤید این معنا است. در نهایت، آمده است که حتی اگر از نظر علمی، مسأله طول عمر، ناممکن جلوه کند، این پدیده را می‌توان معجزه‌ای به حساب آورد که با از کار انداختن قانون طبیعی، زمینه را برای پاسداری امام مهدی (عج) از دین آماده کند. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «مجموعه مقالات جشنواره دانشجویی موعود» آمده است.

کلیدواژه: طول عمر / آیات طول عمر / روایات طول عمر / طول عمر و علم.

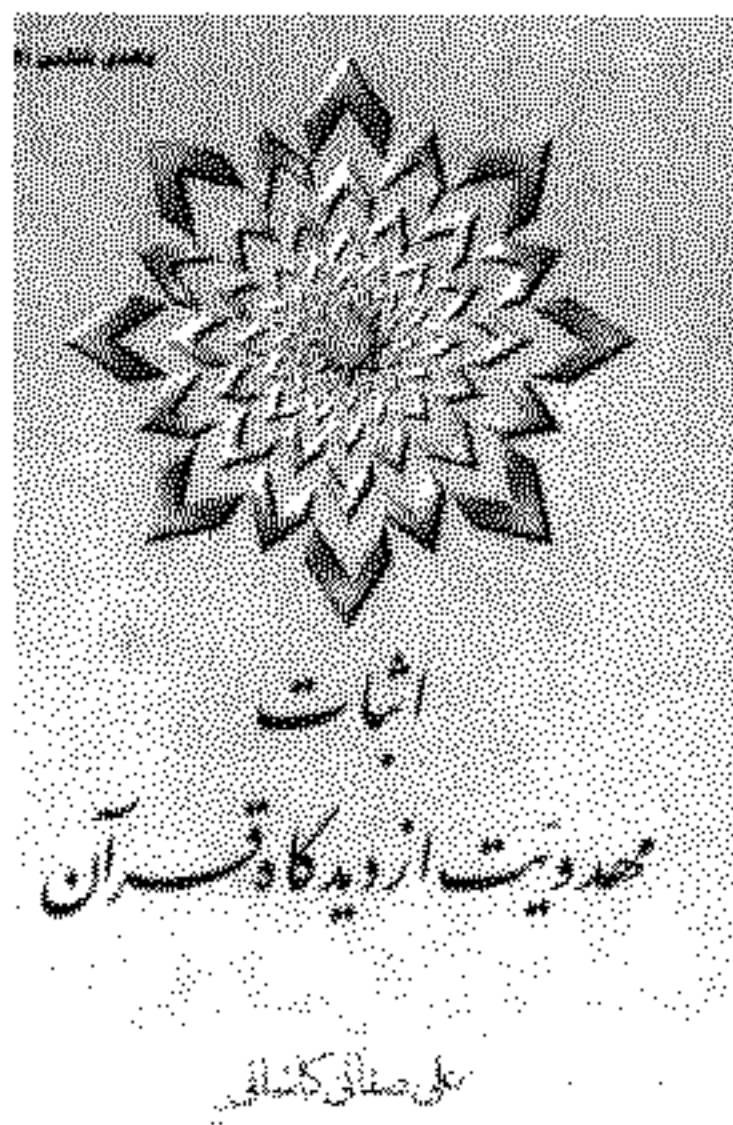
۲۹ - شیخ الاسلامی، جعفر: **مهدی (عج) نور پنهان در افق قرآن**، مؤسسه انتشاراتی یکان، ص ۷۱، تهران: ۱۳۷۸ ش.

کتاب حاضر، کاوش و تفحص کوتاهی است که به اجمال، آیات قرآن کریم را در زمینه بشارت‌های الهی - که با شیوه‌های مختلف و مناسبت‌های گوناگون نسبت به فرجام بندگان مؤمن خدا در آینده اشاره دارد - مورد بررسی قرار داده است. در فصل اول

ویژگیهای موعود قرآن و مسأله انتظار مطرح شده و با استناد به آیه ۵۹ سوره نساء، اطاعت از مهدی (عج) اطاعت از خدا دانسته شده و واژه «العصر» در سوره عصر دوران قیام حضرت مهدی (عج) ذکر شده است. و در همین رابطه آیات متعددی با قیام، فرمانروایی زمین، ذخیره بزرگ الهی، مضطر حقیقی، انتظار و ظهور حضرت مهدی (عج) تطبیق شده است. در فصل دوم از یاران مهدی (عج) و ویژگیهای آنها سخن به میان آمده و آیات متعددی در این باره تفسیر شده است. فصل سوم به بررسی تفصیلی تحقق حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) از

دیدگاه قرآن اختصاص یافته است. در پایان نیز موعود قرآن از نگاه آیات و روایات معصومین (علیهم‌السلام) گزارش شده است.

کلیدواژه: بشارت‌های قرآنی / موعود قرآن / والعصر، ۱ / نساء، ۵۹ / مضطر حقیقی / انتظار / ظهور / حکومت جهانی / یاران امام مهدی (عج).

۳۰- صفائی کاشانی، علی: **اثبات مهدویت از دیدگاه**

قرآن، انتشارات مفید، ۱۸۳ ص، تهران: ۱۳۷۶ ش.

تلاش این مجموعه در راستای اثبات دیدگاه شیعه در موضوع مهدویت با استناد به آیات قرآن و احادیث امامان است. نویسنده در پی آن است تا با فرض عدم وجود روایت از طریق عامه و خاصه در خصوص امام زمان (عج)، حکومت واحد جهانی، عدل بین المللی، تکامل بشر و خلافت انسان کامل

- حضرت بقیة الله الاعظم (عج) - را از طریق آیات قرآن کریم اثبات کند. از این رو، مجموعه‌ای از آیات قرآن، همانند آیات استخلاف (خلیفه قرار دادن مستضعفان در زمین)، استبدال (بدیل قرار دادن اقوامی به جای اعراب)، وعده‌ها و نفرین‌های بنی اسرائیل و... را تفسیر کرده و استقرار حکومت حق و عدل، قطعی بودن انقلاب امام مهدی (عج)، امت واحد، جهانی شدن دین حق و آینده اسلام را از دیدگاه قرآن مورد بررسی قرار داده است.

کلیدواژه: انسان کامل / حکومت / جهانی شدن / آینده اسلام / آیه استبدال / آیه استخلاف / عدالت / امت واحد.

۳۱- صفاخواه، محمدحسین: **غریب غیبت در قرآن**، انتشارات آمه، ۱۱۲ ص،

تهران: [بی‌تا].

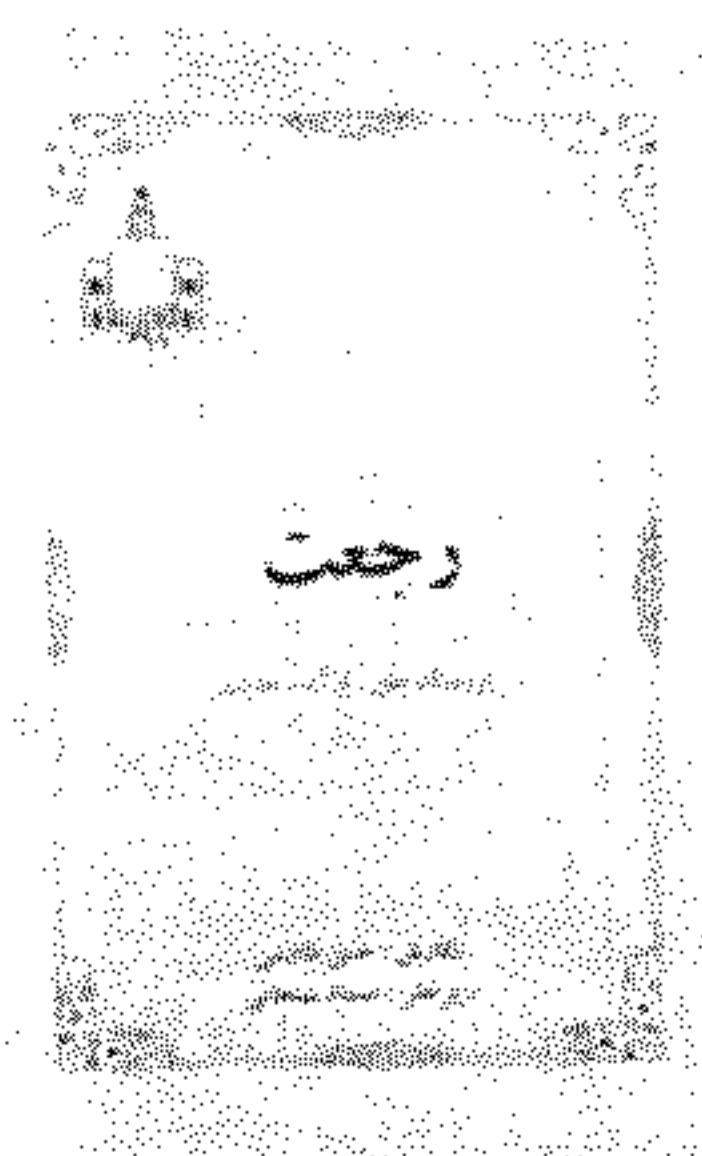
غرض کتاب شرح و توضیح این نظریه است که اندیشه مهدویت به عنوان یکی

از اصیل‌ترین مبانی اعتقادی اسلام، ریشه در قرآن مجید دارد. کتاب از سه بخش تشکیل شده است: بخش اول، گزیده‌ای است از آیات قرآن که در ذیل هر آیه، به جهت اختصار، تنها یک روایت به عنوان شرح نقل شده است. بخش دوم، نگاهی اجمالی و مختصر به سیمای «غریب غیبت» در آیینه کلام امیرالمؤمنین (عليه السلام) دارد. در بخش سوم نیز، ضمن مطالبی که در ضرورت دعا برای وجود مقدس امام

عصر (عج) بیان شده به ادعیه‌ای که از ناحیه آن حضرت (عليه السلام) صادر گردیده، اشاره شده است. دیباچه‌ای ارزشمند و محققانه از آیه‌الله حاج شیخ مهدی حائری تهرانی آغازگر کتاب است.

کلیدواژه: امیرالمؤمنین علی (عليه السلام) و امام مهدی (عج) / ادعیه / مهدویت در ادیان / ادیان تطبیقی / حائری تهرانی.

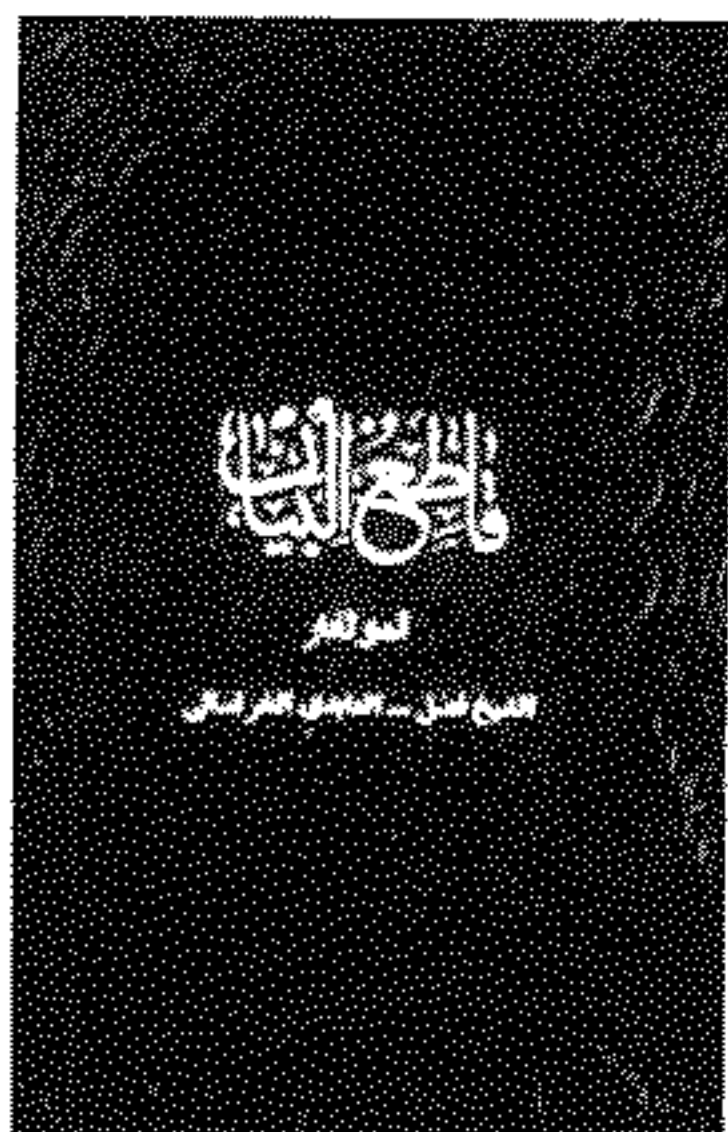
۳۲- طارمی، حسن: **رجعت از دیدگاه عقل، قرآن، حدیث**، زیر نظر: جعفر سبحانی، حوزه علمیه قم، جامعه مدرسین، دفتر انتشارات اسلامی ۷۹ ص، قم: ۱۳۷۵ ش.

این کتاب تحقیقی است مستند و مستدل در اثبات بازگشت مردگان (کافر محض و مؤمن محض) پس از قیام مهدی موعود (عج) و پیش از رستاخیز، از دیدگاه شیعه. هدف نویسنده دفاع از عقیده رجعت -

که اختصاص به شیعه امامیه دارد - و رد دلایل مخالفان است، که برای اثبات این عقیده، دلایل خود را به دلایل نقضی و حلی تقسیم کرده است؛ در دلایل نقضی، به زنده شدن گروهی از بنی‌اسرائیل پس از مرگ، زنده شدن حضرت

عزیر نبی (علیه السلام) و زنده شدن مردگان به دست عیسی مسیح (علیه السلام) استناد نموده و در طرح دلایل حلی، به امکان رجعت از دیدگاه عقل و دلالت آیه ۸۳ سوره نمل به رجعت و بازگشت امت‌های پیشین به دنیا پس از مرگ، استدلال کرده است. وی در پایان، به ۸ پرسش مهم اعتقادی درباره رجعت که از سوی مخالفین مطرح شده، پاسخ داده است. این اثر توسط عبدالکریم محمود به عربی و با عنوان الرجعة بین العقل و القرآن ترجمه شده است.

کلیدواژه: رجعت / پاسخگویی به شبهات / قیام امام مهدی (عج) / آیات رجعت / نمل، ۸۳

۳۳ - عابدی خراسانی، فضل‌الله؛ «قاطع البیان فی الآیات المؤولة بصاحب الزمان (عج)»، دارالمرتضی للنشر، ۴۵۲ ص، مشهد: ۱۴۰۴ ق.

این اثر ترسیمی از سیمای حضرت حجت (عج) از دیدگاه قرآن است. نویسنده با استفاده از جوامع حدیثی، ۲۸۰ آیه از قرآن کریم را که درباره حضرت حجت (عج) نازل شده و یا حضرت حجت (عج) به عنوان تأویل آن آیات، معرفی شده است، براساس

ترتیب سوره‌ها - با استناد به روایات معصومین (علیهم السلام) به روش تفسیر اثری - مورد بررسی قرار داده و پس از ذکر هر آیه، به توضیح، تشریح و چگونگی تأویل و انطباق آن بر امام زمان (عج) پرداخته است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / قیام / انتظار / سیرت / سیما / یاران / عدالت / کفر / ظلم.

۳۴ - عابدین زاده، محمد؛ مهدی (عج) در قرآن، انتشارات لاهیجی، ص ۶۰ قم: ۱۳۸۰ ش.

محتوای کتاب شرح و توضیح چهل آیه قرآن درباره حضرت مهدی (عج) است.

نویسنده، جامع‌ترین تصویر از حقایق عالم هستی را، تصویری می‌داند که از سوی خداوند متعال ارائه شود و در این میان به موضوع آینده جهان بشریت از زاویه‌ای خاص نگریسته و دست عقل و توانایی‌های انسان را از ترسیم آن کوتاه دانسته است، از این رو به جمع‌آوری آیاتی از قرآن پرداخته که به نوعی آینده جهان و چهره دلگشای بزرگ نقش آفرین آن - یعنی قائم آل محمد (صلی الله علیه و آله) - را ارائه می‌کنند،

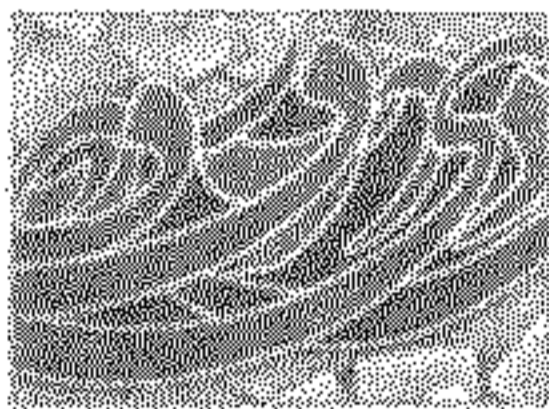
پرداخته و برخی از آن آیات را به همراه بیانی از معصومان (علیهم السلام) که به تعبیر قرآن، راسخان در علم و آگاهان به تأویل آیات الهی‌اند، شرح و تفسیر کرده است.
کلیدواژه: آیات مهدویت / آینده جهان / روایات تفسیری / قرآن و ترسیم آینده جهان.

۳۵ - علاءالدین، مهدی حسن؛ القرآن يتحدث عن الامام المهدي (عج): الإشارات القرآنية و تأویل الآيات التي تحدثت عن الامام المخلص في احاديث أهل البيت (عليهم السلام)، به کوشش مرکز بقیه الله الاعظم (عليه السلام) للدراسات و النشر، الدار الاسلامية، بیروت، ۲۰۰۰ م.

گردآورنده که از پژوهشگران شیعی است، به روش توصیفی، روایاتی را از کتاب‌های حدیثی و تفسیری

و مناقب شیعه جمع‌آوری کرده است که براساس آنها آیاتی از قرآن و یا واژه‌هایی از آنها به امام زمان (عج) و ظهور و قیام او اشاره دارد. وی این آیات را به محورهای زیر تقسیم کرده است: مهدی (عج) کیست، اعتقاد به مهدی (عج) و شناخت او، یاران و دشمنان مهدی (عج)، غیبت و ظهور، وضعیت قبل و بعد از

القرآن -
الإمام المهدي

ظهور امام آخرالزمان (عج).

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات تفسیری / مناقب / ظهور / قیام / حجت‌شناسی / یاران / دشمنان / غیبت / ویژگی‌های آخرالزمان.

۳۶- عماد، میرزامحسن؛ **آیات الرجعة**، کتابفروشی

مرکزی، ۴۶ ص، تهران: ۱۳۱۸ ش.

این کتاب که با مقدمه هشت صفحه‌ای «احمد مدرّس خوشنویس» به چاپ رسیده، در بردارنده آیات مربوط به رجعت با استشهاد به احادیث است.

کلیدواژه: آیات رجعت / روایات رجعت.

۳۷- فضلی، نادر؛ **آیتی از آسمان در ظهور امام**

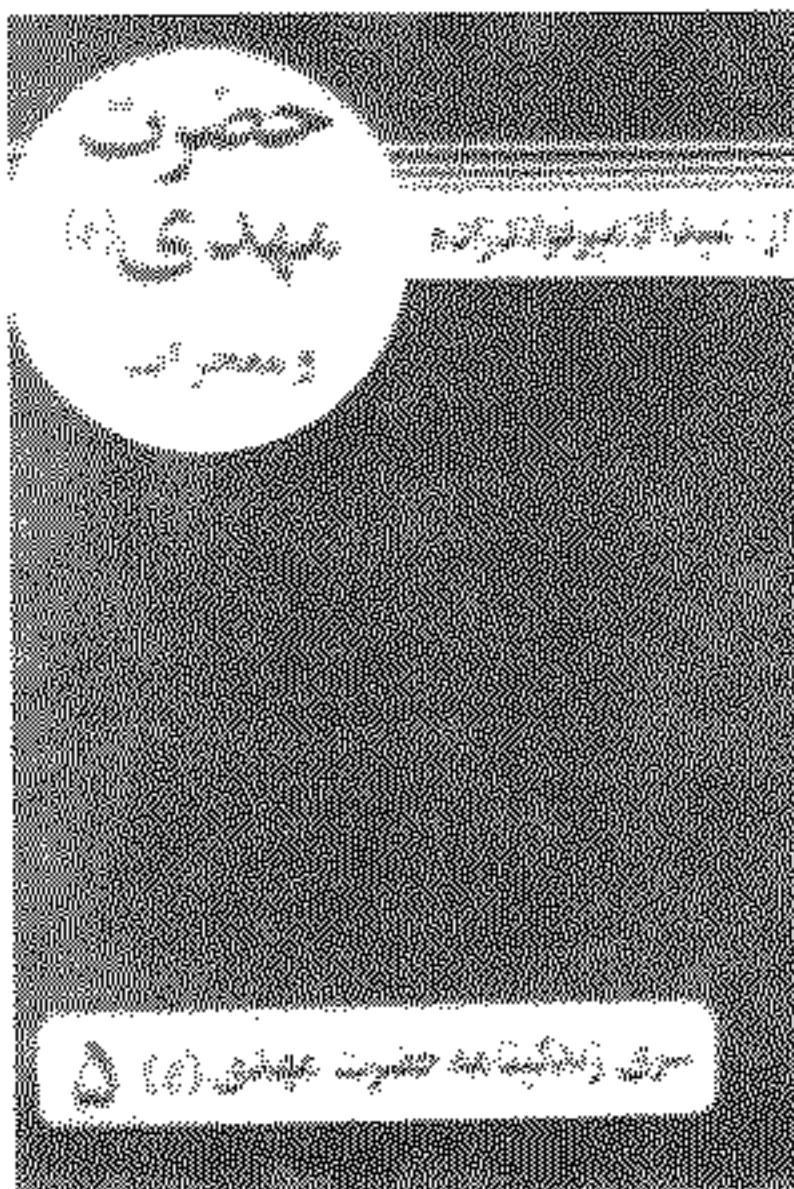
زمان (عج)، نیک معارف، ص ۴۸، تهران: ۱۳۸۱ ش.

موضوع کتاب توضیح و تفسیر آیه ۴ سوره مبارکه شعرا است. نویسنده، ابتدا به ذکر داستانهای قرآنی پیامبرانی می‌پردازد که با معجزه حقانیت خویش را ثابت کردند، اما کافران از پذیرفتن آن سرباز زدند. خداوند پیامبرش را با این ماجراهای تاریخی در قرآن دلداری می‌دهد و خطاب به او می‌فرماید: از

اینکه کافران ایمان نمی‌آورند محزون و ناراحت نباشد و بداند که در تمام دورانها و در میان بیشتر اقوام، اغلب مردم به پیامبران ایمان نیاوردند. نویسنده در پاسخ به این پرسش که چرا سرانجام تلاشهای پیامبران بی‌نتیجه می‌ماند، با استناد به آیه ۴ سوره شعرا ارسال پیامبران را وسیله آزمایش انسانها دانسته و بیان می‌کند، اگر خداوند بخواهد، چنان آیتی از آسمان فرود آورد که گردنهای برافراشته را فرواندازد و همگان بی‌چون و چرا تسلیم قدرت و عظمت او شوند، و

بالاخره نیز چنین اراده‌ای خواهد فرمود و آن، ظهور حضرت حجت (علیه السلام) است که تلاشهای فرستادگان الهی را به ثمر می‌نشانند.

کلیدواژه: داستانهای قرآنی / تکذیب پیامبران / شعرا، ۴ / پایان جهان / فلسفه ارسال پیامبران / ظهور.

۳۸ - فولادزاده، عبدالامیر؛ حضرت مهدی و قرآن، سری زندگینامه حضرت مهدی (عج) جلد دوم، انتشارات علمی، ۶۴ ص، تهران: [بی‌تا].

محتوای این اثر گردآوری گزیده‌ای از آیات تفسیر شده به غیبت و ظهور حضرت مهدی (عج) برای سطح سنی کودک و نوجوان است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / داستان / کودک و نوجوان / غیبت / ظهور / اقامتگاه فرزندان.

۳۹ - فیروز، رضا؛ مهدی (عج) در قرآن، مرکز فرهنگی انتشاراتی رایحه، ۴۸ ص، تهران: ۱۳۷۶ ش.

این اثر گزیده‌ای از آیات قرآن درباره حضرت ولی عصر (عج) و سخنان اهل بیت (علیهم السلام) است. نویسنده ضمن تأکید بر این نکته که موضوع مهدویت ریشه در قرآن دارد، معتقد است که این موضوع اختصاصی به شیعه نداشته و اهل سنت نیز روایاتی مبنی بر معرفی حضرت مهدی (عج) در قرآن، یادآور شده‌اند؛

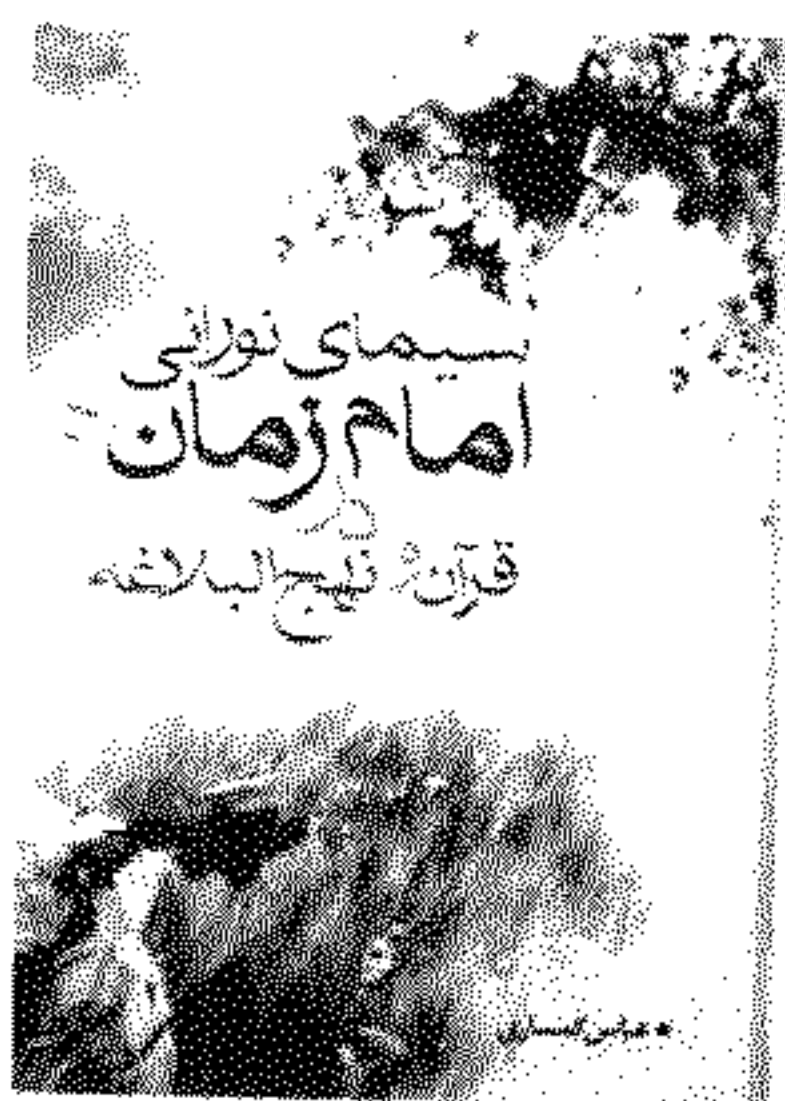
از این رو، گزیده‌ای از آیات قرآن کریم درباره قائم آل محمد (صلی الله علیه و آله) و نیز فرمایشاتی از اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان مؤید، جمع‌آوری کرده است. ایمان به مهدی (عج)، مهدی (عج) و یارانش، مهدی (عج) نور خدا، مهدی (عج)

حیات بخش زمین، ظهور مهدی (عج)، پیروزی مهدی (عج) و اطاعت از مهدی (عج)، از جمله بحث‌های این کتاب است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / ظهور / غیبت / اطاعت از امام مهدی (عج) / یاران امام مهدی (عج) / روایات تفسیری.

۴۰ - کمساری، عباس؛ **سیمای نورانی امام زمان (عج) در قرآن و نهج البلاغه**،

انتشارات مؤسسه فرهنگی سما، ۱۳۳ ص، قم: ۱۳۸۱ ش.

تلاش این اثر معطوف به ارائه بحثی است در سیمای امام مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه. نویسنده در فصل اول، سیمای نورانی امام زمان (عج) را از دیدگاه قرآن و در فصل دوم، سیمای نورانی امام زمان (عج) را از دیدگاه نهج البلاغه مورد بررسی قرار داده، و سعی کرده است با استفاده از این دو منبع غنی اسلامی، شمه‌ای از اوصاف آن امام عدالت‌گستر و حکومت جهانی و

عصر ظهور آن حضرت را تبیین کند. وی آیات گوناگون قرآنی را درباره امام مهدی (عج) جمع‌آوری کرده و با استفاده از روایات ائمه معصومین (علیهم‌السلام) تفسیر کرده است. وراثت زمین، پیروزی نور بر ظلمت، نابودی فتنه و فساد، جامعه جهانی اسلامی، اوصاف امام زمان (عج) انقلاب و یاران آن حضرت در قرآن از جمله بحث‌هایی است که در این فصل آمده است. در فصل دوم نیز، ویژگی‌های دولت کریمه امام عصر (عج)، اخبار امام علی (علیه‌السلام) از غیبت، غیبت کبری، فلسفه غیبت و علائم ظهور مورد بررسی قرار گرفته است.

کلیدواژه: نهج البلاغه / سیما / یاران / حق و باطل / جامعه جهانی اسلامی / امام علی (علیه‌السلام) و امام مهدی (عج) / غیبت / ظهور.

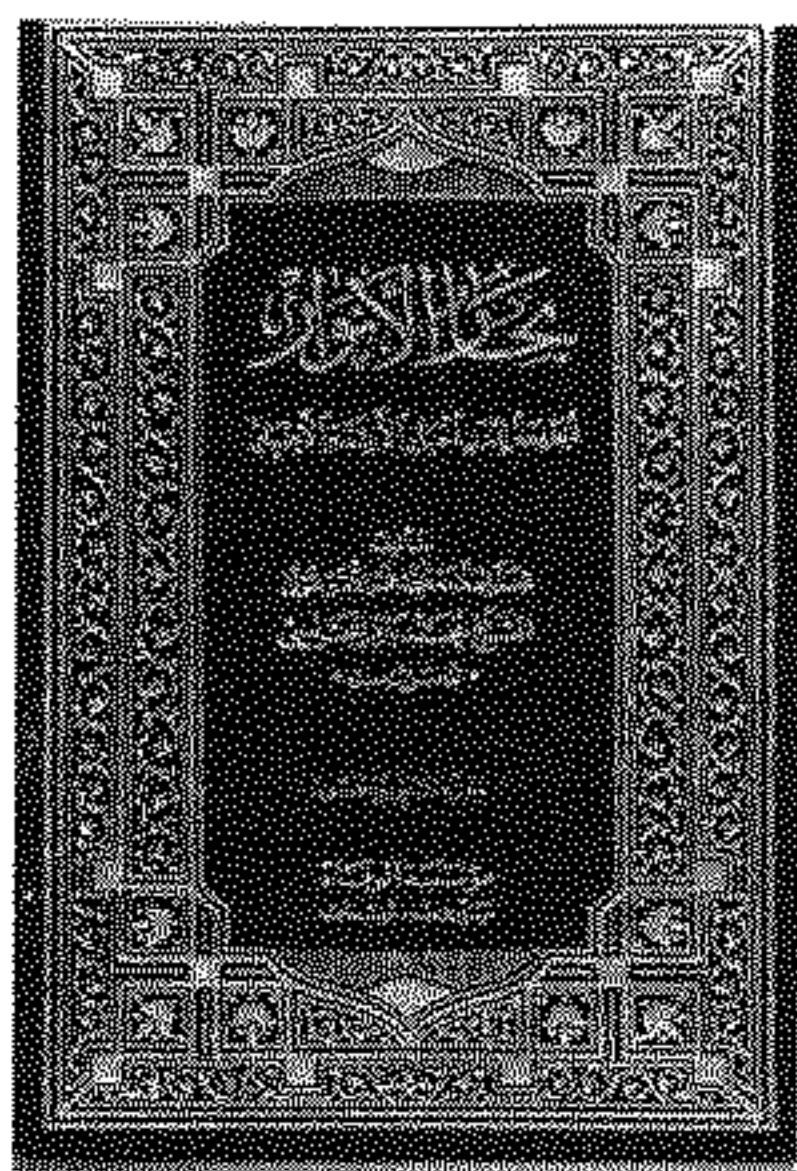
۴۱- گنجی فرد، محمدحسن؛ وقت معلوم؛ بطحاء، ص ۲۱۹، قم: ۱۳۷۸ ش.

این کتاب پیرامون چگونگی تلاشهای شیطان علیه امام زمان (عج) و بررسی علل آن نگاشته شده است. نویسنده سعی دارد عوامل منحرف کننده انسان از اعتقاد درست و انجام وظیفه صحیح در مقابل امام زمان (عج) را معرفی کند. در بخش اول اهمیت اعتقاد صحیح به امامت و خطر انحراف از

آن، و اعتقاد صحیحی که یک مسلمان باید نسبت به امام زمان (عج) و معصومین (علیهم السلام) داشته باشد، با توجه به آیات و روایات تبیین شده و به یمن چهارده معصوم پاک، از میان دهها عنوان برجسته‌ای که خداوند درباره آنان فرموده، ۱۴ مورد انتخاب شده است. در ادامه، ویژگی فوق‌العاده‌ای که خداوند تنها برای امام زمان قائل (عج) شده است، ذکر گردیده و در پایان صدها روایت از معصومین (علیهم السلام) درباره آن حضرت در ۱۴ موضوع آمده است. در بخش دوم عوامل منحرف کننده انسان از اعتقاد صحیح نسبت به امام زمان (عج) بیان، و با استناد به آیات و روایات، شیطان به عنوان پیش‌کسوت دشمنان نمایندگان الهی در هر دوره و زمانی معرفی شده، در ادامه ضمن توضیح «وقت معلوم»، چگونگی فعالیت‌های شیطان برای تعویق آن وقت تبیین شده است. در بخش سوم نیز مهمترین وظایف منتظران دعا و تضرع، و کسب معرفت، و تهذیب نفس برشمرده شده است.

کلیدواژه: اعتقاد به مهدویت / وظایف منتظران / شیطان / علل غیبت / عوامل دوری از حضرت / آیات مهدویت / روایات مهدویت.

۴۲- مجلسی، محمدباقر (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.): بحارالانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار، ج ۵۳-۵۱، مؤسسة الوفاء، بیروت: ۱۴۰۳ ق.

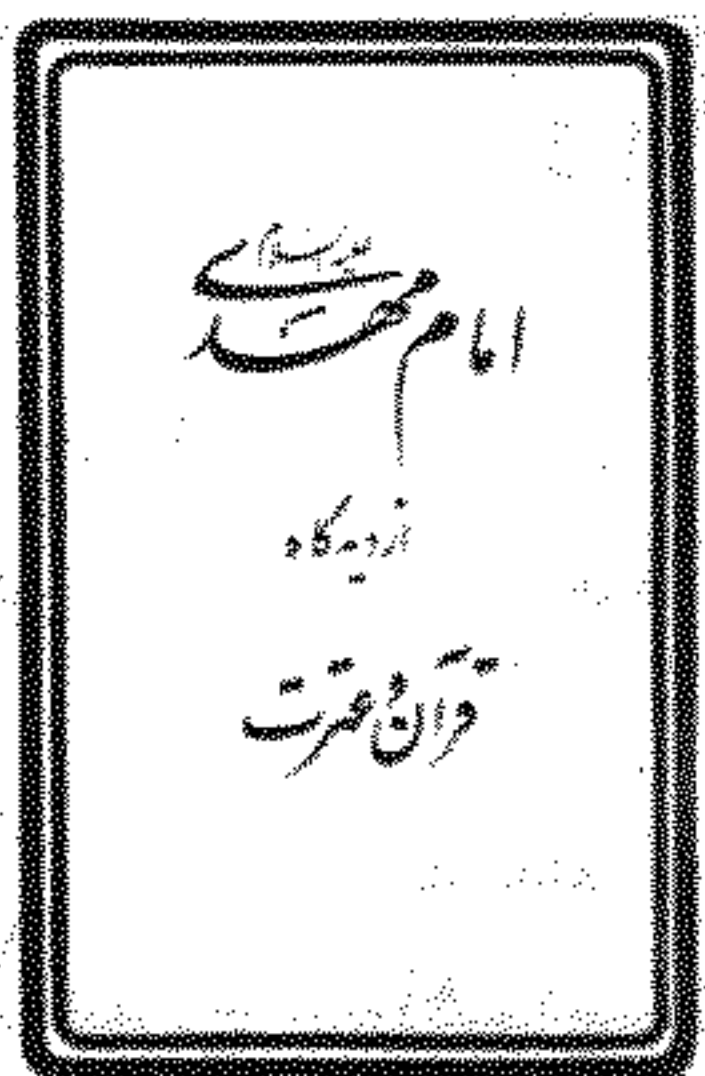

گزارشی است تفصیلی با محتوای تاریخی، حدیثی و قرآنی در زندگانی امام مهدی (عج) که جلدهای پنج‌گانه‌ویک تا پنج‌گانه‌وسه از مجموعه یک‌صدوده جلدی به ترسیم سیمای حضرت مهدی (عج) اختصاص دارد. مجموع این سه جلد درسی و شش باب تحت عناوین زیر تدوین شده است:

ولادت، نام‌ها، صفات بارز، آیات قرآن، روایات پیامبر اکرم (ﷺ)، روایات ائمه اطهار (علیهم‌السلام)،

پیشگویی‌ها، پاسخگویی به سؤالات و شبهات درباره امام عصر (عج)، شباهت‌های ایشان با انبیای سلف، طول عمر، معجزات، نائبان خاص، دیدار کنندگان، غیبت، انتظار، نشانه‌های ظهور، زمان قیام، سیرت و اخلاق امام مهدی (عج)، یاران، حوادث عصر ظهور، رجعت و جانشینان آن حضرت (عج) و آیاتی که در روایات اهل بیت (علیهم‌السلام) تأویل به ظهور آن حضرت شده، به طور مفصل در این مجموعه آمده است. این اثر، چند ترجمه کامل و گزیده به فارسی دارد.

کلیدواژه: زندگینامه / شباهت امام مهدی (عج) با انبیای سلف / طول عمر / معجزات / رجعت / غیبت / انتظار / نشانه‌های ظهور / سیما / سیرت.

۴۳ - مجلسی، محمدباقر (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.) امام مهدی از دیدگاه قرآن و عترت و علائم بعد از ظهور، تلخیص و ترجمه: [بی‌تا]، قلم، ۱۰۷ ص، قم: [بی‌تا].
عنوان متن ترجمه شده: بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار.

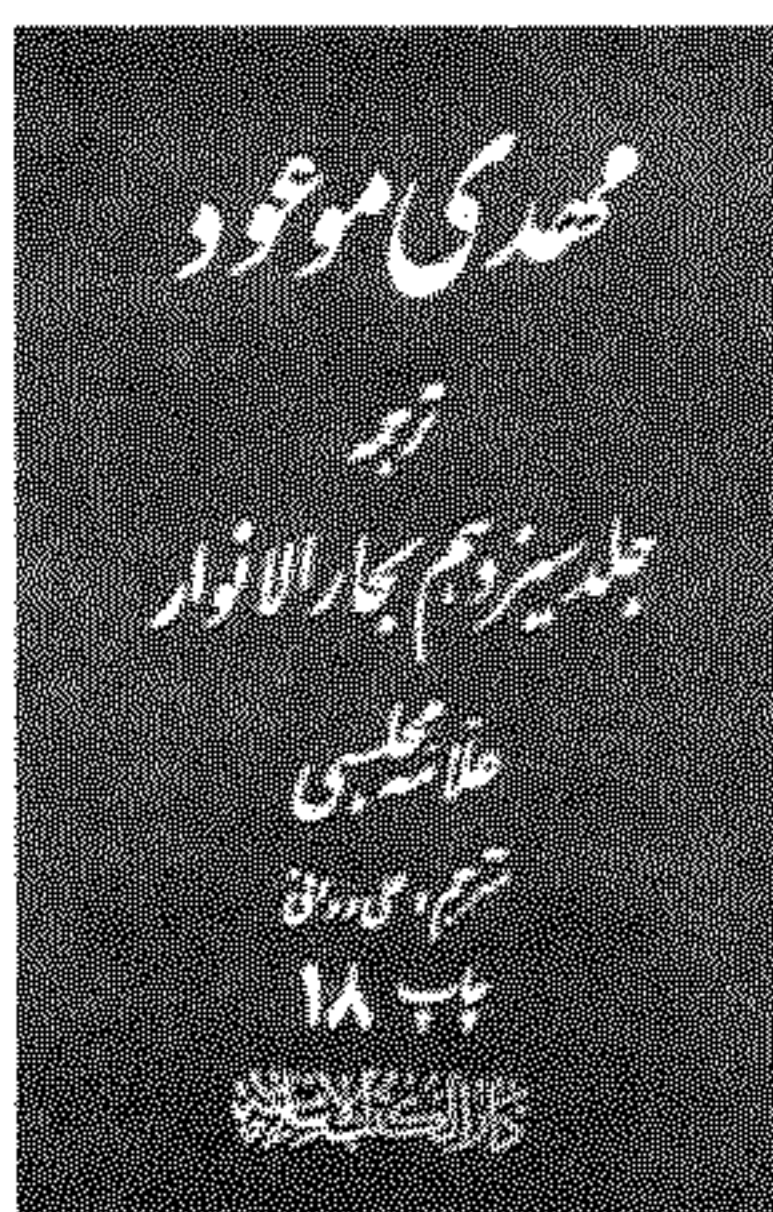
۴۴ - مجلسی، محمّدباقر (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.) رهبر جاودان، زندگی امام زمان (عج)، ترجمه: میرمحمد خامسی، نگارستان کتاب، ۶۱۶ ص، تهران: ۱۳۸۱ ش. عنوان متن ترجمه شده: بحارالانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار.

۴۵ - مجلسی، محمّدباقر: (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.): مهدی موعود، ترجمه: علی دوانی، دارالکتب الاسلامیة، ۱۲۸۴ ص، تهران: ۱۳۷۷ ش. عنوان متن ترجمه شده: بحارالانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار.

این اثر، جلد سیزدهم بحارالانوار - براساس چاپ بیست و پنج جلدی - است که به توصیه آیه‌الله العظمی بروجردی در بیش از چهل سال پیش به فارسی ترجمه، و با تصحیح، پاورقی و افزودن مقدمه‌ای ارزشمند منتشر شده است.

۴۶ - مجلسی، محمّدباقر (۱۰۳۷-۱۱۱۱ ق.): مهدی موعود(عج)، ترجمه: حسن بن محمد ولی ارومیه‌ای، دو جلدی (۷۹۲ ص، ۶۵۶ ص)، مسجد مقدس جمکران، قم: ۱۳۷۹ ش.

عنوان متن ترجمه شده: بحارالانوار الجامعة لدرر اخبار الائمة الاطهار.

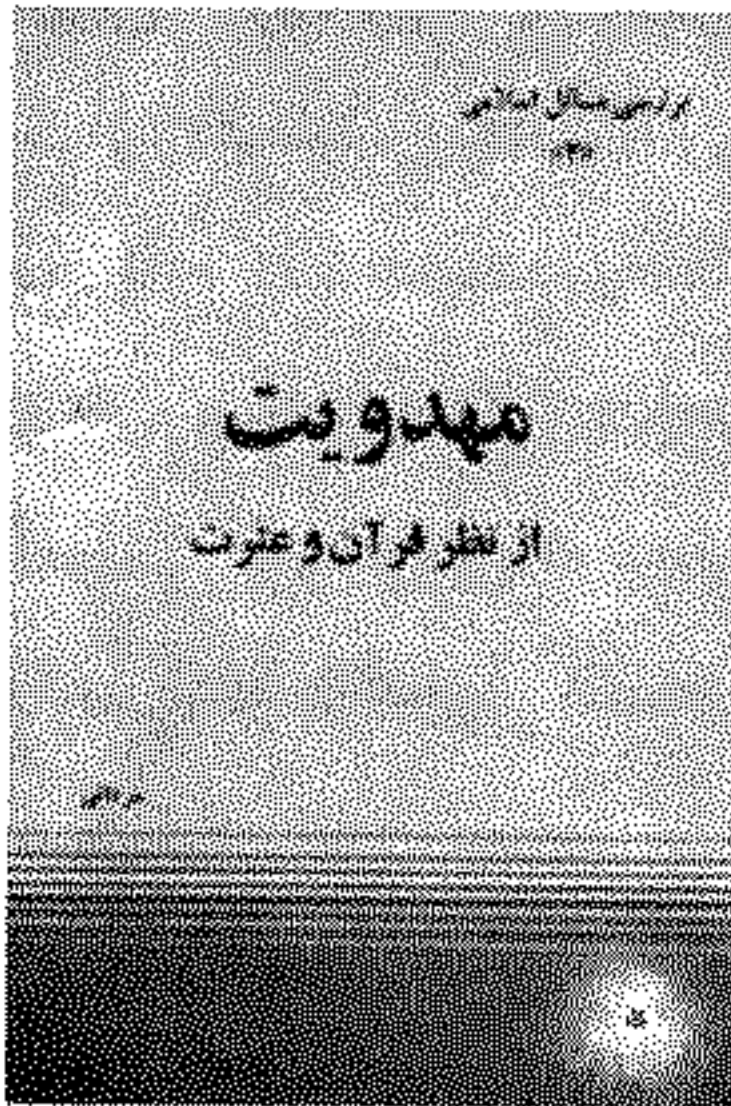

۴۷- مدنی، محمد؛ **اختر فروزان یا کوکب دری، نسیم**

شمال، ۱۶۹ ص، گیلان: ۱۳۷۷ ش.

نویسنده با بهره‌گیری از آیات و منابع روایی و تفسیری، آیات نازل شده در شأن امام مهدی (عج) را از ابتدا تا انتهای قرآن، همراه با ترجمه نقل کرده و ذیل آیات به تأویل آنها از دیدگاه معصومان (علیهم‌السلام) و تطبیق مصداق آن آیات بر قیام امام مهدی (عج) می‌پردازد. وی در انتهای هر بحث، اشعار برخی از شعرا مانند: سعدی، عراقی، محتشم کاشانی و کمپانی را نقل می‌کند.

کلیدواژه: آیات مهدویت / قیام / روایات تفسیری.

۴۸- مردانی، خیرالله، **مهدویت از نظر قرآن و عترت،**

انتشارات آیین جعفری، ۶۸ ص، تهران: ۱۴۰۱ ق.

نویسنده در پیش‌درآمد به جهت اهمیت ویژه مسأله امامت، به تفصیل درباره مقام امامان و چگونگی انتصاب آنان بحث کرده است. در ادامه، امامت مهدی (عج) و آیات و روایات مربوط به آن را بررسی می‌کند. در بخشی از این نوشتار، کشف قطعاتی از بقایای کشتی نوح و حک بودن نام پنج تن آل عبا بر

روی یکی از تخته‌های آن به عنوان یکی از ادله اثبات مقام ائمه (علیهم‌السلام) مطرح شده است. سپس با نقل گفتارها و اظهارات علمای اهل سنت درباره امام مهدی (عج)، از مهدویت به عنوان یک اصل اسلامی یاد شده است. بخش‌های پایانی کتاب شامل مطالبی درباره غیبت، وظیفه شیعیان در عصر غیبت، خلاصه‌ای از زندگی نابیان چهارگانه، مفهوم قیام با شمشیر، طول عمر و انتظار امام مهدی (عج) است.

کلیدواژه: امام شناسی / کشتی نوح / پنج‌تن آل‌عبا / غیبت / دیدگاه‌های اهل سنت / وظیفه شیعیان / طول عمر / انتظار.

۴۹ - مسجد مقدس جمکران، معاونت فرهنگی؛ **چهل حدیث در پرتو چهل آیه در فضایل حضرت ولی عصر (عج)**، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ تهران: ۱۳۷۸ ش.

این اثر شامل ۴۰ آیه و تفسیر روایی آن‌هاست. نویسنده نخست به ذکر متن و ترجمه آیات یاد شده پرداخته و آنگاه، روایات تفسیری آنها را می‌آورد. به موجب این روایات، از مصادیق بارز مفاهیم آیات مورد بحث، امام مهدی (عج) است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات تفسیری / ترجمه آیات مهدویت.

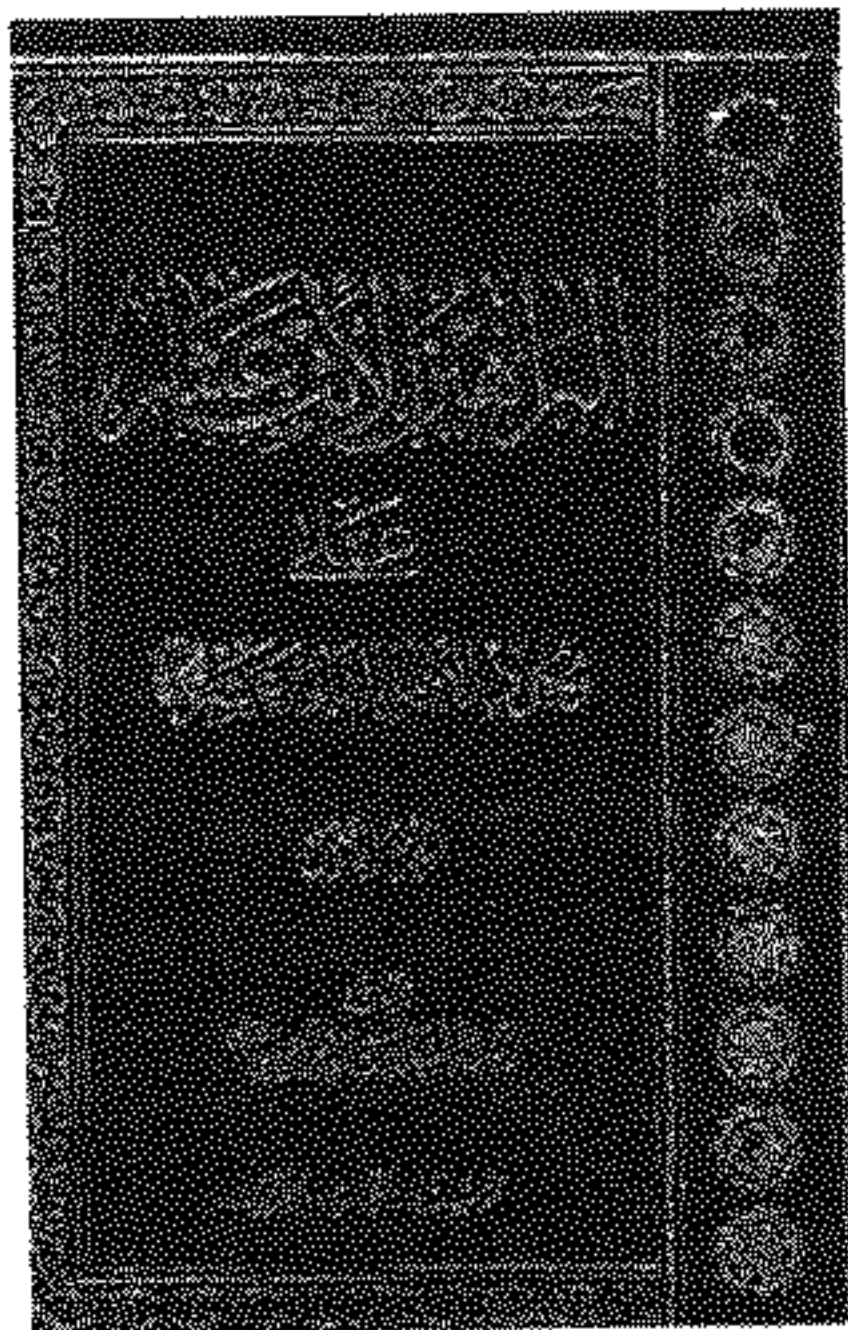
۵۰ - موسوی ارومی، سیدحسین؛ **تحفة الشیعه در اثبات رجعت و ظهور ائمه (علیهم‌السلام)**، ۲۱۵ ص، قم: ۱۳۵۸ ش.

این اثر پژوهشی است درباره رجعت از نگاه قرآن. نویسنده ضمن استناد به آیاتی از قرآن، برای اثبات اصل رجعت از نگاه قرآن، با ذکر آیاتی در این خصوص و استفاده از روایات و آراء مفسران و گفتار اندیشمندان بزرگ اسلام و منابع معتبر شیعی، شرح

و تفسیر ۱۱۰ آیه مربوط به رجعت آنان و حکومت امام زمان (عج) را ارائه می‌کند. آیات ۱۴۸، ۱۵۵ و ۱۹۳ سوره بقره و آیه‌های ۴۴ و ۱۵۸ سوره انعام و آیه ۳۳ سوره توبه، از جمله این آیاتند. در شرح و تفسیر برخی از آیات موضوعات دیگری

نیز مانند شب قدر و فضایل آن تبیین شده است.

کلیدواژه: رجعت / آیات رجعت / بقره، ۱۴۸ / بقره، ۱۵۵ / بقره، ۱۹۳ / انعام، ۴۴ / انعام، ۱۵۸ / توبه، ۳۳ / سوره قدر.

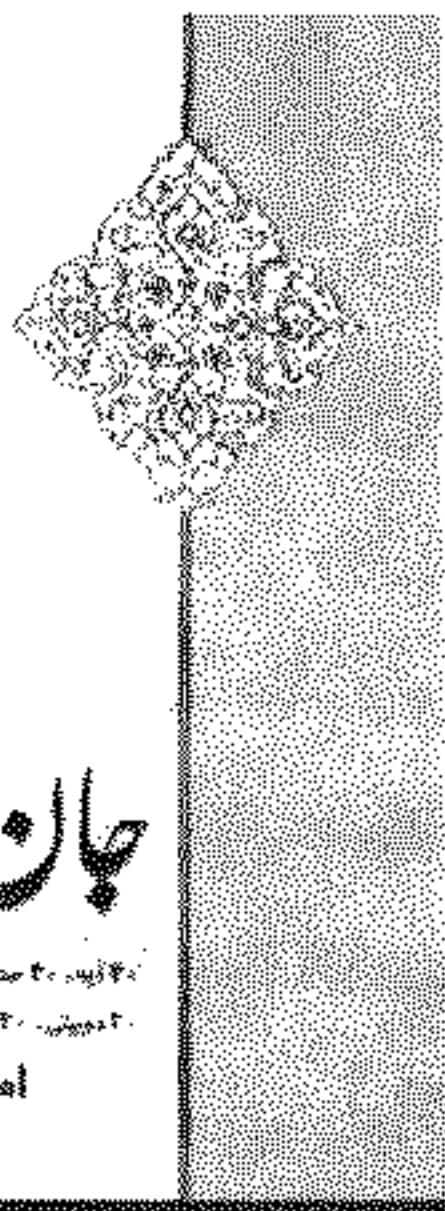
۵۱- موسوی جزائری، سید طیب: **البراهین الاثنا عشر علی وجود الامام الثاني عشر (عليه السلام)**، مؤسسه دارالکتاب الجزائری، قم: ۱۴۱۷ ق.

محتوای کتاب بر پایه دوازده دلیل و برهان بر وجود صاحب الزمان (عج)، بنا شده است. برخی از فصول کتاب عبارتند از: براهین عقلی، دلایلی از تورات، روایات عامه و خاصه و حکایات تاریخی و... برهان پنجم، تفسیر آیات سوره قدر، و برهان ششم، تفسیر

آیات ۷۱ و ۷۲ سوره اسراء، به عنوان دو دلیل قرآنی بر وجود صاحب الزمان به تفصیل تبیین شده است. دوازده توقیع، ادعیه و حکایت تاریخی بخش پایانی کتاب را تشکیل داده است.

کلیدواژه: وجود امام زمان (عج) / روایات عامه / امام مهدی (عج) در تورات / توقیعات / ادعیه / سوره قدر.

بازرسی همگی

۵۲- موگهی، عبدالرحیم: **جانِ جانان**، انتشارات شفیق، ص ۱۴۴، قم: ۱۳۷۳ ش.

نویسنده با هدف شناخت بیشتر امام زمان (عج)، با بهره‌گیری از آیات و منابع روایی و تفسیری، نخست با نقل و ترجمه چهل آیه که در شأن امام زمان نازل شده و سپس به ترتیب، چهل حدیث، چهل دعا، چهل سلام، چهل سخن از امام و رهبری، چهل

جانِ جانان

۴۰۰ صفحه، ۲۰۰ تصویر، ۲۰۰ شعر، ۲۰۰ دعا، ۲۰۰ حدیث، ۲۰۰ روایت، ۲۰۰ شعر، ۲۰۰ دعا، ۲۰۰ حدیث، ۲۰۰ روایت

امام زمان

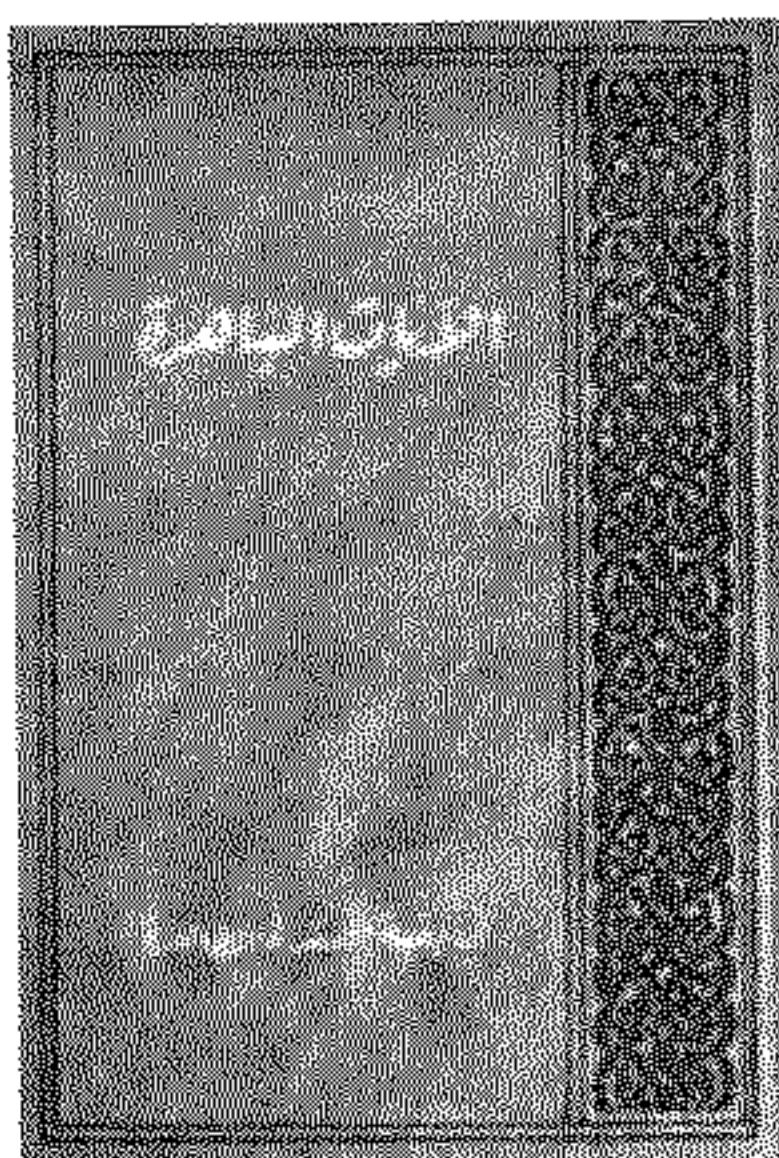
نکته، چهل وظیفه، چهل نام، چهل دوبیتی، چهل موضوع و چهل کتاب درباره امام زمان (عج) ذکر می‌کند.
کلیدواژه: چهل / اربعین / کتابشناسی / امام خمینی «ره» / وظایف منتظران / اسامی / القاب / آیات مهدویت.

۵۳ - مولوی نیا، محمدجواد؛ **سیمای مهدویت در قرآن**، مؤسسه انتشاراتی امام عصر (عج)، ۲۰۰ ص، قم: ۱۳۸۰ ش.

این نوشتار در پی شرح و توضیح سیمای مهدویت از دیدگاه قرآن کریم است. نویسنده با استفاده از آثار مفسران و محدثان، هفتاد و پنج آیه از قرآن کریم را مورد بحث و بررسی قرار داده و با استناد به روایات ائمه معصومین (علیهم‌السلام) ارتباط این آیات را با موضوع مهدویت آشکار ساخته است. وی پس از ذکر هر آیه، توضیحات مختصری ارائه کرده و سپس ذیل عنوان «واژه‌ها»، به توضیح تفصیلی واژه‌های کلیدی آیه پرداخته، و در پایان نیز تحت عنوان «سؤال و جواب» به پاسخ شبهات پرداخته است.

کلیدواژه: شبهات / روایات تفسیری / آیات مهدویت / واژه‌شناسی قرآن.

۵۴ - میرصابری، سید داود؛ **الآیات الباهرة فی بقية العترة الطاهرة (علیهم‌السلام) أو تفسیر آیات القرآن فی المهدي صاحب الزمان علیه صلوات الله الملك المنان**، قسم الدراسات الاسلامیة مؤسسه البعثة، طهران: ۱۴۰۲ ق.

مجموعه‌ای است از آثار گذشتگان و آیات قرآن در

موضوع امام مهدی (عج) که با استفاده از منابع تفسیری، کتب مربوط به غیبت و کتابهای روایی در مورد امام مهدی (عج)، گردآوری شده است. در این اثر، ۱۹۶ آیه شریفه براساس ترتیب سوره‌ها در موضوعات زیر تفسیر شده است: اعتقاد به وجود حضرت ولی عصر (عج)، ویژگیهای یاران آن حضرت، غیبت، صبر بر سختیهای دوران غیبت، انتظار فرج، علائم ظهور و رجعت؛ در پایان آیاتی که وجود مبارک حضرت (عج) آنها را تفسیر و قرائت کرده است در دو فصل جداگانه جمع‌آوری شده است.

کلیدواژه: یاران / غیبت / انتظار فرج / نشانه‌های ظهور / رجعت / آیات قرائت شده

۵۵- ناصح دهخوارقانی، علی قلی؛ آیات الظهور فی

انتظار الفرج و السرور، انتشارات علمیه، ۱۲۸ ص،

۱۳۵۰ ق.

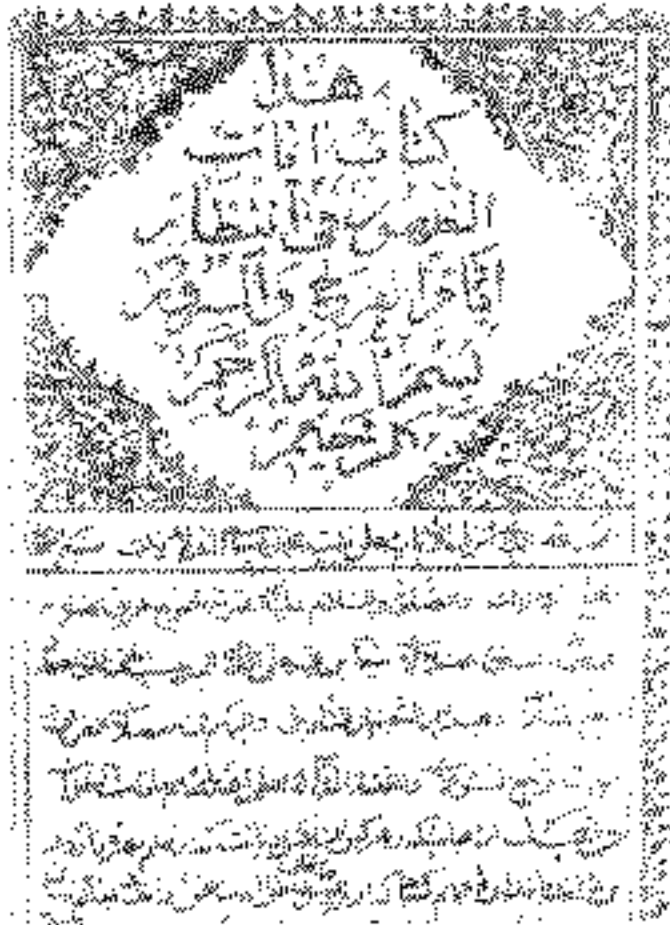
نویسنده با استناد به روایات معصومین (علیهم‌السلام) به بررسی آیاتی می‌پردازد که به امام مهدی (عج)، ظهور و رجعت تأویل شده است، آیات یکصد و هفت‌گانه مورد استدلال، همه مربوط به امام زمان (عج) و ویژگی‌های ایشان و یارانشان در عصر ظهور است. پایان بخش کتاب چند دعا و یک قصیده عربی است.

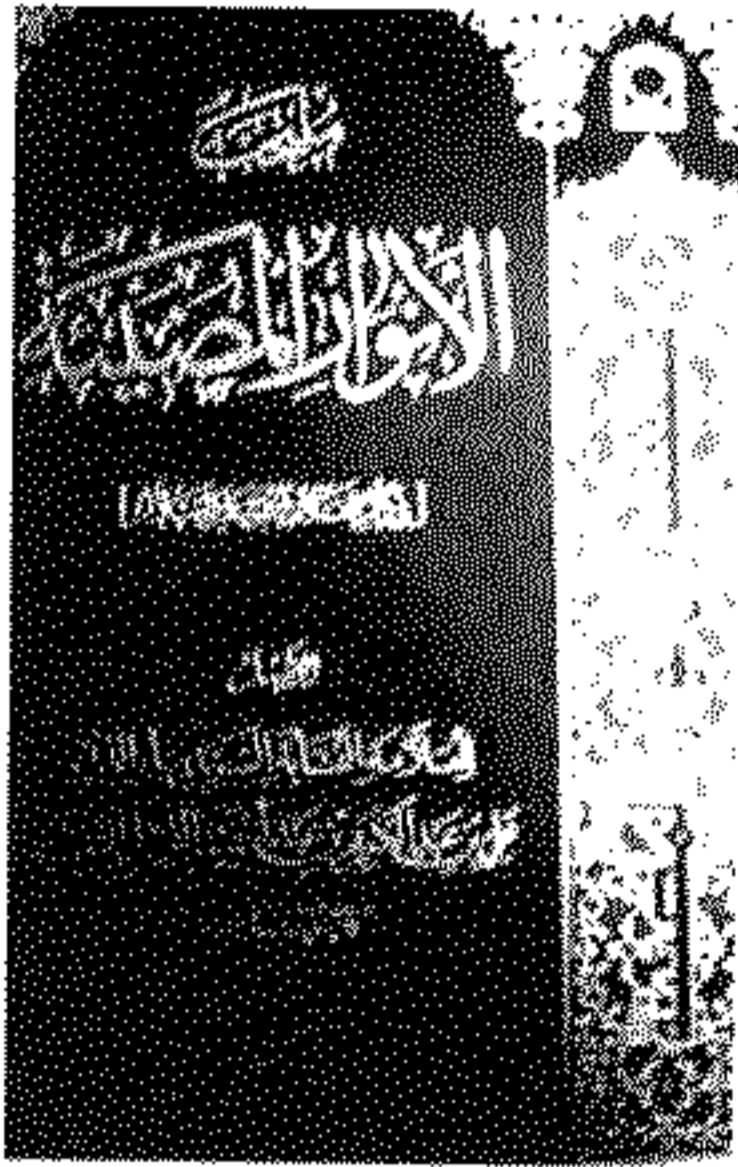
کلیدواژه: آیات مهدویت / ویژگیهای امام مهدی (عج) / ویژگی‌های یاران / عصر ظهور / رجعت.

۵۶- نیلی نجفی، سیدعلی بن عبدالکریم (قرن ۹)؛ منتخب الانوار المضية، تحقیق:

السید عبداللطیف الكوهکمری، مطبعة الخيام، قم: ۱۴۰۱ ق.

این نوشتار پیرامون سیمای امام زمان است. نویسنده در دوازده فصل، امامت حضرت مهدی (عج)، وجود ایشان، ولادت و غیبت، نشانه‌های ظهور، طول عمر،

وکلاهی حضرت، توقیعات و... را با استناد به روایات عامه و خاصه به تفصیل مورد بررسی قرار داده است. اثر حاضر گزیده‌ای است از کتاب «الانوار المضیة فی الحکمة الشرعیة المستنبطة من الایات الالهیة» اثر علی بن عبدالحمید الحسینی النجفی که نام گزینش کننده نامعلوم است. فصل دوم این اثر، درباره اثبات امامت حضرت ولی عصر (عج) با استناد به دوازده آیه قرآنی است.

کلیدواژه: توقیعات / طول عمر / نشانه‌های ظهور / سیما / غیبت / روایات عامه / اثبات امامت حضرت / آیات مهدویت.

۵۷ - هاشمی، سید محمدجواد؛ **مهدویت از دیدگاه قرآن و احادیث فریقین**، دفتر نمایندگی مقام معظم رهبری در امور اهل سنت، یازدهمین همایش علمی - تحقیقی دهه فجر، ۴۴ ص، بلوچستان: ۱۳۷۸ ش.

این جزوه، پژوهشی است در موضوع مهدویت از نگاه شیعه و اهل سنت، و وظیفه منتظران در دوران غیبت. مؤلف، نخست به بررسی دیدگاه فریقین، درباره منصب امامت پس از پیامبر پرداخته و در

خصوص انتصابی یا انتخابی بودن آن، تعداد امامان در صورت انتصابی بودن و نقش امام در جامعه، سخن گفته و نظر آنان در این موضوعات را ارائه کرده است. سپس با توجه به مسأله اعتقاد به مهدی (عج) و غیبت ایشان مهدویت از منظر قرآن و روایات را بررسی کرده و با یادآوری برخی از منابع روایی شیعه و سنی که روایاتی درباره مهدی موعود (عج) آورده‌اند، اعتقاد به مهدی (عج) را امری قطعی و غیرقابل تردید دانسته است. در پایان، ضمن نقل دیدگاه مخالفان این عقیده و

پاسخ به شبهات آنها به ولادت و غیبت مهدی (عج)، فلسفه غیبت، موضوع سرداب و نقش انتظار در فرد و جامعه اشاره کرده است.
کلیدواژه: امام و جامعه / انتصاب امام / اعتقاد به مهدویت / فلسفه غیبت / نقش اجتماعی انتظار / وظایف منتظران / آیات مهدویت / روایات مهدویت.

۵۸ - هاشمی سید محمد مهدی؛ اقیانوس محمدی
 (علیه السلام): آیاتی راجع به حضرت غوث اعظم (علیه السلام)؛
 [بی جا] ۱۵۱ ص، [بی تا].

محتوای این اثر تفسیر برخی از آیات قرآن کریم درباره مهدویت است. نویسنده در هفت جزیره - فصل - به تفسیر هفت آیه مهدویت پرداخته و در شرح و توضیح آیات از دیگر آیات قرآن به روش تفسیر قرآن به قرآن و نیز روایات ائمه معصومین (علیهم السلام) به روش تفسیر اثری استفاده نموده است. بحثهای کلامی و اشعار ادبی در سراسر کتاب دیده می‌شود. «سوره فجر»، «آیه مستضعفین»، «حدیث عقل و جهل»، «معراج» و «ویژگی‌های قیامت» از جمله بحثهای این اثر است.

کلیدواژه: سوره قصص / سوره فجر / توبه، ۲۴ / آل عمران، ۱۴ / حج، ۵ / نبأ، ۱۲ / محمد، ۱۸.

۵۹ - هاشمی شهرستانی، سید عمران؛ شناختی از امام زمان (عج) در آیات و روایات، انتشارات پیام حجت (علیه السلام)، ۱۲۸ ص، قم: ۱۳۸۲ ش.

این اثر به جمع‌آوری مختصری از تفاسیر قرآن و روایات درباره حضرت مهدی (عج) پرداخته است. نویسنده از زوایای گوناگون مقام و قیام امام مهدی (عج) را با خصوصیات کامل یاران آن حضرت (علیه السلام) و پیامدهای قیام

ایشان بررسی کرده است. وی از میان صد و بیست آیه قرآن که به تأویل و یا تفسیر مرتبط با امام زمان (عج) است، چهل آیه و از میان ۲۸۸۴۷ حدیث که تماماً درباره آن حضرت است، چهل حدیث را انتخاب کرده است. پس از ذکر هر آیه، روایتی از ائمه معصومین (علیهم السلام) آمده و سپس توضیحی مختصر نیز بر آن افزوده شده است. وسعت علوم امام زمان (عج)، ارکان و ظایف شیعه

در زمان غیبت، صفات خاص اصحاب حضرت مهدی (عج)، پایان عمر جهان، رابطه قرآن و عترت، سفارش حضرت مهدی (عج) درباره قرآن و سنت از جمله بحثهای این اثرند.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات تفسیری / قیام امام مهدی (عج) / یاران امام مهدی / قرآن (عج) و عترت / سفارش امام مهدی (عج) به قرآن.

۶۰ - هاشمی شهیدی، سید اسدالله؛ **ظهور حضرت مهدی (عج) از دیدگاه اسلام و مذاهب و ملل جهان**، انتشارات مسجد مقدس جمکران، ۴۵۶ ص، قم: ۱۳۸۰ش.

در این اثر، نگارنده تلاش کرده، عقیده به منجی و مصلح جهانی را، در ادیان الهی و مکتبهای مختلف فکری پی گرفته و دیدگاه هر کدام را ارائه دهد تا اصالت اعتقاد به ظهور منجی و انتظار او،

ثابت شود. و سپس با ارائه شواهد، ثابت می کند که تمام این دیدگاهها به یک نفر اشاره دارند و او همان مهدی موعود (عج) اسلام است. سپس به نویدهای اسلام درباره ظهور آن حضرت می پردازد و روایاتی از طریق شیعه و اهل سنت می آورد

تا قطعیت این اعتقاد را نشان دهد. در ادامه، آیاتی را که راجع به حضرت و ظهور رسیده تحت عنوان «حضرت مهدی (عج) و نویدهای ظهورش در قرآن کریم» براساس ترتیب سوره‌ها با شرح و توضیح، نقل می‌کند. بخش مهمی از کتاب به نقل نویدهای ظهور منجی، در کتاب‌های مقدس تورات و انجیل و کتاب‌های آیین هندو و زرتشتیان اختصاص یافته است.

کلیدواژه: مصلح جهانی / ادیان تطبیقی / مکاتب تطبیقی / ظهور منجی / آیات مهدویت / آیات نوید ظهور / تورات / انجیل / هندو / زرتشت / مکاتب بشری مهدویت در ادیان

۶۱ - همدانی حائری، محمدعلی؛ آیات الحجّة و

الرجعة

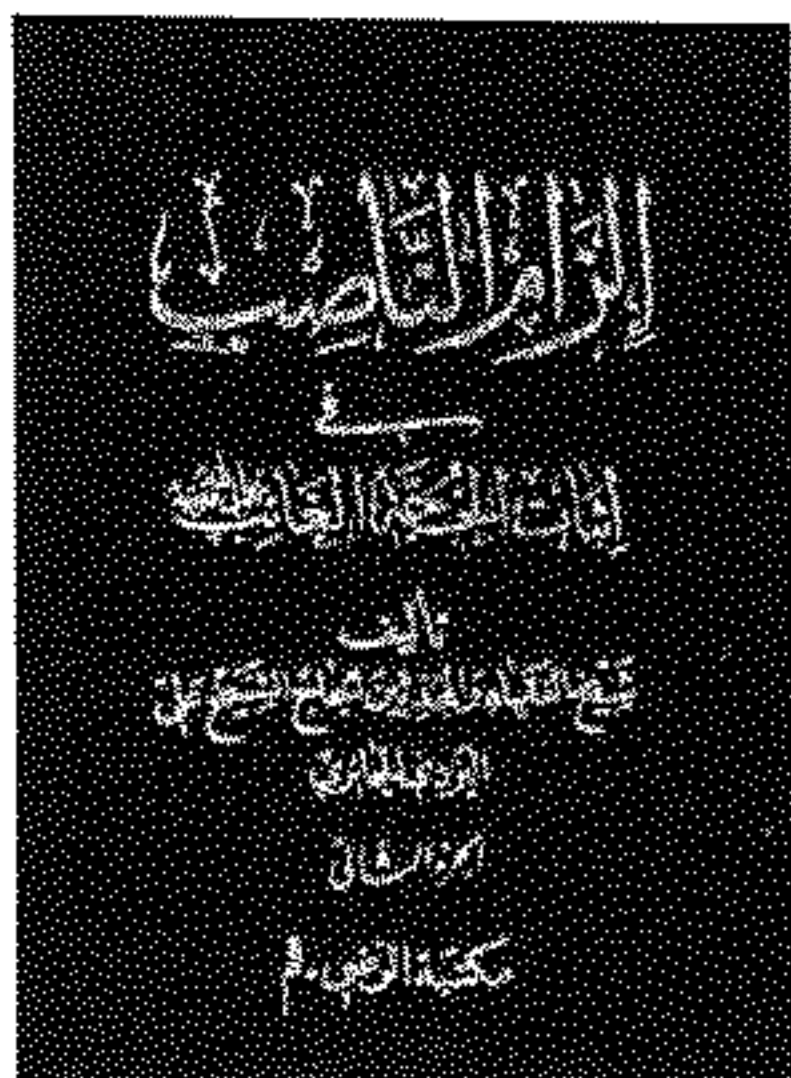
این اثر به گردآوری ۳۱۳ آیه از آیات قرآن - به ترتیب سوره‌های قرآن - که در احادیث به ظهور حضرت بقیة الله الاعظم (علیه السلام) و رجعت ائمة اطهار (علیهم السلام) تأویل و تطبیق یافته است، پرداخته، و فهرست الفبائی واژه‌های تأویل شده را در آخر کتاب آورده است. این اثر عربی، نسخه خطی است و هنوز به چاپ نرسیده است. [الذریعة، ۱/۴۷].

کلیدواژه: آیات مهدویت / ظهور / رجعت / واژه‌شناسی.

۶۲ - یزدی حائری، علی؛ الزام الناصب فی اثبات الحجّة الغائب، مؤسسة الاعلمی

للمطبوعات، دو جلدی (۴۹۵ ص، ۳۸۰ ص)، بیروت: ۱۹۷۷ م.

این اثر پژوهشی گسترده است در اثبات وجود امام عصر (عج)، قیام و ظهور وی و رجعت ائمه در آخرالزمان و پاسخ به شبهات مخالفان. نویسنده کتاب را در ۱۰ بخش تدوین کرده است، در هر بخش، مطالب و نظرات ارائه شده در آن باب

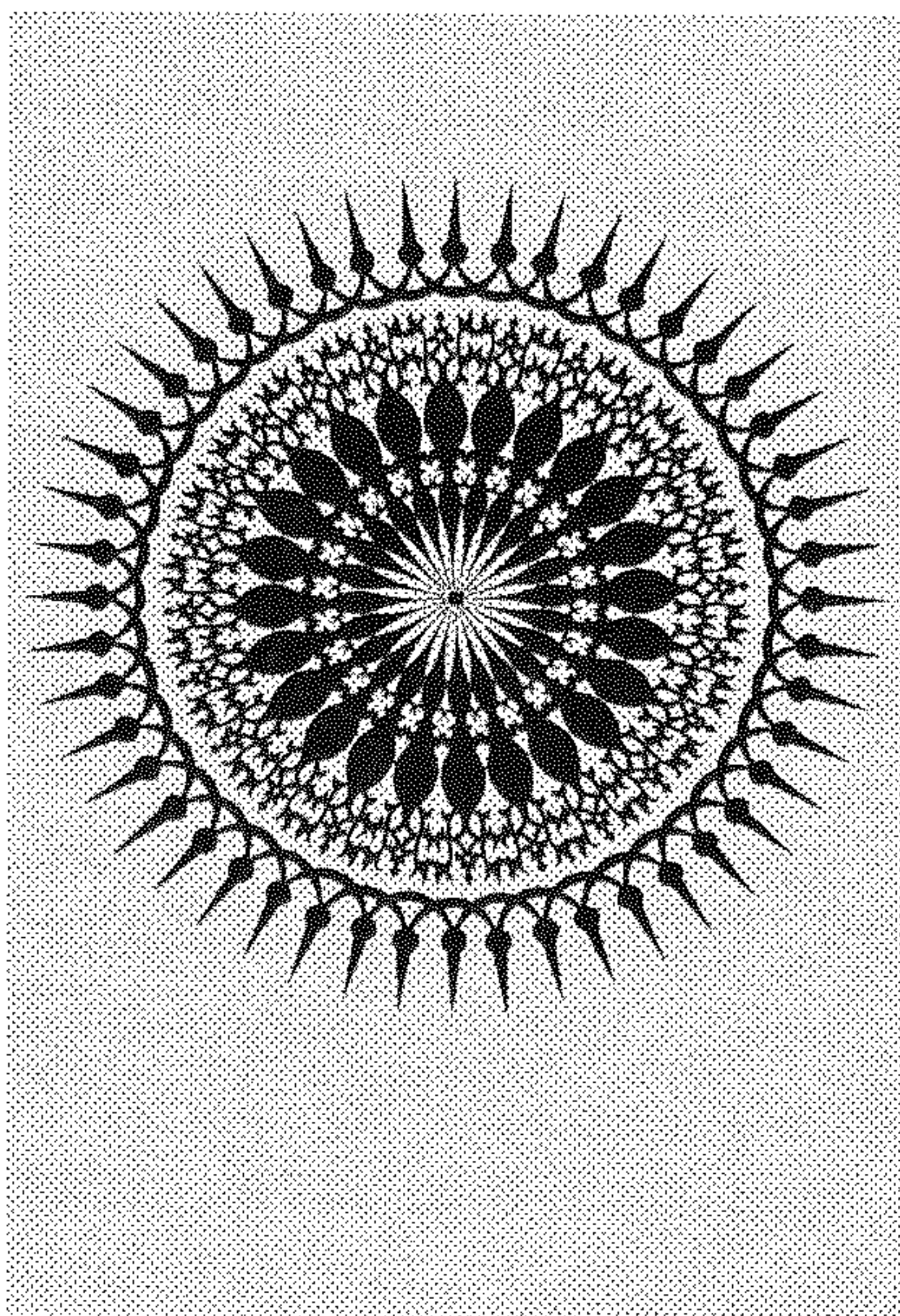

گردآوری شده و با استناد به آیات و روایات ائمه معصومین (علیهم‌السلام) شرح و بسط دیدگاه‌های شیعه و نقد و بررسی نظرات مخالفان آمده است. ضمن اینکه به شبهات در هر حوزه نیز پاسخ گفته شده است.

شناخت امام زمان (عج)، بشارت‌های قرآنی نسبت به قیام حضرت ولی عصر (عج)، روایات ائمه درباره امام زمان (عج)، امکان غیبت، سیمای حضرت

مهدی (عج) روایات اهل سنت درباره آن حضرت (عج)، علائم ظهور در آیات و روایات و رجعت ائمه (علیهم‌السلام) از دیدگاه قرآن و روایات موضوعاتی است که در این اثر بدانها اشاره شده است.

کلیدواژه: غیبت / امام شناسی / حجّت شناسی / قیام / نشانه‌های ظهور / سیما / روایات مهدویت / آیات مهدویت / رجعت.

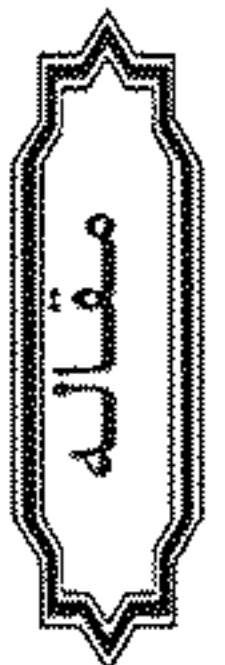
مقاله

۶۳- آصفی، محمد مهدی؛ **درآمدی بر ولادت و غیبت امام مهدی (عج)**، نشریه انتظار، شماره ۵، پاییز ۱۳۸۸، ص ۷۱-۷۳.

نویسنده در پی ردّ شبهه‌ای است که درباره حضرت مهدی (عج) ایراد شده و حضرت مهدی (عج) را مصداق آیات وراثت زمین و روایات حکومت جهانی نمی‌داند. وی با استفاده از آیات و روایات ضمن اثبات انقلاب جهانی حضرت مهدی (عج) با نقل چهار دسته از روایات معتبر مانند «حدیث ثقلین» و... عقیده شیعه را در این خصوص اثبات می‌کند.

کلیدواژه: شبهات / ثقلین / شناخت امام / تعداد ائمه (علیهم‌السلام) / وارثان زمین / مصداق شناسی.

۶۴- ابوالحسنی (منذر)، علی؛ **تشیع؛ دین آینده جهان**، مجله تخصصی کلام، شماره ۲۸، ص ۱۳۹-۱۳۲.

در این مقاله با استناد به آیات ۳۳ توبه، ۹ صف، و ۲۸ فتح، آشکار می‌شود که تنها دین و مذهبی که شایسته احراز عنوان دین مورد پسند الهی و دین حق است، دین معتقد به خلافت حضرت علی (علیه‌السلام) یعنی اسلام شیعی است. و این همان دینی است که در آخرالزمان با ظهور امام مهدی (عج) در ارائه خلافت امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) بر جهان چیره خواهد شد.

کلیدواژه: تشیع و امام مهدی (عج) / توبه، ۳۳ / صف، ۹ / فتح، ۲۸ / نور، ۵۵.

۶۵- افتخاری، احمدعلی؛ **مهدویت در قرآن**، روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۳/۱۰/۲۶، ص ۷.

این مقاله درباره مهدویت از نگاه آیات قرآن کریم است. نویسنده از میان آیات متعدد قرآن که به مسأله مهدویت اشاره دارند، ده آیه را به عنوان نمونه انتخاب کرده و با استفاده از روایات به شرح و تفسیر آنها پرداخته است تا ابعاد مهدویت را از جهات مختلف مورد بررسی قرار دهد.

کلیدواژه: زخرف، ۱۱ / توبه، ۳۳ / بقره، ۱۱۴ / مائده، ۴۱ / قصص، ۸۱ / آل عمران، ۸۲ / اسراء، ۸۱ / حج، ۴۱ / حدید، ۷ / مجادله، ۲۲ / ملک، ۳۰.

۶۶- اولیایی، مصطفی؛ **حکومت موعود قرآن و عصر جهانی شدن**، نشریه گلستان قرآن، سال ششم، شماره ۱۶۰، مهر ماه ۱۳۸۲، ص ۵-۷.

نویسنده با بررسی وضع کنونی دنیا که به سرعت به سوی حکومت واحد جهانی (جهانی شدن) گام برمی‌دارد، حکومت موعود آخرالزمان در متون مقدس (تورات، انجیل، مزامیر و قرآن) را همان حکومت واحد جهانی حضرت مهدی (عج) دانسته که منجر به گسترش عدل و داد و قسط در جهان می‌شود؛ نویسنده برای تأیید گفته‌های خود از آیات متعدد قرآن استفاده کرده است.

کلیدواژه: حکومت صالحان / آخرالزمان / جهانی شدن / ظهور مصلح / نور، ۵۵ / قصص، ۵ / اسراء، ۸۱.

۶۷- بختیاری، محمدرضا؛ **مهدویت از دیدگاه قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)**؛ روزنامه قدس، ۱۳۷۷/۱۱/۱۵.

این نوشتار به بررسی آیات ۴ قصص، ۹ صف، ۴-۸ اسراء، ۱۴۳ بقره، ۱۹ لقمان و ۲۹ سجده پرداخته، فهرستی نیز از سایر آیات مرتبط ارائه کرده است. نویسنده اشاره دارد که قرآن مجید با قاطعیت تمام، پیروزی نهایی ایمان اسلامی و غلبه صالحان و متقیان، کوتاه شدن دست ستمکاران برای همیشه، و آینده درخشان

بشریت را نوید داده است. این حقیقت با محتوای احادیث رسیده از اهل بیت نیز تأیید می‌شود.

کلیدواژه: قصص، ۴ / صف، ۹ / اسراء، ۴-۸ / بقره، ۱۴۳ / لقمان، ۱۹ / سجده، ۲۹ / آخرالزمان / آینده جهان.

۶۸- پرنیاتی، احمد؛ رجعت از منظر قرآن، روایت، دعا و زیارت؛ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، ص ۱۹۸-۱۷۵، بوشهر: ۱۳۷۷ ش. غرض این اثر تبیین اصل رجعت با توجه به روایات، ادعیه و زیارات است. نویسنده با توضیح مفهوم رجعت از دیدگاه شیعه، آن را عقیده‌ای ضروری و انکارناپذیر دانسته و مدعی است که بیش از ۴۰ آیه در قرآن و متجاوز از ۵۰۰ روایت، این اصل را اثبات می‌کند. وی در ادامه نمونه‌هایی از آیات قرآن را که به وقوع رجعت در امت‌های پیشین اشاره دارند بازگو کرده، وقوع رجعت در آن امت‌ها را قوی‌ترین دلیل بر امکان عقلی آن می‌شمارد. امام حسین (علیه السلام) حضرت محمد (صلی الله علیه و آله)، امام علی (علیه السلام) و حضرت عیسی (علیه السلام) از افرادی هستند که براساس روایات متعدد، در زمان حکومت امام مهدی (عج) به دنیا رجعت می‌کنند. بخش پایانی مقاله، به بررسی فرازهایی از ادعیه و زیاراتی مانند: جامعه کبیره، وارث، اربعین و زیارت عاشورا که به رجعت اشاره دارند، اختصاص یافته است. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «مجموعه مقالات جشنواره دانشجویی موعود» آمده است.

کلیدواژه: رجعت / روایات رجعت / آیات رجعت / رجعت در ادعیه.

۶۹- پورافضلی، حسینعلی؛ انتظار و قیام مهدی (عج) در قرآن؛ مجله زائر، شماره ۴۰، ص ۱۱-۱۳.

مقاله به شرح مختصر چند آیه از قرآن کریم درباره انتظار و قیام حضرت مهدی (عج) می‌پردازد نویسنده در تفسیر عبارت «لیظهره علی الدین کله» در آیه

۹ سوره صف، با رد نظرات آن دسته از مفسران که پیروزی را تنها پیروزی منطقی و استدلالی دانسته‌اند، معتقد است: بررسی موارد استعمال ماده «اظهار» در آیات قرآن، نشان می‌دهد که این ماده بیشتر به معنای غلبه جسمانی و قدرت ظاهری آمده است، از آنجا که «اظهار» در این آیه بصورت مطلق آمده، اسلام، هم از نظر منطقی و استدلال و هم از نظر نفوذ ظاهری و حکومت بر تمام ادیان جهان پیروز خواهد شد. در ادامه، آیه ۵۵ سوره نور و ۸۱ سوره اسراء با استناد به روایات، تفسیر شده است، و در پایان فلسفه عمده انتظار - فلسفه خودسازی فردی، فلسفه خود یاریهای اجتماعی و فلسفه اینکه منتظران راستین، در فساد محیط حل نمی‌شوند - شرح شده است.

کلیدواژه: فلسفه انتظار / پیروزی اسلام / صف، ۹ / نور، ۵۵ / اسراء، ۸۱ / واژه‌شناسی قرآنی.

۲۰ - پورسید آقایی، مسعود؛ **پیام امید به منتظران**، نشریه انتظار، شماره ۷، بهار ۱۳۸۲، ص ۱۶-۶

این نوشتار با هدف ارائه تفسیری تازه از آیه اول سوره فیل، «الم تر کیف فعل ربک باصحاب الفیل» به رشته تحریر درآمده و طی آن نویسنده تلاش‌های استکبار شرق و غرب و عوامل پیدا و پنهان آنان در جلوگیری از ظهور و تحقق اصلاح و عدالت جهانی را ناکام ارزیابی کرده است.

نویسنده با تکیه بر این اصل که تاریخ ظرف حوادث مشابه است، معتقد است حق و باطل پیوسته مصادیقی نوظهور می‌یابند. وی با اشاره به وقایع متعددی که در طول تاریخ رخ داده مثل بعثت پیامبر (ﷺ) و حتی گزارشهای قرآنی مانند اصحاب فیل، قریش و نظایر آن، سعی کرده تا حالت انتظار، بیم و امید را قبل از وقوع حادثه‌ای بزرگ به تصویر بکشد و در ادامه با استناد به آیات قرآنی ثابت می‌کند همان‌گونه که اصحاب فیل نتوانستند از رواج توحید و کعبه بکاهند، صاحبان سلاح و ثروت امروزین غرب نیز نخواهند توانست از بسط عدالت و

گسترش نور مهدوی جلوگیری کنند و او دیر یا زود ظهور خواهد کرد.
کلیدواژه: مشابهت‌ها / بعثت / بیم و امید / انتظار / ظهور / قریش، ۱-۳.

۷۱- پورسید آقایی، مسعود [و دیگران]؛ **ره توشه مهدی یاوران**، بنیاد فرهنگی مهدی موعود (عج)، ص ۲۸۸، قم: ۱۳۸۱ ش.

این اثر مجموعه‌ای است کوتاه از مباحث مهدویت که برای استفاده مبلغان دینی سامان یافته است. مبانی اعتقادی مهدویت، مهدی (عج) در قرآن، اوصاف منتظران حقیقی، وظایف منتظران، زمینه‌های ظهور، اوصاف یاوران امام، امام مهدی (عج) در ادعیه ماه رمضان، مهدی (عج) در سوره قدر، امام علی (علیه السلام) و امام مهدی (عج)، برخی از عناوین مقالات ۲۲ گانه این مجموعه است.
کلیدواژه: مبانی اعتقادی مهدویت / منتظران حقیقی / زمینه‌های ظهور / سوره قدر / آیات مهدویت.

۷۲- تجلیل، جلیل؛ **جایگاه والای ولی عصر (عج) در آیات و احادیث و شعر فارسی**، به کوشش ستاد برگزاری نیمه‌شعبان مسجد آیت‌الله انگجی تبریز، ص ۴۴-۴۶، تبریز: ۱۳۷۵ ش.

در این مقاله، نخست تعدادی از آیات قرآن در خصوص ظهور امام مهدی (عج) نقل شده است. در ادامه از میان اشعار فارسی شاعرانی که به توصیف مراتب کمال و عصمت ائمه اطهار (علیهم السلام) پرداخته‌اند، چند بیتی از قصاید فیاض لاهیجی و واعظ قزوینی در مدح و منقبت امام مهدی (عج) به طور مختصر شرح داده شده است. این مقاله در مجموعه‌ای با نام «کعبه مقصود» آمده است.
کلیدواژه: ظهور / آیات ظهور / اشعار مهدویت / ادبیات مهدویت / عصمت.

۷۳- ترکاشوند، امیر؛ **بازگشت به دنیا، امری عام نیست**، نشریه گلستان قرآن، شماره ۱۲۵، ص ۳۱-۳۳ و شماره ۱۲۷، ص ۳۶-۳۷.

این مقاله شرحی است بر نظریه علامه طباطبایی (ره) که: «روز ظهور قائم (علیه السلام)، روز رجعت و روز قیامت، مراتب مختلف یک حقیقت‌اند. یعنی اتحاد این سه روز بر حسب حقیقت و اختلاف آنها از نظر مراتب ظهور، باعث شده ائمه (علیهم السلام) در تفسیر، بعضی آیات را به روز قیامت و دسته‌ای را به روز رجعت و برخی را به روز ظهور امام مهدی (عج) برگردانند.» در این مقاله چند نظریه مبنی بر اثبات رجعت و یک نظر مبنی بر نفی رجعت مورد ارزیابی قرار گرفته است.

کلیدواژه: رجعت / اعتقادات شیعه / قیامت / ظهور / روایات تفسیری.

۷۴ - جعفری، سید علیرضا؛ **در پرتو قرآن به انتظار مهدی**، نشریه فرهنگ کوثر، شماره ۳۳، ص ۲۰-۲۱.

این مقاله، با بررسی برخی از آیات قرآن، که ذیل هر کدام، اقوال معصومین (علیهم السلام) بیان شده است؛ قیام امام مهدی (عج) را آخرین حلقه مبارزات حق علیه باطل می‌داند که از آغاز جهان برپا بوده و همه اهداف نهایی انبیاء و اولیاء را به تحقق می‌رساند.

کلیدواژه: جهانی شدن / حق و باطل / حکومت صالحان / آخرالزمان / قصص، ۶-۵ / هود، ۸۶

۷۵ - جوادی آملی؛ **خلیفه خدا، وارث زمین**، نشریه موعود، شماره ۱۹، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۹، ص ۴-۸ و ۸۶-۸۷

متن حاضر که سخنرانی استاد در نخستین جشنواره فرهنگی، هنری انتظار (نیمه شعبان، ۱۴۲۰) است - توضیح و تفسیر خلافت الهی و وراثت زمین توسط انسان کامل است. استاد با تأکید بر این نکته که خداوند، انسان را برای خلیفه شدن آفرید و قرآن نیز او را به عنوان خلیفه معرفی کرده است؛ به تفاوت میان واژه‌های «ایتاء»، «اعطاء»، «تملیک»، «هبة» و «ارث» می‌پردازد و در تعریف واژه «ارث» می‌گوید: برخلاف سایر داد و ستدها که مالی با مالی معاوضه می‌شود

در «ارث» مالک به جای مالک می‌نشیند. بنابراین قرآن که می‌فرماید «نجعلهم الوارثین» به این معنا نیست که چیزی سپرده و زمین را گرفته‌اند بلکه زمین را به ارث برده‌اند. از سوی دیگر در «ارث» وجود پیوند لازم است لذا تا کسی پیوند واقعی با مورث نداشته باشد، از او ارث نمی‌برد. حکومت حضرت ولی عصر (عج) نیز از سنخ ارث است. روزی جهان گلستان می‌شود که خلیفه و وارث تام خدا، حکومتی که ارث خداست، به معنای تام، به دست آورد. آنگاه تمدنی پدید می‌آید که عین تدین است. ظهور حضرت ولی عصر (عج) برای این است که انسانها را به مقامی برساند که اصلاً وسوسه و بدی به طرف آنها نرود. این هدف از آفرینش انسان است و تا کنون چنین هدفی ظهور نکرده است. با ظهور آن حضرت هم «علم الدراسة» ظهور می‌کند و هم «علم الخلاقه» و هم فرهنگ عمومی مرم «حتی متآلهانه» می‌شود.

کلیدواژه: واژه‌شناسی / ارث / معناشناسی / بهشت / وارثان زمین / ویژگی‌هایی ظهور / خلافت انسان / انسان کامل / قصص، ۵ / توبه، ۳۳ / صف، ۶۱

۷۶ - جهان میهن جهرمی، شکرالله: بحثی پیرامون طول عمر حضرت ولی عصر (عج)، نشریه خورشید مکه، ویژه‌نامه شعبان ۱۴۲۴، آبان ۱۳۸۲، ص ۱۹-۲۰. نویسنده با استناد به حکایات و قصص قرآنی در باب طول عمر انبیاء گذشته چون یونس و نوح و عیسی، مسأله طول عمر را با استفاده از علوم تجربی و معجزه الهی مورد بررسی قرار می‌دهد تا غیبت امام زمان را از این دیدگاه بررسی کند.

کلیدواژه: معمرین / طول عمر / غیبت / معجزه / طول عمر امام مهدی (عج).

۷۷ - حسن‌زاده، صالح: قیام امام مهدی (عج) در قرآن و اخبار، نشریه زبان و ادب، شماره ۶، ص ۸۷-۶۷

در این نوشتار با استناد به آیات قرآن و اخبار متواتر نبوی در خصوص امام مهدی (عج) و قیام او برای برپایی یک نظام عدل جهانی ثابت شده است که

اعتقاد به وجود مهدی (عج) و قیام او اختصاص به شیعه نداشته، و از اعتقادات همه مسلمانان است. نویسنده ضمن یادآوری اشارات قرآنی در باب حضرت ولی عصر از جمله: آیه استخلاف (نور، ۵۵)، آیه بقیة الله (هود، ۸۶)، ظهور حق (توبه، ۳۳)، قدرتمندان نهایی زمین (حج، ۴۱)، حکومت بندگان صالح (انبیاء، ۱۰۵)، مضطر (نمل، ۶۲)، دابة الارض (نمل، ۸۲)، ماء معین (ملک، ۳۰)، رقیب (هود، ۹۳)، آمدن حق (اسراء، ۸۱) به ذکر روایات اسلامی و نظرات دانشمندان اسلامی نیز پرداخته است.

کلیدواژه: آیه بقیة الله / آیه استخلاف / توبه، ۳۳ / حج، ۴۱ / انبیاء، ۱۰۵ / مضطر / دابة الارض / رقیب / وارثان زمین / مصلح جهانی / اسراء، ۸۱ / ماء معین.

۷۸ - حسنی، علی اکبر: پیاده شدن همه ابعاد اسلام و قرآن در حکومت حضرت

مهدی (عج)، نشریه مکتب اسلام، سال ۲۸، شماره ۲، ص ۶۰-۵۵.

این مقاله در صدد رد نظرات برخی از صاحب نظران است که حکومت جهانی حضرت مهدی را به استناد آیه ۳۳ سوره توبه «لیظهره علی الدین کله» و ۲۵۶ سوره بقره «لا اکراه فی الدین» به گونه‌ای تفسیر می‌کنند که گویا لازم نیست تمام مردم جهان در حکومت آن حضرت مسلمان شوند، نویسنده در این خصوص با استفاده از آیات و روایات تبیین می‌کند که چنین تفسیری با فلسفه غیبت و انتظار سازگار نیست و لازمه پیاده شدن نظام توحیدی توسط حضرت مهدی (عج) آن است که همه اهداف آن حکومت محقق شود.

کلیدواژه: شبهات مهدویت / بقره، ۲۵۶ / توبه، ۳۳ / فلسفه غیبت / فلسفه انتظار / نظام توحیدی / حکومت امام مهدی (عج) / حکومت جهانی.

۷۹ - حق شناس، سیدجعفر: وارثان زمین، آینده بشر در آیینه آیات، نشریه

موعود، پیش شماره دوم، آذرماه ۷۵، ص ۴۴-۵۰.

هدف این نوشتار، بیان نگاه قرآن به آینده جهان و سرانجام رهبری انسان

هاست. نگارنده با توجه به آیات قرآنی و شواهد تاریخی و روایی، آینده بشر را بررسی کرده و معتقد است بیش از یکصد و بیست آیه قرآنی با طرح مسأله آخرالزمان و مهدی موعود(عج)، اخباری از آینده بشریت را انعکاس می‌دهند؛ آنگاه با بررسی دقیق لغوی و تفسیری آیه ۱۰۵ سوره انبیاء، که موضوع محوری آن وراثت زمین است و با استفاده از آیات دیگر و گفته‌های مفسران، آیه را تفسیر نموده و با توجه به واژه «الارض» که تمامی کره زمین و دنیا را دربرمی‌گیرد نهضت امام زمان را عالم‌گیر و جهانی دانسته، آیه را بیانگر یک وعده الهی می‌داند و به این نتیجه می‌رسد که مفاد آیه وعده و بشارت خداوند به صالحان است که روزی منجی بزرگ آنان ظهور خواهد کرد و با خلافت او در زمین، عدل و داد جهان گستر می‌شود.

کلیدواژه: آخرالزمان / انبیاء، ۱۰۵ / وارثان زمین / نهضت موعود / وعده الهی / صالحان / آینده بشر.

۸۰- حکیمی، محمد؛ **انقلاب مهدی و دگرگونی روابط اجتماعی**، نشریه موعود،

شماره ۱۰ و ۱۱، آذر و دی ۱۳۷۷، ص ۴۲-۴۵.

در این نوشتار ضمن بررسی آیات متعدد قرآن، چگونگی انقلاب آخرالزمان به تصویر کشیده شده است. قرآن کریم در آیاتی چند به ویژگی‌های انقلاب آخرالزمان پرداخته و معیارهایی از قبیل: حاکمیت طبقه فرودست و مستضعف، مبارزه با سرمایه‌داری و عدالت اجتماعی را تبیین کرده است. نویسنده ارجمند با توجه به این آیات، نوید نیستی و نابودی جریانهای ناپه‌نچار اجتماعی را در پرتو انقلاب نهایی تاریخ به اثبات رسانده و بیان کرده است که لزوم انقلاب آخرالزمان براساس عدالت اجتماعی قابل توجیه است نه براساس اصل خداباوری یا پرهیزکاری درونی و روحی.

کلیدواژه: عدالت اجتماعی / انقلاب آخرالزمان / ویژگی‌های آخرالزمان /

سکولاریسم / مستضعفین / سرمایه‌داری / واقعه، ۳ / قصص، ۵ / نور، ۵۶ /

۸۱- خیری، حسن؛ **امنیت در مدینه فاضله مهدوی**، نشریه معرفت، زمستان ۱۳۷۰، ص ۴۴-۵۰.

امنیت در حکومت صالحه آخرالزمان موضوع مورد بررسی این مقاله است، که سعی دارد به استناد برخی آیات قرآن کریم، عوامل، زمینه‌ها و مفهوم ناامنی در آن دوران را بیان کند. نویسنده مقاله معتقد است که برای رسیدن به حکومت امن و عادلانه آخرالزمان باید با دو سلاح ایمان و عمل صالح، طبق آیه ۵۵ سوره نور به ترویج احکام و معارف الهی همت گماریم.

کلیدواژه: مدینه فاضله / امنیت / حکومت صالحان / نور، ۵۵.

۸۲- رضوانی، علی‌اصغر؛ **امامت و نبوت کودک از منظر قرآن**، نشریه انتظار، شماره سوم، بهار ۱۳۸۱، ص ۱۰۹-۱۲۸.

این نوشتار سعی دارد تا با توجه به اینکه امام زمان (عج) در سنین کودکی به مقام امامت رسیده‌اند، با استناد به آیات الهی صحت این امامت را در هشت مقدمه اثبات کند، در این خصوص به واکاوی امامت و نبوت حضرت یحیی (علیه السلام) و حضرت عیسی (علیه السلام) در قرآن به عنوان شاهد پرداخته است. همچنین با ردّ برخی شبهات در این باره، به عظمت امامت در سنین کودکی اشاره کرده است.

کلیدواژه: امامت کودک / یحیی (علیه السلام) و مهدی (عج) / عیسی (علیه السلام) و مهدی (عج) / کودکی امام مهدی (عج).

۸۳- رکنی یزدی؛ محمد مهدی؛ **نوید آمدنِ مصلح آخرالزمان**، نشریه مشکوة، شماره ۷۹، تابستان ۱۳۸۲، ص ۴-۱۳.

در این مقاله، نویسنده با استفاده از آیاتی چون آیه ۵۵ سوره نور، ۱۰۵ سوره انبیاء و پاره‌ای روایات، بشارت آمدن مهدی موعود (عج) را مورد بررسی قرار داده است

در ادامه با بررسی چند روایت، آمدن مصلح آخرالزمان از خانواده پیامبر را باوری اسلامی دانسته که صرفاً متعلق به شیعه اثنی عشری نیست بلکه دیگر مذاهب اسلام نیز بدان اعتقاد دارند.

کلیدواژه: مصلح / امام مهدی (عج) در روایات اهل سنت / امام مهدی (عج) در تاریخ.

۸۴- زمانی، احمد؛ **مصلح بزرگ**، نشریه فرهنگ کوثر، شماره ۳۲، آذرماه ۱۳۷۸، ص ۲۱-۲۲.

این نوشتار، با استناد به آیات و روایات ظهور مصلح آخرالزمان سعی دارد تا به مقابله با منکرین این عقیده بپردازد. یکی از فرازهای مقاله، با عنوان «مصلح بزرگ»، ضمن ذکر آیات مربوط به آن، فلسفه وجودی مهدویت در قرآن را امید به دو چیز می‌داند: ۱- رسیدن به زندگی بهتر ۲- برقراری عدالت عمومی.

کلیدواژه: مصلح / عدالت اجتماعی / منکرین مهدویت / فلسفه مهدویت / زندگی بهتر / عدالت عمومی / نور، ۵۵.

۸۵- سبحانی، جعفر؛ **به مناسبت پایان سال تحصیلی در جمع مهدی پژوهان مرکز تخصصی مهدویت**، نشریه انتظار، شماره ۴، تابستان ۱۳۸۱، ص ۱۹-۲۱.

متن یک سخنرانی در مرکز تخصصی مهدویت است، که سعی دارد با استناد به آیه ۱۰۵ سوره انبیا، حتمی بودن حکومت صالحان را در آخرالزمان تحلیل کند. سخنران ارجمند، وقوع حکومت صالحان را صرفاً امری تعبدی و برگرفته از اخبار غیبی ندانسته، بلکه آن را با سنت‌های اجتماعی نیز قابل اثبات دانسته است.

کلیدواژه: حکومت صالحان / نشانه‌های ظهور / آخرالزمان / اخبار غیبی / سنت‌های اجتماعی.

۸۶- سعدی، حسین علی: **شناخت و حیانی خورشید پنهان**، نشریه انتظار، شماره ۶، زمستان ۱۳۸۱، ۳۱۶-۳۰۰.

شناخت‌شناسی و تعیین منابع معرفت، از مباحث مهم و در عین حال جنجالی در طی قرون متمادی محسوب می‌شود. این نوشتار منابع مهم شناخت را در سه عنوان مهم و کلی قرآن (وحی)، برهان (عقل)، عرفان (کشف و شهود) پی می‌گیرد و در آخر بیان می‌کند که مهدویت از معدود حقایقی است که از آبشخور این هر سه عامل تغذیه نموده و سیراب شده است. وی بدین منظور به چگونگی طرح مسأله امام مهدی (عج) در قرآن پرداخته و آیات مربوط به آن را مورد بررسی قرار داده است به اعتقاد نویسنده، امامت، واقعیتی است تکوینی، و جهان لحظه‌ای بدون آن نمی‌تواند باقی باشد.

کلیدواژه: منابع معرفت / وحی / عقل / عرفان / مهدویت و معرفت / نحل، ۸۹ / نجم، ۳-۴.

۸۷- سعید، حسن: **شناخت حضرت مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و سنت؛ به کوشش ستاد برگزاری جشنهای میلاد حضرت مهدی (عج)**، انتشارات آفاق، ص ۱۶۲-۱۳۵، تهران: ۱۴۰۳ق.

این نوشتار پژوهشی است درباره حدیث معروف «من مات و لم يعرف امام زمانه مات میتة جاهلیة». نویسنده هدف خود را از انجام این پژوهش اثبات حضور و وجود امام زمان (عج) در عصر کنونی و اتمام حجت بر برخی از اهل سنت برای ایمان آوردن به حضرت معرفی کرده است. وی به این منظور، با دوشیوه تحلیلی و نقلی، آیاتی از قرآن را طرح و آنها را بر امام مهدی (عج) تطبیق نموده است. نویسنده همچنین برپایی حکومت عدل اسلامی را ضرورتی دینی تلقی کرده و معتقد است صورت تکامل یافته این حکومت به دست امام مهدی (عج) محقق خواهد شد. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «بقیة الله (عج) مجموعه‌ای از گفتارها درباره حضرت مهدی (عج)» آمده است.

کلیدواژه: امام‌شناسی / اثبات وجود امام زمان (عج) / اهل سنت / آیات مهدویت / عدالت / حکومت عادلانه.

۸۸- سعیدی، رضا؛ **بشارتهای آسمانی**، نشریه موعود جوان، شماره ۲۰، ص ۵۸-۵۹؛ شماره ۲۱، خرداد و تیر، ۱۳۸۱، ص ۳۸-۳۹؛ شماره ۲۲، مهر و آبان ۱۳۸۱، ص ۲۱-۲۰؛ شماره ۲۳، آذر و دی ۱۳۸۱، ص ۴۷؛ شماره ۲۴، بهمن و اسفند ۱۳۸۱، ص ۵۲.

این مجموعه، سلسله مقالاتی است شامل ۱۷ بشارت درباره نشانه‌های ظهور و وضعیت آخرالزمان، برگرفته از کتاب «سیمای حضرت مهدی (عج) در قرآن» از علامه سیدهاشم حسینی بحرانی؛ به ترجمه سیدمهدی حائری قزوینی. نویسنده در هر بشارت پس از ذکر آیه‌ای از قرآن، به نقل روایات و حکایاتی پرداخته که در تفسیر و تأویل آیه قابل استفاده است.

کلیدواژه: نشانه‌های ظهور / ویژگیهای آخرالزمان / سیما / بشارتهای قرآنی / بقره، ۱-۳ / بقره، ۱۴۸ / بقره، ۱۵۵ / بقره، ۲۴۹ / آل عمران، ۲۰۰ / نساء، ۶۹ / نساء، ۱۵۹ / انعام، ۱۵۸ / اعراف، ۱۵۹ / توبه، ۳۶ / یونس، ۲۰ / هود، ۸۰ / ابراهیم، ۵ / حجر، ۸۷ / اسراء، ۸۸ / طه، ۱۱۵ / طه، ۱۳۵.

۸۹- سلیمیان، خدامراد؛ **مهدی در قرآن**، نشریه مبلغان، شماره ۲۲، ص ۳۴-۳۰. قرآن مجید، توجه ویژه‌ای به آخرالزمان که دوران حکومت شیطان سرآمده، و بندگان صالح خدا حاکمیت سراسر زمین را از آن خود می‌کنند، دارد. در این مقاله با استفاده از روایات و تطبیق آن با آیات قرآن بر وجود مقدس حضرت امام مهدی (عج) و حکومت جهانی آن حضرت نشان داده شده است. بیش از صد و بیست آیه از قرآن به مساله مهدویت پرداخته، که در این مقاله تنها ده آیه مورد بررسی قرار گرفته و بقیه آیات فهرست شده است.

کلیدواژه: آخرالزمان / صالحان / حکومت جهانی / آیات مهدویت

۹۰ - سید علوی، سید ابراهیم: **قرآن، برنامه حضرت مهدی (عج)**، نشریه بینات، سال هفتم، شماره ۲۸، ص ۶۵-۷۵.

این مقاله با استفاده از آیات و روایات به تبیین و تشریح دیدگاه‌های امام علی (علیه السلام) درباره حضرت مهدی (عج) و چگونگی ظهور، ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری و حتی سیره و برنامه عملی آن حضرت در آخرالزمان پرداخته است. مؤلف ابتدا به وجود دو نوع جاهلیت، پیش و پس از بعثت پیامبر (صلی الله علیه و آله) که قرآن نیز از آن یاد می‌کند، اشاره کرده و با بهره‌گیری از نظر مفسران قرآن، آن را تفسیر می‌کند و نمونه‌ای از آنها را، مثل فتنه بنی‌امیه که آثار آن در طول تاریخ و تا پایان جهان ادامه دارد، بیان داشته است؛ سپس با استفاده از کلمات امام علی (علیه السلام)، حضرت ولی عصر (عج) را با دو فتنه و مشکل مواجه می‌بیند: یکی ادامه فتنه بنی‌امیه و دیگری پیدایش انحراف و جاهلیتی دیگر در میان مردم از نوع جاهلیت پیش از اسلام، که مهدی موعود (عج) چاره‌ای جز بر کشیدن شمشیر برای بیرون آوردن چشم این فتنه‌ها و استفاده از برنامه‌های قرآنی برای پاکسازی و اداره جامعه انسانی ندارد. این مقاله در روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۷۹/۸/۱۲ نیز آمده است.

کلیدواژه: چگونگی ظهور / سیما / سیرت / آخرالزمان / فتنه‌های آخرالزمان / امام علی (علیه السلام) و امام مهدی (عج) / جاهلیت.

۹۱ - شبستری، محسن: **وراثت مستضعفین**، به کوشش ستاد برگزاری نیمه‌شعبان مسجد آیت‌الله انجلی تبریز، نور ولایت، ص ۱۶-۱۴، تبریز: ۱۴۲۱ ق. موضوع این مقاله، تفسیر آیه مستضعفین در سوره قصص و بیان اهمیت حکومت حضرت مهدی (عج) است. در این آیه، خداوند با منت نهادن بر مستضعفین، حکومت آنها را بر کره زمین وعده می‌دهد. خداوند نعمت‌های فراوانی مانند نعمت حیاتی آب، خورشید و اعضا و جوارح به انسان داده، اما تنها در دو مورد، یکی، درباره وراثت مستضعفین بر زمین در آیه فوق‌الذکر و دیگری،

در باب رسالت حضرت ختمی مرتبت (آل عمران، ۱۶۴) بر انسان منت نهاده است. از سوی دیگر، در آیات متعدد، وعده جهانی شدن و چیرگی دین اسلام بر سایر ادیان داده شده که حکایت از ظهور قطعی حضرت مهدی (عج) دارد. در روایات نیز حدود ۱۲۰۰ حدیث معتبر مربوط به حضرت آمده است؛ از جمله حدیث قیام مردم مشرق زمین که پیش از ظهور حضرت صورت می‌گیرد و نویسندگان آن را بر انقلاب اسلامی ایران منطبق می‌کند. این مقاله در مجموعه‌ای با نام «شمس ولایت» آمده است.

کلیدواژه: قصص، ۵ / مستضعفین / منت نهادن / انقلاب اسلامی / وارثان زمین.

۹۲ - شفیعی سروستانی، ابراهیم؛ **امام مهدی (عج) و سنت‌های الهی**، نشریه موعود، قسمت اول، شماره ۳۳، شهریور و مهر ۸۱ ص ۵۷-۵۲؛ قسمت دوم، شماره ۳۴، آبان و آذر ۸۱، ص ۵۱-۴۶.

در این مقاله پس از تبیین معنای لغوی سنت و اصل تغییرناپذیری سنن الهی، برخی از سنن الهی حاکم بر جوامع انسانی بررسی شده است. از جمله اینکه ظلم و بیدادگری عامل نابودی تمدن‌هاست و اینکه حاکمیت نهایی جهان از آن صالحان است. روایات و تفاسیر آیات مرجع استناد نویسندگان برای اثبات این مدعا است که: امام مهدی (عج) تنها تحقق بخش این سنت الهی در تاریخ است و چون تنها ذخیره الهی برای تحقق این سنت ایشان است، پس خداوند از راه‌های گوناگون او را یاری می‌کند و بنابراین جایی برای این پرسش که آن حضرت چگونه در برابر همه دنیای ظلم می‌ایستد، بی‌مورد خواهد بود.

کلیدواژه: حکومت صالحان / سنن الهی / ظلم / ذخیره الهی.

۹۳ - شیرازی، سیدحسن؛ **طلوع دوباره**، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۷، خرداد ۱۳۸۳، ص ۹.

این مقاله، ترجمه بخشی از مقدمه کتاب «کلمة الامام المهدی (عج)» اثر شهید

آیت‌الله سیدحسن شیرازی است. نویسنده با توجه به آیه «و نرید ان نمین...» بر آن است تا با استفاده از آیات و روایات نشان دهد که این آیه به رجعت و بازگشت ائمه دوازده‌گانه که حکومت آنان از امام مهدی (عج) آغاز می‌شود، اشاره دارد، هر چند سیاق آیه در ظاهر خطاب به بنی‌اسرائیل است. برخی از دلایل وی عبارتند از: ۱- عدم وجود صیغه ماضی در آیه. ۲- عدم پیشوایی بنی‌اسرائیل در زمین. ۳- استفاده از افعال مضارع در آیه که مربوط به آینده است. ۴- صدق کلمه «وارثین» تنها بر پیشوایانی که در آخرالزمان حکومت جهان را در دست می‌گیرند.

کلیدواژه: رجعت / وارثان زمین / آخرالزمان / حکومت صالحان / حکومت واحد جهانی / قصص، ۵ / بنی‌اسرائیل.

۹۴- شیروودی، مرتضی؛ **جهانی شدن موعود اسلامی**، نشریه موعود، شماره ۴۵، تیر و مرداد ۱۳۸۳، ص ۴۴-۵۰.

این مقاله با استفاده از آیات و روایات، مسأله جهانی شدن و جهانی‌سازی، چگونگی و ابزارهای آن را بررسی می‌کند. و در انتها با بیان ویژگیهای حکومت امام مهدی (عج) مصداق کامل جهانی شدن را معرفی می‌کند.

کلیدواژه: جهانی شدن / حکومت / غرب / آمریکا / حجر، ۳۸-۳۶ / قصص ۶ / قصص ۵ / نور، ۵۵ / انبیاء، ۱۰۵.

۹۵- صدر، صدرالدین؛ **امام منتظر در آیات و روایات**، ترجمه محمد جواد نجفی، نشریه گلستان قرآن، شماره ۷۷، ص ۳۶.

در این مقاله آیات روایاتی درباره قطعیت وجود امام مهدی (عج) و حتمیت ظهور ایشان جمع‌آوری شده است. نگارنده در ذیل آیات مختلف، اقوال کسانی را که معتقدند این آیه بر امام مهدی (عج) دلالت دارد، آورده است. لازم به ذکر است در این مقاله به اقوال اهل سنت و شیعیان با ذکر منابع آن به طور دقیق اشاره شده

است.

کلیدواژه: امام مهدی (عج) و اهل سنت / امام مهدی (عج) در احادیث / امام مهدی (عج) در تفاسیر.

۹۶ - صدیقی؛ پدر مهربان بشر، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۰، اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۲، ص ۹.

این اثر لزوم وجود حکومتی معصوم از دیرباز تا کنون را در عباراتی کوتاه بیان کرده، حکومت حضرت رسول را نمونه‌ای از آن می‌داند و حکومت امام مهدی را با استناد به آیه «و لقد كتبنا فی الزبور من بعد الذکران الارض یرثها عبادی الصالحون» همان وعده الهی برای ایجاد حکومت عدل جهانی معرفی می‌کند.

کلیدواژه: آخرالزمان / وعده الهی / حکومت صالحان / انبیاء، ۱۰۵.

۹۷ - صلاحی اصفهانی، سهیلا؛ **این تذهبون**، نشریه موعود، شماره ۲۸، مهر و آبان ۱۳۸۰، ص ۶۵.

مقاله‌ای ادبی است که با استفاده از آیات قرآنی و ارائه نثری شیوا به توصیف منتظران حضرت مهدی (عج) پرداخته است.

کلیدواژه: ادبیات مهدویت / منتظران / شعر نو.

۹۸ - طباطبایی، سید محمود؛ **قرآن و حکومت جهانی حضرت مهدی**، نشریه صحیفه مبین، شماره ۱۱، زمستان ۱۳۷۶، ص ۳۴-۳۰.

این مقاله به یکی از ابعاد مهدویت، یعنی رابطه قرآن و حکومت فراگیر و جهانی امام مهدی (عج) نظر دارد. نویسنده با استخراج آیاتی از قرآن و کمک از احادیث معصومین (علیهم‌السلام) سعی دارد تا رابطه میان آن دو را تبیین کند.

کلیدواژه: حکومت جهانی / توبه، ۳۳-۳۲ / صف، ۸ / قصص، ۵.

۹۹ - عبدلی، رضوان؛ **امام مهدی (عج) در قرآن**، نشریه بینات، شماره ۱۳، بهار ۱۳۷۶، ص ۲۹-۲۳.

این نوشتار، در پی شرح و تفسیر دو آیه از قرآن کریم است. نگارنده با بیان اینکه آیات بسیاری در قرآن وجود دارد که به حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) بر سراسر گیتی اشاره دارد، به جهت اختصار، با استفاده از روایات و منابع تفسیری شیعه و سنی به شرح آیه ۱۰۵ سوره انبیاء و آیه ۳۳ سوره توبه اکتفا می‌کند. او معتقد است که تکامل و پیشرفت اسلام در جهان و به رسمیت شناخته شدن این دین در کشورهای اروپایی، در سایه حکومت جهانی امام مهدی (عج) تحقق می‌یابد.

کلیدواژه: حکومت عالم‌گیر / وارثان زمین / حکومت جهانی / تکامل اسلام / وعده الهی / حکومت صالحان / انبیاء، ۱۰۵ / توبه، ۳۳.

۱۰۰ - قبله‌ای خوئی، خلیل؛ **مهدی (عج) در قرآن**، پیدای نهان، به کوشش ستاد برگزاری نیمه‌شعبان مسجد آیت‌الله انگجی تبریز، ص ۷۷-۷۲، تبریز: ۱۳۷۵ ش.

این نوشتار در پی اثبات حضرت مهدی (عج) در قرآن و دیگر کتب مقدس است. نویسنده نخست به ذکر سخن هانری گربن در مورد مذهب شیعه که شیعه را تنها مذهبی می‌داند که رابطه هدایت الهی میان خلق و خالق را به طور زنده حفظ کرده است می‌پردازد، آنگاه به تبیین این نظریه می‌پردازد که برای اثبات حضرت مهدی (عج) می‌توان به ادله اربعه (کتاب، سنت، اجماع، عقل) استناد کرد، و سپس با استناد به آیاتی از قرآن (بقره، ۲) و روایاتی از منابع روایی و تفسیری شیعه به این موضوع پرداخته است. در پایان مقاله، با استناد به سخن علامه مجلسی در بحارالانوار، وجود حضرت مهدی (عج) در ادیان دیگر نیز اثبات شده است؛ علامه مجلسی برای اثبات سخن خود، مطالبی را از کتب زرتشت، پیش‌گویی‌های مانی، کتاب اشعیای نبی، کتاب دانیال نبی، کتاب حیقوق و اناجیل نقل کرده است. این مقاله در مجموعه‌ای با نام «کعبه مقصود، ویژه‌نامه نیمه‌شعبان ۱۴۱۷» آمده است.

کلیدواژه: هانری کربن / ادیان تطبیقی / ادله اربعه / بقره، ۲ / اثبات وجود امام مهدی (عج) / مهدویت در کتب آسمانی.

۱۰۱ - قمری، احسان؛ امام مهدی (عج) در آیات و روایات، دبیرخانه دایمی اجلاس دو سالانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)، ص ۲۹-۱۱، قم: ۱۳۷۹ ش. این نوشتار با بهره‌گیری از آیات قرآن و منابع حدیثی به معرفی مهدی موعود (عج) پرداخته و آیات ناظر به آن حضرت را بررسی کرده است که براساس این آیات، آینده جهان از آن مستضعفان است. با بررسی جوامع روایی نیز به این نتیجه می‌رسد که روایات نیز ظهور منجی و گسترش عدالت و برچیده شدن ظلم را بشارت داده‌اند. نویسنده در قسمتی دیگر از مقاله به پی‌آمدهای ظهور و مشخصات امام مهدی (عج) و یاران آن حضرت اشاره کرده است. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «مجموعه مقالات برگزیده دومین اجلاس دو سالانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)» آمده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات مهدویت / آینده جهان / مستضعفین / ظهور منجی / عدالت / سیما / ویژگی‌های یاران.

۱۰۲ - کامرانیان، عباسعلی؛ تپش قلم: ویژه امام زمان (عج)، انتشارت کیهان، جلد چهارم، ۲۱۶ ص، تهران: ۱۳۷۸ ش.

این اثر مجموعه‌ای است در شناخت امام زمان (عج) از دیدگاه قرآن و روایات معصومین (علیهم‌السلام)، و بررسی زوایای گوناگون مهدویت. نویسنده در فصل اول، با استفاده از آیات و روایات، اهمیت شناخت امام، بشارت ائمه به ظهور مهدی (عج)، و ولادت و غیبت حضرت را بررسی کرده و در فصل دوم، با نثری ادیبانه به شکوه از هجران و فراق پرداخته است. در بخشی از این مجموعه ۴۰ آیه از قرآن که به حضور و ظهور حضرت اشاره دارند انتخاب شده و با استفاده از روایات، تفسیر مختصری از آنها ارائه شده است.

کلیدواژه: امام‌شناسی / بشارت‌های ظهور / ولادت / غیبت / هجران / ادبیات / آیات ظهور.

۱۰۳ - کریمی جهرمی: **فلسفه انتظار و آتیه جهان در قرآن و روایات**، ر. گفتگو از رضا حمیدی، روزنامه رسالت ۱۳۸۰/۸/۹.

در این مقاله، که گفتگو و پرسش و پاسخی است با آیت‌الله کریمی جهرمی، درباره مسائل مختلف از جمله: حقوق امام زمان نسبت به شیعیان، انتظار فرج و تأثیر آن در اوضاع کنونی جهان، دیدگاه امام علی درباره آینده جهان و در نهایت دیدگاه قرآن نسبت به آینده جهان و نقش مؤمنان سخن به میان آمده است.

کلیدواژه: انتظار فرج / امام علی (علیه السلام) و آخرالزمان / قصص، ۵ / انبیاء، ۱۰۵ / وظایف منتظران / جهان معاصر / آینده جهان.

۱۰۴ - گنجی، حسین: **ویژگیهای یاران حضرت مهدی (عج) از دیدگاه قرآن کریم**، به کوشش ستاد برگزاری نیمه‌شعبان مسجد آیت‌الله انگجی تبریز، نور ولایت، ص ۷۶-۸۱، تبریز: ۱۴۲۱ ق.

این مقاله تحلیلی است از فضایل یاران حضرت مهدی (عج) براساس آیات و روایات. مؤلف اثر نخست به آرزوی ائمه و اولیاء الله در مناجات‌ها و زیارت‌نامه‌ها مبنی بر اینکه در جمع اصحاب حضرت مهدی (عج) باشند، اشاره کرده است، آن‌گاه براساس روایات منقول از منابع شیعی و اهل سنت، معتقد است بیشتر اصحاب حضرت، ایرانی هستند و خصوصیات یاران حضرت مهدی (عج) طبق آیات عبارتند از: محبت شدید به خداوند، تواضع نسبت به مؤمنان، سرسختی در مقابل کفار، مبارزه با نفس و پیکار با دشمنان خارجی، صلابت و پایداری. این مقاله در مجموعه‌ای با نام «شمس ولایت» آمده است.

کلیدواژه: یاران / اصحاب حضرت مهدی (عج) / روایات یاران / یاران ایرانی / ویژگیهای قرآنی یاران.

۱۰۵ - محفوظی موسوی، سید یوسف؛ جلوه‌ای از کتاب «المحجة فیما نزل فی

القائم الحجّة»، نشریه بنیات، سال پنجم، شماره ۱۸، ص ۱۲۸-۱۲۰.

هدف این نوشتار معرفی، نقد و بررسی کتاب «المحجة فیما نزل فی القائم الحجّة» اثر سید هاشم بحرانی - از علمای قرن یازدهم هجری - است. نویسنده پس از ذکر سابقه و ضرورت پژوهش در مقوله‌های متعلق به آینده جهان و قیام و انقلاب جهانی، گزارشی از کتاب ارائه کرده و شرح حال مختصری از مؤلف و آثار وی آورده است. آنگاه مقدمه و شیوه تألیف کتاب را به دقت مورد ارزیابی قرار داده و نکاتی مهم در این مورد را یادآور شده است. سپس منابع مؤلف و روش کار محقق کتاب ارائه شده است.

کلیدواژه: المحجة فیما نزل فی القائم الحجّة / کتابشناسی / بحرانی.

۱۰۶ - محمدی عراقی، محمود؛ ویژگیهای تبلیغی قرآن درباره موعود، نشریه

موعود، شماره ۵، آذر و دی ۱۳۷۶، ص ۶۵-۶۰.

غرض این نوشتار، ارائه شیوه‌های تبلیغ قرآن و ائمه (علیهم‌السلام) درباره امام مهدی (عج) است. و در واقع گفتگویی است با حجت الاسلام و المسلمین محمدی عراقی که به چگونگی خبر دادن قرآن از موعود آخرالزمان پرداخته و ضمن مقایسه با دیگر مکاتب، به ذکر امتیازات و اختصاصات آن پرداخته است. ایشان معتقد است: قرآن کریم، موعود آخرالزمان را به عنوان یک نتیجه قطعی و یقینی معرفی کرده و رابطه بین «موعود آخرالزمان» و «بینش توحیدی» را در آیات متعددی بیان کرده است و بر این نکته تأکید دارد که قرآن، ظهور منجی موعود را با آرزوها و فطرت حق طلبانه و عدالتخواهانه بشر پیوند زده و مهدی موعود را کسی معرفی می‌کند که بر مستضعفین منت نهاده و آنها را نجات می‌بخشد و پیشوای جامعه بشری قرار می‌دهد. از نظر ایشان سنت اصلاح‌گرایی و تغییر و تحول یک «سنت الهی» و «قانون آسمانی» است و در این زمینه از امام پیشین - با استناد به آیه ۵۵ سوره نور - مثال می‌آورد.

کلیدواژه: قصص، ۵ / انبیاء، ۱۰۵ / توبه، ۳۶ / هود، ۸۶ / شیوه‌های تبلیغ قرآن
 درباره امام مهدی (عج) / موعود آخرالزمان / بینش توحیدی / فطرت / عدالت /
 مستضعفین / اصلاح‌گرایی / اسنن الهی.

۱۰۷ - محمدی کرمانشاهی، اسماعیل: دیدار با مهدی (عج) در سایه قرآن، نشریه
 فرهنگ کوثر، شماره ۲۱، ص ۲۱-۲۲.

این مقاله در پی تبیین چگونگی دیدار با امام زمان (عج) و راه‌های توصیه شده
 برای ایجاد این ارتباط است. نویسنده با بهره‌گیری از روایات، به چگونگی
 ارتباط با حضرت مهدی (عج) به وسیله آیات قرآن پرداخته است. خواندن
 سوره‌های حدید، حشر، صف، جمعه و تغابن، هر شب پیش از خواب و خواندن
 سوره‌ای اسراء در ۴۰ شب و نیز آیه «لو انزلنا هذا القرآن...» در سوره حشر، همراه با
 دعای عهد، از جمله سوره‌ها و آیاتی است که برای رسیدن به فیض ملاقات با
 امام زمان (عج) سفارش شده‌اند. داستان‌های افرادی که به این وسیله به فیض
 ملاقات با امام رسیده‌اند، در این نوشتار آمده است.

کلیدواژه: دیدار با امام زمان (عج) / راه‌های ارتباط با امام زمان (عج) / حشر، ۲۱ /
 دعای عهد / دیدار کنندگان با امام مهدی (عج).

۱۰۸ - مصلحی، علی: حضرت زهرا و امام مهدی (عج)، نشریه انتظار، سال سوم،
 شماره ۷، بهار ۱۳۸۱، ص ۱۳۶-۱۳۹.

این مقاله به بررسی شباهت‌های بیست و پنجگانه امام مهدی (عج) و
 فاطمه (علیها السلام) در آیات و روایات پرداخته است. در فراز آخر نوشتار، ذیل تفسیر
 سوره قدر، براساس حدیثی از امام صادق (علیه السلام) شباهت‌های متعدد این دو بزرگوار
 بیان شده است.

کلیدواژه: فاطمه (علیها السلام) / سوره قدر / فاطمه (علیها السلام) و امام مهدی (عج) / شب قدر.

۱۰۹ - معرفت، محمد هادی؛ المهدی (عج) فی الکتاب و السنة موجزاً؛ به کوشش کمیته علمی دبیرخانه دائمی اجلاس دو سالانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)، دبیرخانه دائمی اجلاس دو سالانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)، ص ۲۵۱-۲۳۱، قم: ۱۳۸۰ ش.

این مقاله به تبیین آیات و روایات مربوط به امام مهدی (عج) می‌پردازد. نویسنده ارجمند نخست به ذکر آیات ۲۸ قصص و ۲۱ انبیاء و بیان تفسیر کوتاهی درباره آنها پرداخته، سپس به نحوه رویکرد احادیث به امام مهدی (عج) توجه کرده، نسبت و شخصیت و نیز جایگاه ایشان را در اسلام تبیین نموده و با استناد به گفته‌های علمای شیعه و سنی، تولد و وجود شخصی امام را به اثبات رسانده است. پاسخ به شبهه‌هایی مربوط به طول عمر امام زمان (عج) و امامت ایشان از دوران طفولیت، پایان بخش این نوشتار است. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «برگزیده مقالات سومین اجلاس دو سالانه بررسی ابعاد وجودی حضرت مهدی (عج)» آمده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات مهدویت / قصص، ۲۸ / انبیاء، ۲۱ / جایگاه امام مهدی (عج) در اسلام.

۱۱۰ - معرفت، محمد هادی؛ امام مهدی (عج) در قرآن کریم؛ تهیه و تنظیم: مؤسسه فرهنگی انتظار نور، انتظار نور، ۴۲-۲۷ ص، قم: ۱۳۸۰ ش.

شامل تحلیل، تبیین و تأویل آیاتی است که در موضوع مهدویت وارد شده است. نویسنده ارجمند با اشاره به این حدیث متواتر و منقول از سوی شیعه و اهل سنت، که قرآن ظاهر و باطنی دارد، ابتدا به ضوابط تفسیر و تأویل اشاره کرده، آیاتی از قرآن را که بر امام مهدی دلالت (عج) دارد، تأویل می‌کند؛ آن‌گاه با استناد به روایات اهل سنت و دیدگاه‌های آنان، اصل مهدویت و اینکه امام مهدی (عج) از نسل پیامبر (ﷺ) و فاطمه (علیها السلام) است بررسی می‌کند. ایشان اصل آمدن نجات دهنده را در بین شیعه و سنی امری مسلم می‌داند با این تفاوت که شیعه به

حیات امامی اعتقاد دارد که واسطه فیض حق و حجت خدا در روی زمین است، ولی اهل سنت به چنین جایگاهی برای منجی معتقد نیستند. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «گفتمان مهدویت» آمده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / ظاهر و باطن قرآن / ضوابط تفسیر / ضوابط تأویل / روایات تفسیری / اهل سنت / منجی.

۱۱۱ - معرفت، محمد هادی؛ **امام عصر (عج)**، واسطه فیض و تجلیگاه لطف

پروردگار، با نشریه موعود، شماره ۸، خرداد و تیر ۱۳۷۷، ص ۱۰-۱۴.

این نوشتار گفتگویی است با آیه‌الله معرفت پیرامون این پرسش که قرآن چه تصویری از امام مهدی (عج) و جامعه موعود ارائه می‌دهد. استاد با اشاره به آیه ۹ سوره فتح و آیه ۱ سوره فرقان، آینده جهان را از دیدگاه قرآن، حکومتی دانسته که از نظر زمانی و مکانی، فراگیر و جهانی است. در ادامه، آیه ۱۰۵ سوره انبیا را اشاره به مهدی موعود دانسته و با ذکر محل مضامین این آیه در زبور داود و تورات موسی (علیه السلام)، ریشه مهدویت را علاوه بر قرآن در دیگر کتاب‌های آسمانی نیز جستجو می‌کند؛ آنگاه با تکیه بر آیات الهی به ذکر ویژگیهای جامعه آخر الزمان پرداخته، اذعان می‌کند که ظهور حضرت حجت (عج) در وقت موعود با توجه به نصوص دینی و کتابهای گذشتگان قطعی است و جای هیچ شبهه‌ای در آن نیست.

کلیدواژه: فتح، ۹ / فرقان، ۱ / انبیا، ۱۰۵ / جامعه موعود / حکومت جهانی.

۱۱۲ - معرفت، محمد هادی؛ **رجعت**، نشریه موعود، شماره ۴۶، شهریور ۱۳۸۳،

ص ۲۸-۲۲.

این مقاله در پی اثبات یکی از مهمترین مسائل اعتقادی شیعه یعنی «رجعت» موضوع مورد بحث مقاله است. به این معنی که گروهی از مؤمنان برای مشاهده ظهور دولت حق و لذت بردن از آن به این جهان باز می‌گردند و به همراه ایشان

گروهی از منافقان هم زنده شده و به این جهان می‌آیند تا کیفر کردار ناشایست خویش را بپوشند. نویسندۀ ارجمند با توجه به فزونی روایات رجعت و توافق آنها با ظواهر آیات قرآن و اتفاق نظر علمای شیعه، اعتقاد به این مسأله را از ضروریات مذهب تشیع دانسته و با استناد به برخی از آراء بزرگان - شیخ مفید، شیخ صدوق، سید مرتضی - این نظر که مقصود از رجعت «بازگشت دولت حق و حاکم شدن دین خدا بر خلق است نه آنکه اشخاصی پس از مرگشان به دنیا بازگردند» را رد کرده است. آنگاه رجعت در آیات قرآن را در دو دسته - آیاتی که تنها امکان رجعت را به اثبات می‌رسانند و آیاتی دیگر که به صراحت از رجعت سخن می‌گویند - بطور مفصل بررسی کرده است. و در پایان به روایات و شبهات رجعت پرداخته است.

کلیدواژه: رجعت / آیات رجعت / روایات رجعت / اعتقادات شیعه / رجعت و ظهور شیعه و رجعت / نمل، ۸۳ / مؤمن، ۱۱ / کهف، ۱۹-۱۸ / بقره، ۲۵۹ / بقره، ۲۴۳ / بقره، ۵۵-۵۶ / بقره، ۷۲-۷۳ / نساء، ۱۵۹.

۱۱۳ - معرفت، محمدهادی؛ مهدی علیه السلام در کتاب و سنت، قسمت اول، نشریه موعود، شماره ۱۰ و ۱۱، آذر و دی ۱۳۷۷، ص ۲۹-۲۶؛ قسمت دوم، شماره ۱۳، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۸، ص ۶۶-۶۴؛ قسمت سوم، شماره ۱۴، خرداد و تیر ۱۳۷۸، ص ۷۷-۷۴؛ قسمت آخر، شماره ۱۵، مرداد و شهریور ۱۳۷۸، ص ۷۱-۶۸. این دو مقاله ترجمه مقاله «المهدی فی الكتاب و السنة» از آیه‌الله معرفت است که بخش اول آن به مباحث قرآنی و بخش دوم با کمک آیات به تبیین مباحث مهدویت در حدیث پرداخته است. نویسندۀ ارجمند با اشاره به اینکه در آیات و روایات متعدد از امام مهدی (عج) سخن رفته و کسی جز اهل لجاجت با آن مخالفت نکرده است به بررسی آیات الهی پرداخته و در آغاز اشاره می‌کند که آنچه به وجود مبارک حضرت ولی عصر (عج) اشاره دارد تأویل آیات است نه تنزیل آنها. آنگاه ایشان آیات ۵ قصص، ۱۰۵ انبیاء و ۵۵ نور را بررسی کرده و در

ادامه به ذکر احادیثی پرداخته که در آنها ضمن تصریح به وجود مقدس امام مهدی (عج)، ایشان از اهل بیت پیامبر (صلی الله علیه و آله) معرفی شده و ظهور حضرتش در آخرالزمان خبر داده شده است.

کلیدواژه: تاویل / تنزیل / قصص، ۵ / نور، ۵۵ / انبیاء، ۱۰۵ / آیات مهدویت / روایات مهدویت.

۱۱۴ - معرفت، محمود، **بحث رجعت از منظر قرآن مجید؛ تهیه و تنظیم ستاد برگزاری نیمه شعبان مسجد آیت‌الله انگجی تبریز، ستاد بزرگداشت آیت‌الله انگجی، ص ۱۱۷-۱۱۲، تبریز: ۱۳۸۰ ش.**

نوشتار حاضر در پی تبیین رجعت و فواید بحث از آن است. مؤلف، رجعت را از ضروریات مذهب شیعه برشمرده و فایده بحث از آن را در دو بخش تبیین نموده است: یکی ایجاد شوق و رغبت در شیعه، و دیگری پرورش شخصیت و طهارت روح آنها که لازمه ورود به حریم امام مهدی (عج) است. وی با استفاده از آیات، و ادعیه، و روایات و نیز گفته‌های برخی از دانشمندان مسلمان، به توضیح این دو محور پرداخته است. سپس با نقل نمونه‌هایی از آیات قرآن که در موضوع رجعت است، و ذکر روایات و گفته‌های مفسرینی چون علامه طباطبایی، آنها را شرح و تفسیر کرده است. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «جان جهان، ویژه‌نامه شعبان ۱۴۲۲ ق.» آمده است.

کلیدواژه: رجعت / ضروریات شیعه / پرورش شخصیت / آیات رجعت / روایات رجعت.

۱۱۵ - معلم، سید جواد: **آن روز که نعمت کامل می‌شود، نشریه خورشید مکه، شماره پیاپی ۱۶، (ویژه غدیر ۱۴۲۴)، ص ۲۰.**

این نوشتار در توضیح آیه «الیوم اکملت لکم دینکم و...» (مائده، ۳)، بیان می‌کند که اکمال دین و اتمام نعمت منوط به حضور امام در بین مردم است. از این رو،

نباید گمان کنیم که در روز غدیر دین کامل شده بلکه صریحاً در تایید آیه فوق روایاتی داریم که اتمام نعمت و اکمال دین تنها با ظهور امام عصر (عج) تحقق می‌یابد. بنابراین شرط اکمال دین در روزگار ما فراهم کردن شرایط حضور و ظهور امام مهدی (عج) است.

کلیدواژه: اکمال دین / اتمام دین / انتظار / غدیر خم / مائده، ۳ / نعمت امام شناسی.

۱۱۶ - معلم، سیدجواد؛ **دولت حق**، نشریه خورشید مکه؛ ویژه‌نامه شعبان ۱۴۲۴، آبان ۱۳۸۲، ص ۱۵-۱۴.

نگارنده با تفسیر آیه ۸۱ سوره اسراء «و قل جاء الحق و زهق الباطل»، منظور از «حق» را «حکومت جهانی و حقه امام عصر (عج)» دانسته و هر حکومتی غیر آن را چون توان تسلط بر تمامی موجودات اعم از انس و جن و جماد و نبات و... را ندارد، باطل می‌داند. در ادامه برای توضیح بیشتر، حکومت حقه حضرت سلیمان (علیه السلام) را با حکومت جهانی حضرت ولی عصر (عج) مقایسه می‌کند.

کلیدواژه: حکومت جهانی / آخرالزمان / حق و باطل / حکومت حق / اسراء، ۸۱ / حضرت سلیمان (علیه السلام) / حکومت حضرت سلیمان (علیه السلام).

۱۱۷ - معلم، سید جواد؛ **فجر صادق**، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۷، خرداد ۱۳۸۳، ص ۱۲.

این نوشتار، با تفسیر و تأویل آیه آغازین سوره مبارکه فجر به دسته‌بندی افراد مختلف در ارتباط با امام عصر (عج) پرداخته است. وی با تشبیه «امام» به «فجر»، مردم را به سه دسته تقسیم می‌کند. دسته اول، کسانی که با درک حقیقت پیش از طلوع فجر، برای ادای وظایف بپا می‌خیزند. دسته دوم، کسانی که در آستانه طلوع فجر از خواب برمی‌خیزند و همین که مقداری از اذان را شنیده‌اند به وظایف الهی خود عمل می‌کنند، و دسته سوم کسانی که بعد از طلوع خورشید از خواب برخاسته و لاجرم در صدد جبران اعمال قضا شده خود برمی‌آیند.

کلیدواژه: انواع منتظران / انتظار / فجر، ۱ / نمل، ۸۰ / اسراء، ۷۹ / فجر.

۱۱۸ - معلم، سید جواد: نور پروردگار زمین، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۹، مرداد ۱۳۸۳، ص ۱۸.

در این مقاله سخن از آیه ۶۹ سوره زمر است و با استناد به حدیثی از امام صادق (علیه السلام) بیان شده که منظور آیه این است که مردم در آخرالزمان از نور علم و دانش بی‌کران حضرت مهدی (عج) بهره‌مند خواهند شد.

کلیدواژه: دانش امام مهدی (عج) / زمر، ۶۹ / نور پروردگار / آخرالزمان.

۱۱۹ - معلم، سید جواد: نور خدا، نشریه خورشید مکه، شماره بیست، شهریور ۱۳۸۳، ص ۲۶-۲۷.

یکی از آیاتی که درباره امام زمان (عج) تأویل شده، آیه هشتم سوره صف است که از آن حضرت به نور خدا تعبیر می‌کند، به این معنی که آن حضرت هرچه دارند از خداوند است و وجود مبارک ایشان جلوه‌ای از انوار الهی است. مقاله فوق در صدد تفسیر آیه مذکور است.

کلیدواژه: صف، ۸ / هدایت / نور خدا.

۱۲۰ - معلم، سید جواد: پادشاهی که یاری خواهد شد، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۶، اردیبهشت ۱۳۸۳، ص ۱۴.

در این نوشتار در تأویل آیه ۳۳، سوره اسراء با تکیه بر روایاتی از معصومین بیان شده که حضرت مهدی (عج) به هنگام ظهور، انتقام جد بزرگوارش امام حسین (علیه السلام) را از بازماندگان قاتلین آن حضرت که هنوز راضی به آن فاجعه غیر انسانی هستند، خواهند گرفت.

کلیدواژه: امام حسین (علیه السلام) و امام مهدی (عج) / کربلا و امام مهدی (عج) / انتقام و امام مهدی (عج) / اسراء، ۳۳.

۱۲۱ - معلم، سید جواد: **باران رحمت**، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۴، دی و بهمن، ۱۳۸۲، ص ۱۷.

نگارنده با استناد به آیات ۲۲ و ۲۳ سوره ذاریات مصداق کامل وعده الهی را وجود مبارک امام مهدی (عج) می‌داند و با توجه به مفهوم قرآنی، همگانی بودن رحمت ظهور امام، آن را با باران سراسری مقایسه کرده، بیان می‌دارد: باران سراسری زمانی موجب رحمت می‌شود که به وسیله گیاهان و سایر جانداران جذب شود ما نیز برای جذب رحمت ظهور امام مهدی (عج) باید با توبه و استغفار در وجودمان آمادگی ایجاد کنیم.

کلیدواژه: انتظار / وعده الهی / ذاریات، ۲۲ / ذاریات، ۲۳ / رحمت / باران / توبه.

۱۲۲ - معلم، سید جواد: **حضرت لوط (علیه السلام) هم آرزوی دیدار سید و سیزده نفر را داشت**، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۳، آبان و آذر ۱۳۸۲، ص ۱۷-۱۶.

در این مقاله ذیل تفسیر آیه سوم سوره بقره، با استفاده از حدیثی از امام صادق (علیه السلام)، مصداق واژه «غیب» را در فراز قرآنی «یومنون بالغیب» وجود امام مهدی (عج) دانسته و با استفاده از آیات ۷۷ و ۸۳ سوره هود بیان می‌کند که حضرت لوط نیز آرزوی دیدار یاران آن حضرت را داشته است.

کلیدواژه: لوط (علیه السلام) و مهدی (عج) / بقره، ۳ / غیب / هود، ۸۰ / انعام، ۸۶-۸۴ / واژه‌شناسی / مصداق‌شناسی.

۱۲۳ - معلم، سید جواد: **شب تار و روز روشن**، نشریه خورشید مکه، شماره ۱۸، تیرماه ۱۳۸۳، ص ۱۲-۱۳.

نویسنده مقاله، با عباراتی شیوا، در تفسیر آیه دوم سوره لیل، وجود امام مهدی (عج) را به «نهار» تشبیه می‌کند. و با دقت خاصی اشاره می‌کند که روز و خورشید گرما بخش همیشه حضور دارند و این زمین و زمینیان اند که با روکردن به خورشید می‌توانند از گرما و نور آن استفاده کنند. با استفاده از این تشبیه وجود

مبارک امام مهدی (عج) را، چون خورشیدی می‌داند که همیشه حضور گرمابخش خود را دارد. در واقع این ماییم که باید با توبه، استغفار و توجه، به ایشان رو کرده و از وجودشان بهره‌مند شویم.

کلیدواژه: غیبت / انتظار / وظایف منتظران / لیل، ۲ / روز و امام مهدی (عج) / خورشید و امام مهدی (عج) / استغفار / زمر، ۶۹.

۱۲۴ - معلم، سید جواد؛ **امام مبین**، نشریه خورشید مکه، شماره ۹، فروردین ۱۳۸۲، ص ۱۶؛ شماره ۱۰، اردیبهشت و خرداد ۱۳۸۲، ص ۱۶-۱۵؛ شماره ۱۱، تیر و مرداد ۱۳۸۲، ص ۱۵-۱۴؛ شماره ۱۲، شهریور و مهر ۱۳۸۲، ص ۱۹.

در این مقالات در چند شماره پیاپی، آیاتی پیرامون وجود مقدس حضرت بقیةالله (عج) مورد بررسی قرار گرفته است. و در مورد ابعاد مختلف و شخصیت و حکومت حضرت با استفاده از آیات و روایات و با دقت‌های شخصی، مطالب مختصر و مفیدی بیان شده است. در برخی روایات از حضرت ولی عصر (عج) به «ماء معین» تعبیر شده است. که محور اصلی این مقالات نیز، واکاوی شباهت‌های میان امام زمان (عج) و «آب گوارا» است.

کلیدواژه: یاران مهدی (عج) / حکومت آخرالزمان / غیبت / انتظار / ملک، ۳۰ / انبیاء، ۲۲ / زلزال، ۱ / محمد، ۷.

۱۲۵ - معموری، علی؛ **قرآن و پایان تاریخ**، نشریه موعود، شماره ۳۶، بهمن و اسفند ۱۳۸۱، ص ۴۶-۴۵.

در این نوشتار پیش‌گویی‌های مربوط به آخرالزمان از نگاه ادیان و قرآن مورد بررسی قرار گرفته است. نویسنده به گزارش پاسخ ادیان گوناگون و مکاتب بشری به این پرسش که آینده جهان و پایان تاریخ چگونه خواهد بود، پرداخته معتقد است همه ادیان الهی و بیشتر مکاتب بشری، درباره پایان تاریخ، اظهار نظر کرده‌اند و در همه پیشگویی‌های مربوط به آخرالزمان، خبرهای وحشتناک و

نگران کننده‌ای وجود دارد؛ ولی اغلب، بر این امر اتفاق نظر وجود دارد که پایان کار بشر، روشن و امید بخش است. سپس به دیدگاه کلی قرآن دربارهٔ پایان تاریخ اشاره کرده و نتیجه گرفته است که آیات ناظر به آیندهٔ جوامع انسانی، بر عنصر خوش بینی در جریان کلی نظام طبیعت و طرد عنصر بدبینی دربارهٔ پایان کار بشر تأکید ورزیده و فلسفهٔ تاریخ، نیز به نوعی بر اساس سیر صعودی و تکاملی آن اشاره دارد. بنابراین، دورهٔ اسلامی، همان دورهٔ آخرالزمان است که دیدگاه مثبت اسلام دربارهٔ پایان تاریخ، در عصر ظهور امام مهدی (عج) به طور کامل به وقوع خواهد پیوست. در پایان، نشانه‌ها و رخداد‌های مهم آخرالزمان نیز با استناد به آیات قرآن کریم مورد اشاره قرار گرفته است.

کلیدواژه: آخرالزمان / ادیان و آخرالزمان / مکاتب بشری و آخرالزمان / قرآن و آخرالزمان / پایان تاریخ / فلسفه تاریخ / تکامل بشر / نشانه‌های آخرالزمان / بینش تاریخی قرآن / ادیان تطبیقی.

۱۲۶ - مقدس، سعید؛ **سیمای موعود در قرآن**، نشریهٔ موعود، آذر، دی، بهمن و اسفند ۱۳۸۰، شماره ۳۰ و ۲۹، ص ۶۴-۶۵؛ خرداد و تیر ۱۳۸۱، شماره ۳۲، ص ۷۸-۷۹؛ دی ۱۳۸۱، شماره ۳۵، ص ۳۸-۳۹؛ فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۲، شماره ۳۷، ص ۶۵-۶۸.

سیمای درخشان امامان معصوم در قرآن کریم همواره روشنگر راه شیعیان و پیروان ایشان بوده است و در این میان آیات مربوط به موعود آخرالزمان (عج) که جایگاه خاصی در آینده بشریت دارد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است نویسنده در این چند مقاله با توجه جایگاه ویژهٔ آیات مربوط به موعود آخرالزمان در آیندهٔ بشریت از هر جزء قرآن آیه‌ای که می‌تواند مرتبط با وجود مبارک حضرت (عج) و حکومت جهانی ایشان باشد، استخراج کرده، بدون هیچ توضیح و تحلیلی، تنها با ذکر روایتی از معصوم آورده است.

کلیدواژه: بقره، ۱۴۸ / بقره، ۱۵۵ / آل عمران، ۸۳ / آل عمران، ۲۰۰ / نساء، ۶۳ /

مآئده، ۵۴/اعراف، ۵۳/اعراف، ۱۵۹.

۱۲۷ - مکارم شیرازی، ناصر: **حکومت صالحان و وعده الهی**، نشریه انتظار،

شماره ۵، پاییز ۱۳۸۱، ص ۱۹-۲۱.

این مقاله براساس آیه ۵۵ سوره نور به بررسی وعده الهی در برپایی حکومت صالحان پرداخته و در این باره از دیگر آیات و پیشگوییهای قرآن برای تبیین چگونگی تحقق این وعده الهی استفاده می‌کند.

کلیدواژه: وعده الهی / حکومت صالحان / نور، ۵۵ / پیشگوییهای قرآن.

۱۲۸ - مهدوی کنی: **به مناسبت خجسته میلاد حضرت مهدی (عج)**، نشریه ندای

صادق، شماره ۸، ص ۲-۳.

در این اثر با استفاده از آیات و روایات، فلسفه انتظار بیان شده است. آیات و روایات مربوط به امام زمان (عج) از دو بُعد وعده الهی و فلسفه انتظار مورد بررسی قرار گرفته و پیوسته حکومت آخرالزمان با حکومت صالحان در صدر اسلام مقایسه شده است، همچنین ضمن قائل شدن اهمیتی ویژه برای انتظار، آن را متمایز از امید دانسته، اینگونه تعریف می‌کند: انتظار یعنی چشم به راه یک چیز قریب الوقوع بودن.

کلیدواژه: وعده الهی / انتظار / منتظران / فلسفه انتظار / حکومت آخرالزمان / حکومت صالحان.

۱۲۹ - نادری، ناصر: **امام عصر (عج) در قرآن کریم و احادیث**، نشریه پیوند،

شماره ویژه، ص ۵۸-۶۱.

این نوشتار بررسی مختصر آیات و روایاتی است که به تصریح یا اشاره از آینده و آخرالزمان سخن می‌گویند. با توجه به دیدگاه مفسران شیعه و اهل سنت که بیش از دویست آیه از قرآن به امام عصر (عج) اشاره دارد، آیات ۵ قصص، ۱۰۵

انبیاء، ۳۳ توبه، و ۸۶ هود، براساس مدارک روایی و تفسیری واکاوی شده، همچنین روایاتی چند در این زمینه مورد بررسی قرار گرفته است.
کلیدواژه: قصص، ۵/ انبیاء، ۱۰۵/ توبه، ۳۳/ هود، ۸۶/ آخرالزمان.

۱۳۰ - نیلی پور، مهدی؛ **آسیب شناسی آخرالزمان**، نشریه موعود، شماره ۲۹ و ۳۰، اسفند ۱۳۸۰، ص ۸۷-۸۵.

این مقاله متن سخنرانی حجة الاسلام و المسلمین نیلی پور است، که در طی آن با بحث و بررسی آیه ۵۴ سوره مائده با بیانی مختصر به آسیب شناسی آخرالزمان اشاره شده و مطالب تفصیلی به بعد موکول شده است. مراد نویسنده از آسیب شناسی، افرادی است که در آخرالزمان از ارزش ها بازگشته و دچار ارتداد می شوند. وی پس از طبقه بندی این افراد، به ذکر خصوصیات هر طبقه از آنها پرداخته است. و با استفاده از روایات تفسیری آیه ۵۴ سوره مائده معتقد است، مسلمانان در آخرالزمان دچار دو حرکت متعکس از نظر برخورد با ارزشها می شوند. عده ای گرفتار فساد و فتنه می شوند و عده ای دیگر با صبوری و مقاومت، زمینه ساز ظهور امام زمان (عج) خواهند شد.

کلیدواژه: آخرالزمان / مائده، ۵۴ / مسلمانان در آخرالزمان / آسیب شناسی آخرالزمان / ارتداد.

۱۳۱ - واعظزاده خراسانی، محمد؛ **امام مهدی (عج) در قرآن، سنت و تاریخ**، تهیه و تنظیم: مؤسسه فرهنگی انتظار نور، انتظار نور، ص ۹۹-۱۱۳، قم: ۱۳۸۰ ش.
 موضوع این نوشتار بررسی اجمالی مهدویت در قرآن، تاریخ و سنت است. نویسنده ارجمند با اشاره به آیاتی که وارثت زمین و خلافت بر آن و غلبه اسلام بر سایر ادیان را به بندگان صالح خدا بشارت داده، تحقق این وعده حتمی را تنها در حکومت امام مهدی (عج) امکان پذیر می داند. ایشان معتقد است، روایات مربوط به امام مهدی (عج) در کتاب های روایی اهل سنت بسیار زیاد آمده است و اصل

مسأله مهدویت و امام مهدی از همان زمان صحابه و تابعین مورد بحث و گفتگو بوده و در تاریخ مطرح گردیده است، به گونه‌ای که کثرت مدعیان دروغین مهدویت شاهی بر این مدعاست. این مقاله در مجموعه‌ای با عنوان «گفتمان مهدویت» آمده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات مهدویت / وارثان زمین / حکومت امام مهدی (عج) / اهل سنت / روایات مهدویت در آثار اهل سنت / تاریخ مهدویت.

۱۳۲ - وحید خراسانی؛ **درخشش خورشید وجود پیامبر (صلی الله علیه و آله) با ظهور مهدی (عج):** ترجمه حسین رضایی فرد؛ نشریه موعود، شماره ۴۵، تیر و مرداد ۱۳۸۳، ص ۷۳-۷۰.

این نوشتار، در تفسیر آیه ۱-۲ سوره لیل با ذکر حدیثی از امام باقر (علیه السلام) تأویل واژه «نهار» را حضرت مهدی (عج) دانسته که وجود مبارک ایشان، خورشید نبوت پیامبر اسلام را آشکار می‌کند و سایر نبوت‌های گذشته مقدمه نبوت ایشان بوده است و در واقع حضرت مهدی (عج) نور نبوت پیامبر اسلام را در همه عوالم وجود منتشر می‌سازد؛ در ادامه، وظایف منتظران، اعم از علما و عوام تبیین شده است. نویسنده معتقد است جریان معراج پیامبر و نیز غدیر خم برای آشنا شدن مردم با حضرت مهدی (عج)، واقع شده است.

کلیدواژه: مهدی (عج) و پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) / اهداف ظهور / منتظران / نبوت و ولایت / خورشید / سوره لیل.

۱۳۳ - وحید خراسانی؛ **راه بهره‌مند شدن از امام عصر (عج) در زمان غیبت،** نشریه موعود، شماره ۴۰، آذر و دی ۱۳۸۲، ص ۴۳.

این مقاله برگرفته از کتاب «مقدمه‌ای در اصول دین» تألیف آیه الله وحید خراسانی است، که در آن با تکیه بر آیات الهی راه‌های بهره‌مند شدن از امام (علیه السلام) در عصر غیبت به دو طریق بیان شده: اول، «جهاد فی الله» به تصفیه

نفس از کدورت‌هایی که مانع از انعکاس نور عنایت خداوند است. دوم: «اضطرار» که رافع حجاب بین فطرت و مبدأ فیض است.

کلیدواژه: راه‌های بهره‌مندی از امام / عصر غیبت / جهاد فی الله / اضطرار / امام غایب / نور / یونس، ۵ / زمر، ۶۹ / نمل، ۶۲.

۱۳۴ - هادیان شیرازی، عبدالرسول: **حکومت بر زمین**، نشریه موعود، شماره ۳، مرداد و شهریور ۱۳۷۶، ص ۲۸-۳۲.

در این مقاله آیه ۵۵ سوره نور تفسیر شده است. نویسنده پس از بررسی زمان و شأن نزول آیه به توضیح و شرح آن پرداخته و مهمترین پیام آیه را وعده حکومت صالحان و پیروزی نهایی ایمان بر کفر برشمرده و مراد از «کما استخلف الذین قبلهم» را بعضی از پیامبران می‌داند که در قرآن تصریح به حکومت آنان شده است، مثل حضرت موسی (علیه السلام)، نوح (علیه السلام) و هود (علیه السلام). همچنین، برقراری ثابت و پایدار دین مورد پسند خداوند، مبدل شدن خوف و ترس به امنیت و آرامش، و حاکمیت توحید و نفی مطلق شرک را از جمله خصوصیات حکومت صالحان ذکر کرده و در مورد سرنوشت کفار براساس این آیه بحث کرده است. در پایان نیز مصداق آیه را حکومت شیعیان به رهبری امام مهدی (عج) می‌داند.

کلیدواژه: شأن نزول / ویژگی‌های حکومت صالحان / حکومت موعود / پیامبران / امنیت / توحید / شرک / سرنوشت کفار / نور، ۵۵.

۱۳۵ - هادیان شیرازی، عبدالرسول: **موعود در قرآن، برنامه دولت کریمه**، نشریه موعود، شماره ۱۰ و ۱۱، آذر و دی ۱۳۷۷، ص ۶۶-۶۸.

در این مقاله مفاد و مضامین آیه ۴۱ از سوره مبارکه حج - در مورد بندگان صالح خدا - مورد بررسی قرار گرفته است. از جمله اینکه اگر در زمین قدرت پیدا کنند با اجرای احکام الهی و برپایی نماز و پرداخت زکات و امر به معروف و نهی از منکر زمینه‌های رفع مشکلات اقتصادی و معنوی مردم را فراهم می‌کنند. در ادامه با

توجه به احادیث نبوی بیان شده است که مصداق عینی این آیه با ظهور حضرت مهدی (عج) جلوه می‌کند.

کلیدواژه: حج، ۴۱ / نور، ۵۲ / امر به معروف / نهی از منکر / زکات / نماز.

۱۳۶ - هادیان شیرازی، عبدالرسول؛ **پیروزی نهایی حق بر باطل**، نشریه موعود، شماره ۷، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۷، ص ۶۱-۵۸.

در بسیاری از آیات قرآن، با قاطعیت تمام نوید تحقق پیروزی نهایی و فرا رسیدن روزی داده شده است که حق در سراسر جهان حکمفرما و بساط حکومت باطل برچیده می‌شود و آنگاه صالحان وارث زمین می‌شوند. نگارنده با استفاده از آیات متعدد تلاش می‌کند این نظریه را اثبات کند.

کلیدواژه: حکومت صالحان / پیروزی نهایی / حق و باطل / وارثان زمین / اسراء، ۸۱.

۱۳۷ - هادیان شیرازی، عبدالرسول؛ **موعود در قرآن**، نشریه موعود، شماره اول، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۶، ص ۴۷-۴۲.

تلاش نویسنده شرح و تفسیر آیاتی است که به رهبری آینده جهان و بشر می‌پردازند. در این مقاله با استفاده از آیه ۳۳ سوره توبه و به کمک روایات فریقین، هدف کلی و نتیجه نهایی بعثت انبیاء که عبارت است از پیروزی حق بر باطل و با اصل خلقت نیز سازگار است تشریح شده است و این امر جز با ظهور امام مهدی (عج) به وقوع نخواهد پیوست.

کلیدواژه: آینده جهان / رهبری بشر / فلسفه بعثت / فلسفه ارسال پیامبران / حق و باطل / ظهور / توبه، ۳.

۱۳۸ - هادیان شیرازی، عبدالرسول؛ **موعود در قرآن: فرج بعد از شدت**، قسمت هفتم، نشریه موعود، شماره ۱۳، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۸، ص ۷۳-۷۰.

در این مقاله آیه ۶۲ سوره مبارکه انعام «امن یجیب المضطر اذا دعاه» در چهار

بخش: بررسی جایگاه آیه در قرآن، اضطرار چیست، و مضطر کیست؟، رابطه اضطرار و اجابت دعا، و مصادیق آیه بررسی شده، و با استفاده از آیات و روایات بیان شده است که اضطرار امری درونی است که شخص در سخت‌ترین شرایط آنگاه که چاره‌ای برای نجات خود نمی‌بیند مضطر شده و برای نجات خود دست به دامان خدا می‌شود. نویسنده مصداق کامل این آیه را مردمی می‌داند که با تحمل همه سختیها و شداید، زمینه‌ساز ظهور امام مهدی (عج) می‌شوند.
کلیدواژه: انعام، ۶۲ / مضطر / دعا برای ظهور امام مهدی (عج).

۱۳۹ - هادیان شیرازی، عبدالرسول؛ **موعود در قرآن: پیروزی متقین، قسمت ششم**، نشریه موعود، شماره ۸، خرداد و تیر ۱۳۷۷، ص ۶۱-۵۸.
 این مقاله در مقام تفسیر آیه ۱۲۸ سوره اعراف «قال موسی لقومه استعینوا بالله و اصبروا، ان الارض لله یورثها من یشاء من عباده و العاقبة للمتقین»، با استفاده از دیگر آیات الهی، نشان داده است که این وعده الهی درباره دنیا و آخرت است. در ادامه آمده است که این وعده اختصاص به بنی اسرائیل ندارد بلکه با توجه به آیات و روایات آشکار است که مصداق این آیه به طور عام مربوط به همه دورانهاست، یعنی سنت الهی بر این قرار گرفته که حسن عاقبت برای کسانی باشد که تقوا و صبر پیشه کنند. نویسنده با این بیان که دوران پیش از ظهور حضرت دوران شدت سختیها و مصائب است، معتقد است که مصداق کامل این آیه، یعنی ظهور موعود و حکومت آخرالزمان، به آسانی به دست نخواهد آمد و مستلزم صبر و تقوا است.

کلیدواژه: اعراف، ۱۲۸ / نشانه‌های ظهور / مصداق شناسی / ظهور موعود / حکومت آخرالزمان.

۱۴۰ - هادیان شیرازی، عبدالرسول؛ **موعود در قرآن: حکومت مستضعفین**، قسمت چهارم، نشریه موعود، شماره ۵، آذر و دی ۱۳۷۶، ص ۲۶-۲۲.

این مقاله آیات ۶ و ۵ سوره قصص «ونرید ان نمین علی الذین استضعفوا...» را ذیل چهار عنوان: موقعیت آیه در قرآن، فضای نزول آیه، مستضعفان چه کسانی هستند و مصادیق آیه، شرح و تفسیر کرده است.

این آیه در سختترین دوران زندگی پیامبر در مکه - پس از شعبابی طالب، در گذشت خدیجه و ابوطالب و توطئه‌های مشرکین بر قتل پیامبر (ﷺ) - نازل شده و بشارتی است بر این که بعد از هر شدتی فرجی است. نویسنده در ادامه با استفاده از آیات الهی مستضعفان را به دو گروه گنهگار و بی‌گناه تقسیم کرده، مستضعفان بی‌گناه را وارث زمین می‌داند، و با استفاده از روایات پیامبر و ائمه معصومین تبیین می‌کند که منظور از مستضعفین و وارثان حاکمیت آخرالزمان، اهل بیت (علیهم‌السلام) هستند که خداوند پس از تلاش و کوشش آنها، با ظهور امام مهدی (عج) آنها را عزیز و دشمنانشان را خوار و ذلیل می‌کند.

کلیدواژه: قصص، ۵-۶ / مستضعفان / آخرالزمان / اراده الهی / وارثان زمین.

۱۴۱ - هادیان شیرازی، عبدالرسول: **موعود در قرآن: سلام بر مظهر آب روان**،

قسمت هشتم نشریه موعود، شماره ۱۴، خرداد و تیر ۱۳۷۸، ص ۴۳-۴۵.

این مقاله با بررسی آیه ۳۰ سوره ملک «قل أرأیتم إن اصبح ماؤکم غوراً فمن یاتیکم بماء معین» به اهمیت و جایگاه آب در زندگی انسانها پرداخته و در صدد آن است تا نشان دهد روح انسانها نیز به چشمه‌ای نیاز دارد تا او را از کوثر زلال معارف الهی سیراب کند. نویسنده با استناد به آیات و روایات بیان می‌کند که این آیه درباره امام زمان (عج) نازل شده است بدین معنی که امامان معصوم رحمت خداوند و وسیله‌ای برای وجود حیات روحانی انسانها و سلامت جامعه‌اند و اگر همچون آبی که در زمین فرو می‌رود، پنهان شوند با تلاش و زحمت باید به آن دست یافت، به تعبیر امام رضا (علیه‌السلام): «چه بسیارند مؤمنان اندوهگین و بسیار تشنه که هنگام فقدان آب روان غمناکند».

کلیدواژه: ملک، ۳۰ / غیبت / منتظران / ماء معین / مصداق‌شناسی.

۱۴۲ - هادیان شیرازی، عبدالرسول: موعود ادیان، نشریه موعود، شماره ۴۷،

ص ۵۸-۶۳.

این مقاله ضمن بررسی آیه ۱۰۵ سوره انبیاء بیان می‌کند که وعده الهی نسبت به وراثت صالحان نه تنها در قرآن بلکه در کتب آسمانی پیامبران پیشین نیز آمده است. در ادامه در مورد دو کلمه «زبور» و «ذکر» نظریاتی آورده است. نویسنده با ذکر نمونه‌هایی از کتابهای تورات، اشعیای نبی (از کتب عهد عتیق)، کتاب دانیال نبی، انجیل، مزامیر داود، نشان می‌دهد که در آنها عباراتی وجود دارد که بیانگر آینده جهان و پیروزی حق بر باطل و اجرای عدالت و تحقق وعده الهی است و معتقد است، با بررسی اعتقادات ادیان و مکاتب مختلف روشن می‌شود که همه در انتظار مصلحتی بزرگ هستند. سپس با نگاهی دوباره به آیه مورد بحث، نظریات مختلفی که به چرایی ذکر نام تنها دو کتاب از کتب آسمانی در این آیه اشاره دارند را طرح کرده و پاسخ می‌دهد. نویسنده در فراز پایانی با ذکر پیام آیه این جمله را بیان می‌کند: خداوند در سوره انبیا بعد از بیان قیام پیامبران بر ضد باطل و برخورد ناشایست دشمنان لجوج و مردمان غافل، خبر از روزی می‌دهد که در سراسر عالم، حق بر باطل، توحید بر شرک و عدالت بر ظلم پیروز می‌شود و آینده‌ای درخشان و سعادت‌مند در پیش روی بشر است.

کلیدواژه: انبیاء، ۱۰۵ / کتب آسمانی / ظهور حضرت مهدی (عج) / وعده الهی / آینده بشر / ادیان تطبیقی / حق و باطل.

۱۴۳ - هادیان شیرازی، عبدالرسول: مهدی موعود از دیدگاه ملاصدرا، به نشریه

موعود، شماره ۲۲، مهر و آبان ۱۳۷۹، ص ۳۴-۳۷.

در این نوشتار آرا و نظرات ملاصدرا در باب مهدویت از آثار متعدد او به ویژه «تفسیر قرآن» و «مفاتیح الغیب» استخراج شده است. و نشان داده شده که عقاید او درباره لزوم مهدویت، فضیلت اهل بیت و ویژگیها، نشانه‌ها و دیگر ابعاد پیرامون مهدویت، بر پایه آیات الهی و روایات بنا شده و البته نظرات خویش را با

عقل سلیم نیز هماهنگ کرده است.

کلیدواژه: برهان عقلی / آراء فلاسفه / ملاصدرا و مهدویت.

۱۴۴ - [بی‌نا]، **قرآن و مهدویت**، ر. روزنامه قدس، ۱۳۷۵/۱۰/۱۱

این مقاله، با توجه به کثرت اقوال و احادیث درباره امام مهدی و انتظار، و تاکیدات پیامبران (صلوات الله علیه) و امامان (علیهم السلام)، به بررسی آیات قرآنی در موضوع آخرالزمان و استیلای صالحان بر جهان پرداخته و با استفاده از اقوال مفسران آیات ۱۰۵ سوره انبیا، ۵ سوره قصص، ۳۳ سوره توبه، ۸۶ سوره هود، و ۶ سوره نمل را تبیین کرده است.

کلیدواژه: حکومت صالحان / آخرالزمان / مستضعفان / انبیا، ۱۰۵ / قصص، ۵ / توبه، ۳۳ / هود، ۸۶ / نمل، ۶۲

۱۴۵ - [بی‌نا]، **مهدی موعود (عج) در قرآن**، ر. روزنامه همشهری، ۱۳۷۴/۱۰/۱۴

همه ادیان الهی، حکومت صالحان و مؤمنان را در سایه ظهور منجی بشریت بشارت داده‌اند و قرآن کریم نیز در آیات متعددی بر این نکته تأکید کرده است. این مقاله، با بررسی آیات ۱۰۵ انبیا، ۱۷ حدید، ۳۰ بقره، ۵۵ نور، ۸۱ اسراء و ۵ قصص و به استناد تفاسیر، سعی در به تصویر کشیدن این بشارت و وعده الهی دارد.

کلیدواژه: حکومت جهانی / حکومت صالحان / وارثان زمین / خلافت الهی / انبیا، ۱۰۵ / حدید، ۱۷ / بقره، ۳۰ / نور، ۵۵ / اسراء، ۸۱ / قصص، ۵

۱۴۶ - [بی‌نا]؛ **صاحب الامر در جرعه‌های نور**، مجله زائر، شماره ۱۰۶، مهرماه ۱۳۸۲، ص ۳۵

نویسنده با اشاره به اینکه بیش از یکصد آیه از آیات قرآن به مصلح بزرگ هستی حضرت مهدی (عج) ارتباط دارد، تنها به یادآوری چند نمونه از آن پرداخته و هر

آیه را با استفاده از یک روایت، به حضرت مهدی (عج) تأویل کرده است.
کلیدواژه: بقیةالله / وارثان زمین / هود، ۸۶ / نحل، ۱ / انبیاء، ۱۰۵ / زمر، ۶۹ / شوری، ۴۱ / امرالله / نصرت.

۱۴۷ - [بی‌نا] **شهاب سنگ و استراق سمع**، نشریه خورشید مکه، شماره ۴، خرداد و تیر، ۱۳۸۱، ص ۸-۹.

در این نوشتار که به مناسبت میلاد حضرت رسول اکرم (ﷺ) نوشته شده دلیل اتفاقاتی که هنگام به دنیا آمدن آن بزرگوار رخ داده، با توجه به آیات ۸ و ۹ سوره مبارکه جن، آگاه کردن انس و جن از وقوع حادثه‌ای بزرگ سرنوشت‌ساز، یعنی ظهور منجی بزرگ، امام عصر (عج) بیان شده است. مخصوصاً اینکه با توجه به متن آیات الهی بارش شهاب سنگها در هنگام تولد پیامبر، سپر، مانع و حفاظی است در مقابل جاسوسی و گزند شیاطین در خصوص چگونگی غیبت و ظهور امام مهدی (عج).

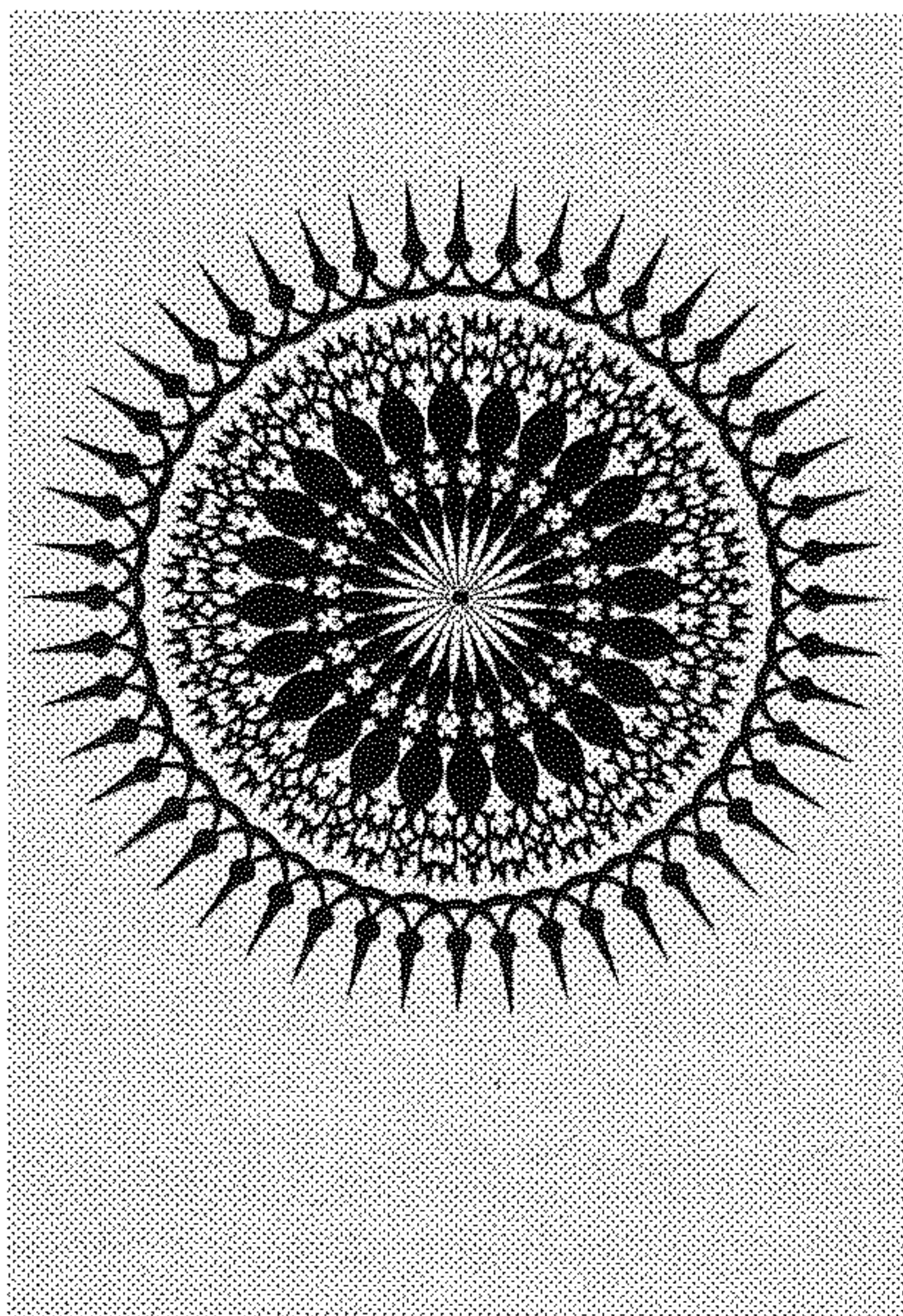
کلیدواژه: میلاد پیامبر (ﷺ) / غیبت / نشانه‌های غیبت / شهاب سنگ / علائم ظهور / جن استراق سمع / شیاطین / جن، ۹ و ۸ / حوادث ظهور.

۱۴۸ - [بی‌نا]: **عذر تقصیر به پیشگاه امام عصر (عج)**، نشریه موعود، شماره ۲۲، مهر و آبان ۱۳۷۹، ص ۶۷-۶۲.

هدف این نوشتار بیان برخی از ویژگیهای امام زمان (عج) از زبان مفسران و محدثان اهل سنت است. نویسنده آیاتی از قرآن که توسط مفسران اهل سنت در ارتباط با امام زمان (عج) تفسیر شده است را ذکر کرده و بر جایگاه وحدت‌بخش اعتقاد به منجی آخرالزمان تأکید کرده است. نویسنده محترم از برادران اهل سنت کردستان می‌باشند.

کلیدواژه: امام مهدی (عج) و اهل سنت / تفاسیر اهل سنت / جوامع حدیثی اهل سنت / منجی / آخرالزمان / وحدت اسلامی.

کتابشناسی

پایان نامه

۱۴۹ - باطنی، الهه، مقایسه روزگار ظهور منجی موعود در قرآن و زبور داود (علیه السلام)، استاد راهنما: غلامحسین تاجری نسب، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، واحد شمال، تهران: ۱۳۷۸ ش.

این پایان نامه از یک بخش مقدماتی و چهار بخش اصلی تشکیل شده است: بخش مقدماتی، دربردارنده مروری بر کارنامه ظهور مهدی (عج) در منابع اسلامی، زندگی‌نامه مختصری از حضرت ولی عصر (عج)، غیبت، سنت و آزمایش الهی و آثار و برکات انتظار و... است. بخش اول به بررسی اعتقاد به منجی موعود در ادیان قبل از اسلام، آیین یهود و موعود یهود «ماشیح»، اعتقاد به موعود در آیین زرتشتی، هندی و بودایی، اختصاص یافته است. بخش دوم، منزلت حضرت داوود (علیه السلام) و زبور ایشان در منابع گوناگون، بررسی زندگی نامه و شخصیت حضرت داوود و... را بررسی می‌کند. بخش سوم به بررسی نظریه ظهور موعود در قرآن کریم و زبور داوود (علیه السلام)؛ آیات قرآنی برگزیده در مورد حضرت و تطبیق آن با روایات، چهره ظهور منجی در زبور، اشاره دارد. بخش چهارم، به تطبیق و مقایسه روزگار ظهور موعود در دو کتاب آسمانی و بررسی تشابهات و مشترکات داوود (علیه السلام) با امام عصر (عج)، بررسی مشترکات زبور و قرآن مجید، امتیاز قرآن بر زبور از جهت ذکر علایم ظهور، می‌پردازد.

کلیدواژه: زندگی‌نامه امام مهدی (عج) / مدعیان مهدویت / زبور / داوود (ص) / یهود / ماشیح / منجی / ظهور / مشترکات زبور و قرآن.

۱۵۰ - بهرامی، حسن، بشارت به ظهور حضرت مهدی (عج) در قرآن، استاد راهنما: محمد مهدی گرجیان، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، ۱۳۷۵ ش.

مطالب این پایان نامه در سه بخش آمده است. در بخش اول با عنوان تاریخچه امام عصر (عج) از اوضاع سیاسی زمان امام مهدی (عج)، شهادت امام هادی (علیه السلام) و امام عسکری (علیه السلام) و جز آن سخن رفته است. در بخش دوم تحت عنوان غیبت صغرا و کبرا؛ علت غیبت و نمونه‌هایی از غیبت پیامبران (علیهم السلام) و

اولیاء گذشته مورد بحث قرار گرفته است، و بخش سوم با نام «مهدی از نظر ادیان و مذاهب مختلف» به بررسی آن امام در منابع زرتشتی، یهودی، مسیحی، هندو و نیز قرآن و روایات معصومین (علیهم‌السلام) اختصاص دارد.

کلیدواژه: اوضاع سیاسی زمان تولد امام مهدی (عج) / فلسفه غیبت / مقایسه تطبیقی ادیان / یهود / مسیحیت / هندو / آیات مهدویت / زرتشت.

۱۵۱ - **خانی کشمروزی، حسن؛ سیمای حضرت مهدی (عج) در آیات و احادیث و نظم فارسی،** استاد راهنما: جلیل تجلیل، کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی، تهران: ۱۳۷۷ ش.

این تحقیق به تاریخ زندگانی امام دوازدهم و فضایل و مناقب ایشان از دیدگاه قرآن، احادیث و اشعار اختصاص یافته است. پژوهشگر، نخست، زندگی‌نامه حضرت مهدی (عج) را به تصویر کشیده، سپس از دجال ملعون در نظم فارسی و از مدعیان مهدویت، سخن رانده و مفصلاً به ارائه سیمای امام مهدی (عج) در بیان قرآن و روایات و نیز اشعار شاعران قرن پنجم تا چهاردهم - به ویژه شاعران معاصر - پرداخته است.

کلیدواژه: فضایل / مناقب / ادبیات مهدویت / اشعار مهدویت / آیات مهدویت / روایات مهدویت / زندگینامه / دجال.

۱۵۲ - **زارعیان جهرمی، عبدالرحیم؛ سیمای حضرت مهدی در قرآن و نهج البلاغه،** استاد راهنما: سید محمد مهدی جعفری، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی فسا، فسا: ۱۳۷۶ ش.

موضوع این پژوهش، مقایسه تطبیقی سیمای حضرت مهدی در نگاه قرآن و نهج البلاغه است. نویسنده در پی تبیین پیش‌گویی‌های امام علی (علیه‌السلام) درباره ظهور و قیام امام مهدی (عج)، و نیز تفسیر روایی آیات مربوط به ایشان است. وی نخست، شخصیت و زندگینامه حضرت مهدی (عج) را ذکر کرده و به بررسی

غیبت صغری و نحوه ارتباط آن حضرت با مردم در آن، غیبت کبری و فلسفه آن و نیز مسؤولیت شیعیان در این دوره، با استفاده از آیات قرآن و سخنان امام علی (علیه السلام) پرداخته است. آنگاه درباره علائم ظهور حضرت مهدی (عج) و انتظار فرج آن بزرگوار و چگونگی برنامه ایشان پس از ظهور، از نظر قرآن و نهج البلاغه سخن گفته است. در پایان، سیمای حضرت مهدی (عج) در کلام امیرالمؤمنین (علیه السلام) آمده است.

کلیدواژه: نهج البلاغه / امام مهدی (عج) در کلام امام علی (علیه السلام) / فلسفه غیبت / سیما / ظهور / انتظار فرج.

۱۵۳ - سلمان ایزدی، صادق: **بررسی و تحلیل عقلی رجعت اولیاء بعد از ظهور امام زمان (عج) و تطبیق آن با آیات و روایات**، استاد راهنما: محمد علی راغبی؛ دانشگاه آزاد اسلامی اراک، کارشناسی ارشد، علوم قرآن و حدیث، اراک: ۱۳۷۷ ش. موضوع مورد بررسی در این رساله، ادله عقلی و نقلی رجعت اولیاء الهی در آخرالزمان است. نویسنده پس از ارائه تاریخچه بحث رجعت و جایگاه آن در اعتقادات شیعه؛ آن را از مسلمات اعتقادی شیعه برمی‌شمارد، اما عدم اعتقاد به آن را موجب کفر و خروج از دین نمی‌داند. عناوین مهم این رساله عبارتند از: تاریخچه بحث رجعت، مسأله ایمان به رجعت در اعتقادات شیعه، بررسی عقلی رجعت، رجعت در امت‌های پیشین، رجعت از دیدگاه قرآن، رجعت در احادیث و دفع شبهات پیرامون رجعت.

کلیدواژه: رجعت / تاریخچه رجعت / ایمان به رجعت / رجعت از دیدگاه قرآن / رجعت در احادیث / شبهات رجعت.

۱۵۴ - فرخی نژاد ناصری، شهربانو؛ **مهدی موعود (عج) در قرآن و احادیث**، استاد راهنما: علی اکبر غفاری، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی تهران شمال، تهران: ۱۳۷۵ ش.

پایان‌نامه حاضر، ترجمه، نقد و بررسی کتاب «البرهان فی علامات المهدی، آخرالزمان» اثر متقی هندی است، که از دیدگاه قرآن و احادیث اهل سنت به بررسی شخصیت حضرت مهدی (عج) پرداخته و به مباحثی درباره ظهور و غیبت اشاره دارد، پژوهشگر روایات این کتاب را به لحاظ سندی و متنی به نقد کشیده و مباحث پایان‌نامه خویش را در موضوعات زیر سرو سامان داده است: فوتوریسم یا اعتقاد به مصلح بزرگ جهانی، اعتقاد به منجی موعود از دیدگاه شیعه، سخنی پیرامون فهرست برخی از کتاب‌ها در موضوع مهدی موعود (عج)، و مهدی موعود (عج) در قرآن.

کلیدواژه: آیات مهدویت / نور، ۵۵ / فتح، ۲۸ / آل عمران، ۲۰۰ / انفال، ۳۹ / متقی هندی / البرهان فی علامات المهدی آخر الزمان / روایات مهدویت / اهل سنت.

۱۵۵ - قنبری گل، محمدحسین؛ حکومت صالحان در قرآن و روایات اسلامی، استاد راهنما: منصور پهلوان، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اسلامی دانشگاه تهران، ۱۹۵ ص، تهران.

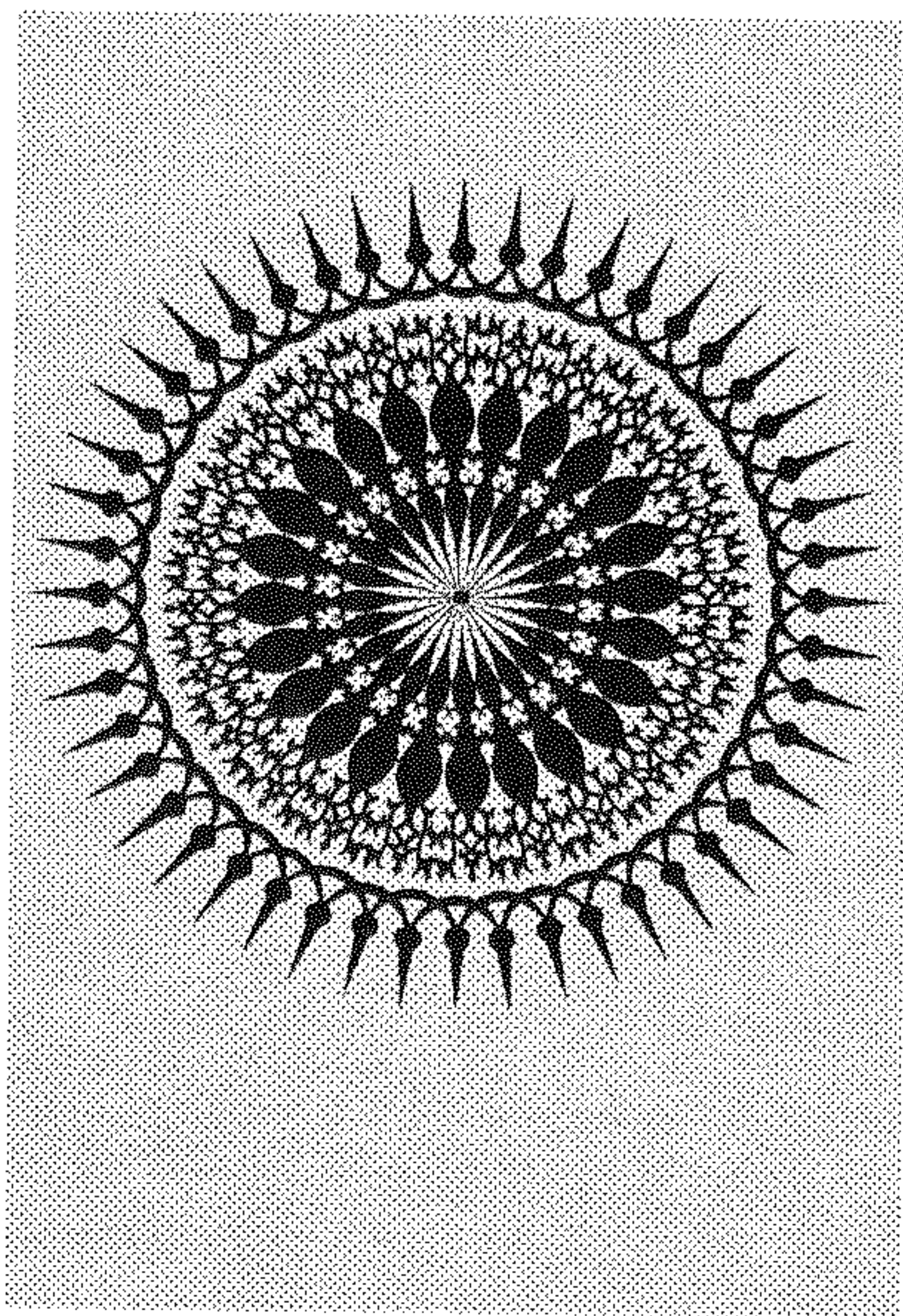
این رساله در پی نشان دادن ریشه‌های اعتقاد به ظهور مهدی موعود (عج) و تشکیل حکومت صالحان در قرآن و روایات اسلامی است. نویسنده، مسأله اعتقاد به مهدویت را از دیدگاه ادیان و مکاتب مختلف الهی و غیرالهی مورد بررسی قرار داده است. آنگاه به موضوعات، حکومت صالحان در قرآن و منشأ اعتقاد به مهدویت در اسلام، عقیده اهل سنت و شیعه درباره مهدی موعود (عج)، تولد، زندگی، غیبت و انتظار ظهور امام زمان (عج)، نیز حکومت اسلامی در زمان غیبت و علائم ظهور و عصر ظهور پرداخته است.

کلیدواژه: اعتقاد به ظهور / حکومت صالحان / آیات مهدویت / روایات مهدویت / مقایسه تطبیقی ادیان / اهل سنت / زندگینامه امام مهدی (عج) / غیبت انتظار / حکومت اسلامی / نشانه‌های ظهور.

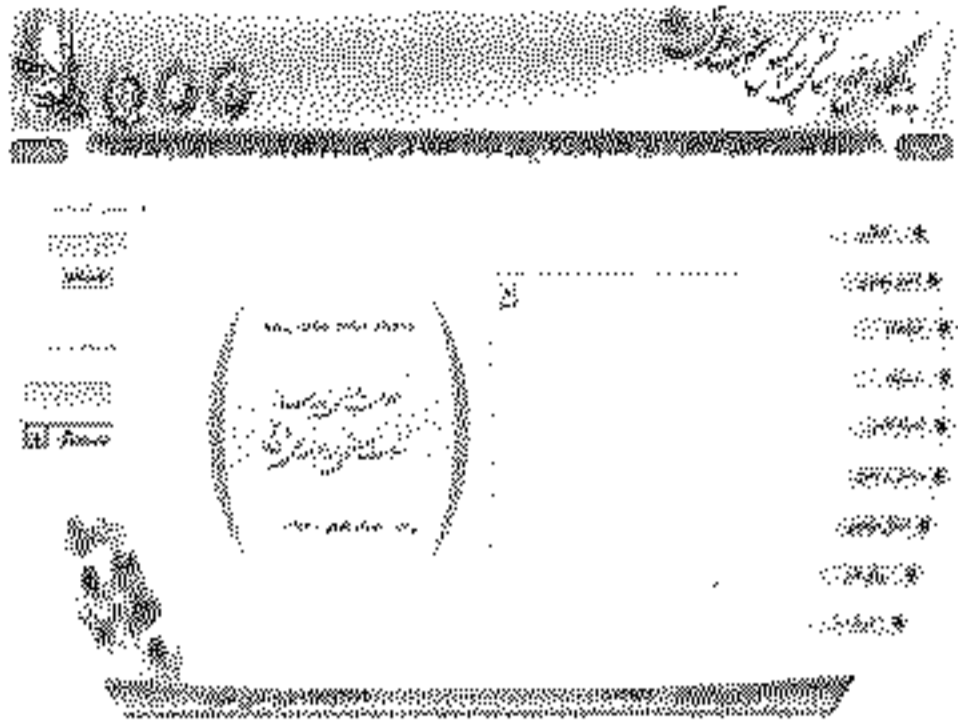
۱۵۶ - مهربانی، مجتبی؛ امام مهدی (عج) در قرآن، استاد راهنما: سید محمد باقر حجتی، کارشناسی ارشد علوم قرآن و حدیث، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکزی، تهران: ۱۳۷۷ ش.

پژوهشگر پس از ذکر برخی مباحث مقدماتی، سی آیه از آیات قرآن را که درباره حضرت مهدی (عج) نازل شده، تفسیر، تطبیق و تأویل کرده است. در تفسیر این آیات، از روایات و منابع تفسیری شیعه استفاده شده است.

کلیدواژه: آیات مهدویت / روایات مهدویت / منابع تفسیری مهدویت.

پایگاه الکترونیکی

۱۵۷ - www.ejlasmahdi.com

این پایگاه به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی است و برگزیده مقالات و گزارش از اجلاسهای برگزار شده درباره امام مهدی (عج)، به همراه نغمه، مولودی و مناجات با امام زمان (عج) است. در بخش

مآخذشناسی مقالات، عناوین مختلف عرفانی، ادبیاتی، تاریخی، تربیتی، جامعه‌شناسی، فقهی، حقوقی، سیاسی، کلامی، اقتصادی و فلسفی قابل دسترسی است.

۱۵۸ - www.imammahdi.com

www.hazratmahdi.com

پایگاهی است با دو آدرس که بر اساس ۱۲ زبان رایج دنیا تنظیم شده و در محیطی بسیار جذاب در بردارنده مطالبی با عناوین درباره امام مهدی (عج)، اخبار منتظرین، شبهات و

پاسخ، تشریفات، کتابخانه، و امکانات صوتی و تصویری است که هر کدام قابل تقسیم به شاخه‌هایی متعدد است. به عنوان مثال مطالب امام مهدی در چهار شاخه: «امامت»، «در قرآن»، «در روایات» و «در ادیان» قابل جستجو است. تنها در شاخه امام مهدی (عج) در آیات، ذیل ۲۵۵ آیه، اقوال مفسران و دانشمندان و احادیث مربوط به هر آیه آمده است. آیاتی که بنابر تأویل یا تفسیر با ابعاد مختلف شخصیتی آن حضرت ارتباط دارند.

www.imammahdi-s.com - ۱۵۹

این پایگاه که به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی است، مطالب متنوعی چون سخن بزرگان، اخبار مهدویت، پرسش و پاسخ، مسابقه، مقالات کوتاه، میزگرد، اصطلاحنامه جامع مهدویت و... در خود دارد. مهمترین

مطلب این پایگاه اصطلاحنامه جامع مهدویت است که خود شامل دو بخش امام مهدی (عج) و معارف مهدوی (علیه السلام) است. هر کدام از این شاخه‌ها نیز به ۲۰ شاخه دیگر تقسیم شده که به مسایل تاریخی، جامعه‌شناختی، اعتقادی و جنبه‌های دیگر می‌پردازد. از جمله شاخه‌های این پایگاه، قرآن و علوم قرآنی است که شامل معارف، اوصاف، تفسیر و مفسران، قصص و نظایر اینها و دارای بیش از ۵۰ مقاله از پایگاهها و نشریات دیگر.

www.monjee.org - ۱۶۰

این پایگاه به زبان فارسی و شامل بخشهای متعددی است: منشور پایگاه، گفتمان، کتابهای مهدویت، کتابشناسی، مراکز مهدویت، مقالات، واژه‌نامه، نگارخانه صوتی، پرسش و پاسخ، و معرفی دیگر پایگاهها.

مهمترین بخش این پایگاه را می‌توان بخش گفتمان - حاوی آراء و نظرات صاحب‌نظران بنام - دانست. در این بخش مقالات و سخنرانیهای متعددی در ابعاد وجود امام مهدی و قیام (عج) او گرد آمده است که در آن مقالات قرآنی از جایگاهی ویژه برخوردارند.

این پایگاه به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی قابل استفاده است و مطالبی درباره مهدویت، امام مهدی (عج)، غیبت، انتظار، ظهور و بعد از ظهور دارد، که با توجه به دیدگاههای مختلف از قبیل: قرآن، روایات،

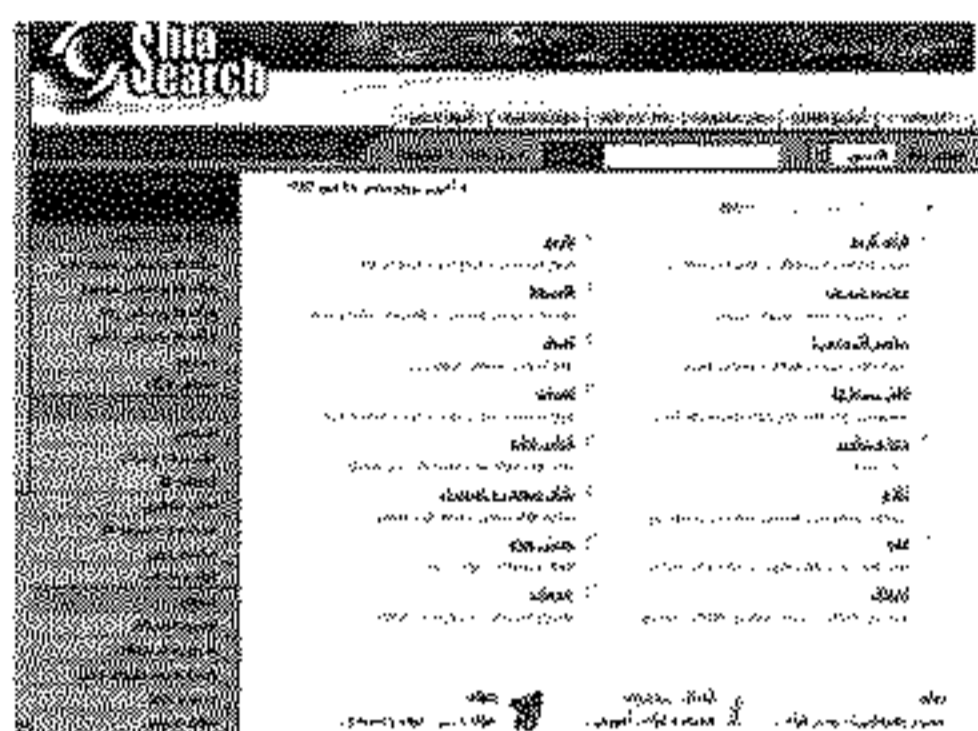
تفسیر و مفسران، تاریخ، جامعه‌شناسی و... مورد بررسی قرار گرفته است. در مورد امام مهدی (عج) و قرآن بیش از ۲۰۳ آیه که مصداق کامل آن بنا بر تفسیر یا تأویل، حضرت مهدی (عج) است و اکثر دانشمندان شیعه و سنی آن را نقل کرده‌اند گرد آمده و ذیل هر آیه روایات مربوطه و اقوال دانشمندان آمده است. در این پایگاه ضمن امکان جستجوی موضوعی مقالات، مقالات موجود در سایر پایگاهها نیز قابل دسترسی است.

این پایگاه به زبان فارسی دربر دارنده دو نشریه: موعود و موعود جوان است. طراحی و تنظیم دقیق، پیدا کردن مقالات در این پایگاه را بسیار آسان کرده است. بخش مقالات به عنوان مهمترین بخش برای

محققین موضوعات متنوعی از جمله مهدویت، غیبت، منجی‌گرایی، ظهور و نشانه‌های آن، آخرالزمان، پیشگوییها، رجعت، آفات جهانی شدن، داستان و... را در خود جای داده که ذیل هر کدام مقالات مربوطه قابل استفاده است، در میان مقالات فراوان این پایگاه در زمینه بررسی ابعاد مختلف مهدویت؛ مباحث قرآنی و بررسی آیات و تفاسیر، قابل توجه است. جستجوی نوشته‌های کاربران، نرم‌افزارها، نشریات مطالب اینترنتی، اخبار، اطلاعیه‌ها و تازه‌های کتاب در این

پایگاه به نحوی مطلوب، ممکن است.

۱۶۳ - www.shiaserch.net

این پایگاه که به زبان فارسی، عربی، انگلیسی و اردو است، موضوعاتی گوناگون، با حجم بالایی از اطلاعات را به شرح زیر در خود جای داده است: قرآن، حدیث شریف، پیامبر اکرم (ﷺ)، اهل بیت (علیهم السلام)، دعا و

زیارت، تاریخ، عقاید، احکام عبادی، اخلاق، علوم دینی، مراسم و امکان دینی، ادبیات و...، هر کدام از این موضوعات نیز به شاخه‌های متعدد تقسیم می‌شود. از ویژگی‌های بارز این پایگاه قابلیت جستجوی موضوعی است که مطلوب نظر پژوهشگران است. همچنین این پایگاه را می‌توان ورودی بسیاری از پایگاه‌های اینترنتی اسلامی برشمرد.

۱۶۴ - www.Zohoor.org

این پایگاه که به زبان فارسی و انگلیسی است، دارای مطالبی در زمینه ظهور، امام مهدی، اهل بیت، موعود و منجی از دیدگاه ادیان مختلف، انقلاب اسلامی و ظهور، مجموعه سخنرانیهای آقای یعقوبی در

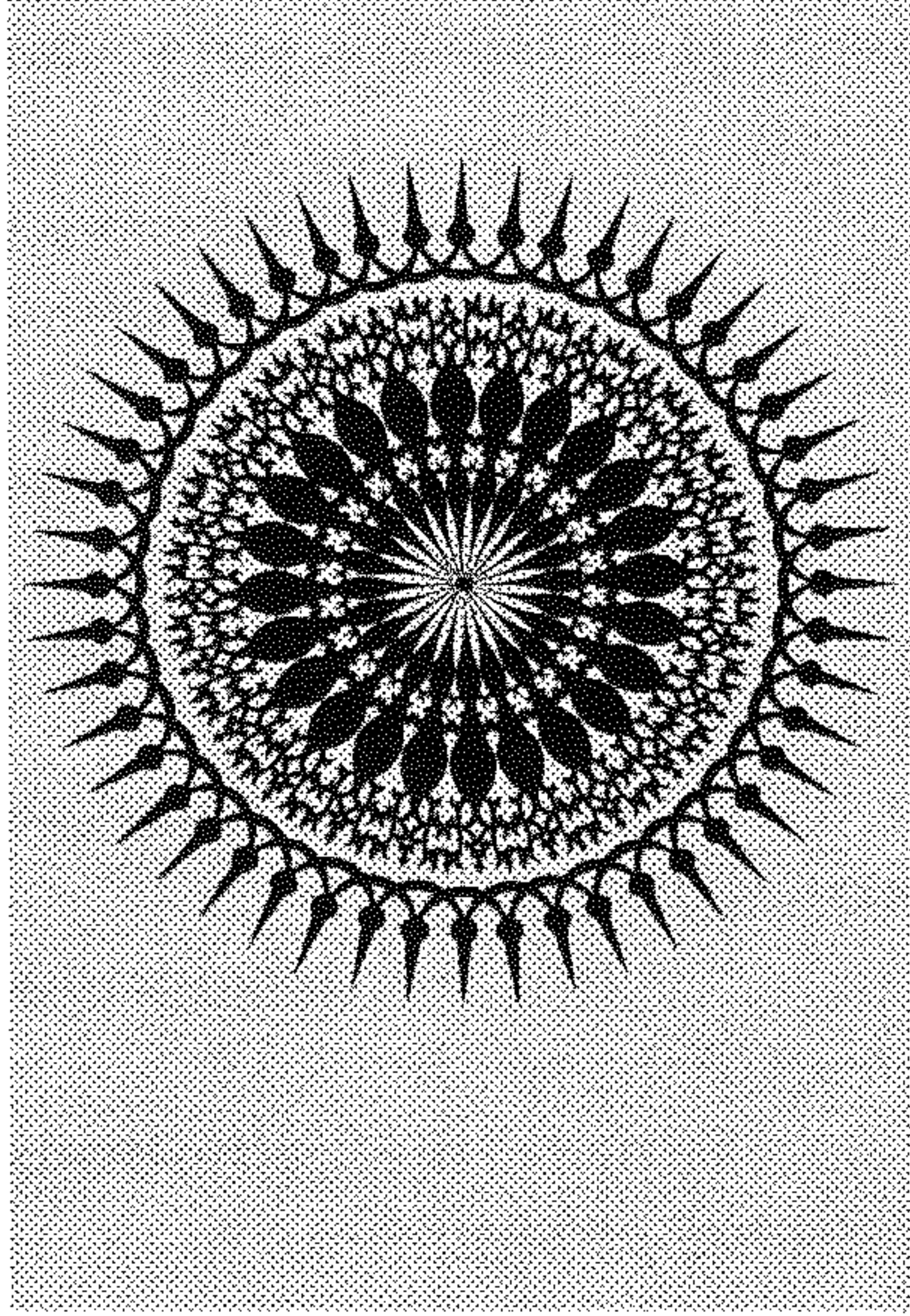
فرهنگسرای ارسباران و... است. در این شاخه‌ها، ابعاد وجودی حضرت از دیدگاههای مختلف مورد بررسی قرار گرفته که در این میان دیدگاههای برخاسته از آیات قرآن به نحو قابل توجهی، آمده است. ذیل مجموعه سخنرانیهای آقای یعقوبی، عناوینی تحت عنوان توضیح آیات مربوط به مهدویت (آیه ۱۱۰ کهف، ۷۲ احزاب و...) آمده است.

۱۶۵ - نرم افزار کتابخانه امام مهدی (عج)

این نرم افزار که در قالب یک "CD" عرضه شده، حاوی بیش از ۲۰۰۰۰ صفحه اطلاعات از منابع و کتب متقدمین و برخی آثار ارزنده متأخرین درباره امام مهدی (عج) و موضوع مهدویت است، که با طبقه بندی ویژه ای در ۵۱ موضوع اصلی همراه با فهرست کامل همه منابع ارائه شده است.

امکان جستجوی لفظی و موضوعی، ترجمه تطبیقی متون و روایات، بیش از ۱۰۰ تصویر زیبا و مرتبط با موضوع مهدویت، تصویر جلد کتب منتشر شده، تصویر یک نسخه منتشر نشده خطی اثر شیخ حر عاملی صاحب وسایل با نام «کشف التعمیه»، ۳۰ سرود و مداحی ویژه تصاویر مهدویت، بحار الانوار به زبان اردو، ترجمه اثری از شهید آیه الله صدر به زبان انگلیسی، ترجمه اثری از آیه الله ناصر مکارم شیرازی به زبان اردو و...، از ویژگیهای این نرم افزار است.

پایگاه الکترونیکی

فہرست وارہما

فهرست موضوعات مهدویت در تفاسیر

اصحاب مهدی موعود (عج)			
اجتماع اصحاب مهدی موعود (علیهم السلام)			
تفسیر نمونه	۱	۵۰۳	بقره ۱۴۸
امامت مهدی موعود (عج)			
تفسیر ملاحظه	۴	۲۲۱	بقره ۲۵۶
انتظار مهدی موعود (عج)			
تفسیر المنار	۶	۵۷	نساء ۱۵۹
فلسفه انتظار مهدی موعود (عج)			
تفسیر نمونه	۷	۳۸۴	توبه ۳۲
مراد از انتظار مهدی موعود (عج)			
تفسیر نمونه	۷	۳۸۱	توبه ۳۲
حکومت مهدی موعود (عج)			
تفسیر کاشف	۵	۳۰۲	انبیاء ۱۰۵
تفسیر المیزان	۱۵	۱۵۵	نور ۵۵
تفسیر نمونه	۱۴	۵۳۱ ۵۵
اهل کتاب در حکومت مهدی موعود (عج)			
تفسیر الجدید	۲	۴۷۳	مائده ۱۴
تفسیر نمونه	۲	۴۳۲	آل عمران ۵۵
تفسیر نمونه	۴	۳۱۹	... ۵۵
عیسی (علیه السلام) در حکومت مهدی موعود (عج)			
تفسیر الجدید	۲	۳۹۵	نساء ۱۵۹

فهرست

تفسیر نمونه ۴ ۲۰۴ ... ۱۵۹

ویژگی حکومت مهدی موعود (عج)

تفسیر نمونه ۱۴ ۵۳۰ نور ۵۵

ظهور مهدی موعود (عج)

تفسیر کاشف ۵ ۵۷ اسراء ۵۸

تفسیر المنار ۶ ۵۷ نساء ۱۵۹

تفسیر ... ۹ ۴۹۹ اعراف ۱۸۷

تفسیر المیزان ۱۶ ۳۹۳ سبأ ۵۴

تفسیر نمونه ۷ ۱۶۷ انفال ۳۹

تفسیر ... ۱۴ ۵۳۱ نور ۵۵

آثار ظهور مهدی موعود (عج)

تفسیر نمونه ۲۴ ۳۵۹ ملک ۳۰

آرزوی ظهور مهدی موعود (عج) از سوی لوط (ع)

تفسیر نمونه ۹ ۱۸۵ هود ۸۰

دلایل ظهور مهدی موعود (عج)

تفسیر نمونه ۱۳ ۵۱۸ انبیاء ۱۰۵

عقیده فرقه‌های اسلامی در مورد مهدی موعود (عج)

تفسیر نمونه ۷ ۳۷۴ توبه ۳۲

نقش ظهور مهدی موعود (عج) در پیروزی اسلام

تفسیر الجدید ۲ ۴۳۷ مائده ۱۴

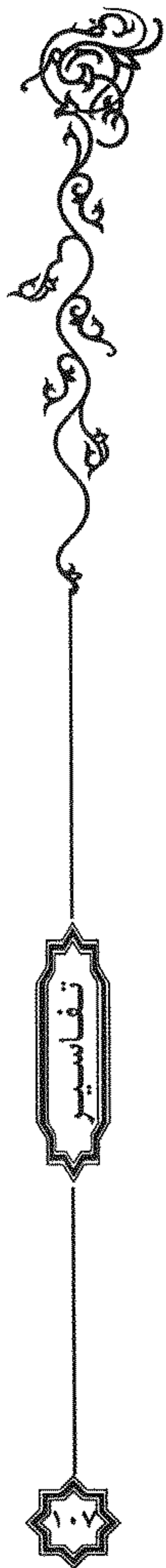
تفسیر المنار ۱۰ ۳۹۳ توبه ۳۳

تفسیر نمونه ۷ ۳۷۲ ... ۳۳

ویژگی‌های دوران ظهور مهدی موعود (عج)

تفسیر الجدید ۲ ۹۴ آل عمران ۸۳

تفسیر نمونه ۱۴ ۱۲۱ حج ۴۱

تفاسیر

عقیده به مهدی موعود (عج)

۲۷	حدید	۳۰۱	۶	تفسیر مالأصدرا
۳۳	توبه	۳۹۳	۱۰	تفسیر المنار

عیسی (علیه السلام) در حکومت مهدی موعود (عج)

۱۸۷	اعراف	۱۳۳	۹	تفسیر مراغی
۱۸۷	...	۴۸۶	۹	تفسیر المنار

مهدی موعود (عج) در قرآن

اطلاق مضطر بر مهدی موعود (عج) در قرآن

۶۲	نمل	۲۴۸	۵	تفسیر الجدید
۶۲	...	۳۹۱	۱۵	تفسیر المیزان
۶۲	...	۵۲۱	۱۵	تفسیر نمونه

مراد از بقیة الله

۸۶	هود	۴۸	۶	تبیان
۸۶	...	۱۳۹	۱۲	التحریر
۸۶	...	۱۰۰	۱۲	جامع البیان
۸۶	...	۵۱۸	۲	فتح القدیر
۸۶	...	۴۰	۱۸	کبیر فخر
۸۶	...	۴۲۸	۴	کشف الاسرار
۸۶	...	۲۸۵	۵	مجمع البیان
۸۶	...	۳۶۴	۱۰	المیزان
۸۶	...	۲۰۳	۹	نمونه

حکومت در دوران غیبت

۲۰۰	آل عمران	۱۲۴	۴	المیزان
-----	----------	-----	---	---------

حکومت صالحان

بشارت حکومت صالحان در مزامیر داود (علیه السلام)

نمونه ۱۳ ۵۲۰ انبیاء ۱۰۵

حکومت صالحان در زمین

کاشف ۵ ۳۰۲ انبیاء ۱۰۵

نمونه ۱۴ ۵۳۰ نور ۵۵

رابطه حکومت صالحان با قانون آفرینش

نمونه ۱۳ ۵۲۱ انبیاء ۱۰۵

امکان امامت در کودکی

نمونه ۱۳ ۲۸ مریم ۱۲

آرزوی ظهور امام مهدی (عج) از سوی لوط (علیه السلام)

نمونه ۹ ۱۸۵ هود ۸۰

عقیده مذاهب اسلامی نسبت به ظهور امام مهدی (عج)

نمونه ۷ ۳۷۴ توبه ۳۳

دائبة الارض در آخر الزمان

آثار خروج دائبة الارض در آخر الزمان

کشف الاسرار ۷ ۲۵۷ نمل ۸۲

... ۷ ۲۶۵ ... ۸۲

چگونگی خروج دائبة الارض در آخر الزمان

ابن کثیر ۳ ۵۹۸ نمل ۸۲

تبیان ۸ ۱۱۹ ... ۸۲

جامع البيان ۲۰ ۱۳ ... ۸۲

کبیر فخر ۲۴ ۲۱۷ ... ۸۲

کشف الاسرار ۷ ۲۵۶ ... ۸۲

المنیر ۲۰ ۳۵ ... ۸۲

شوايط خروج دابة الارض در آخر الزمان				
۸۲	نمل	۱۳	۲۰	جامع البيان
مواد از دابة الارض در آخر الزمان				
۸۲	نمل	۲۵۴	۵	الجدید
۸۲	...	۱۵۱	۴	فتح القدير
۸۲	...	۳۶۶	۷	مجمع البيان
۸۲	...	۳۷	۲۰	المنير
۸۲	...	۳۹۶	۱۵	الميزان
۸۲	نمل	۴۰۵	۱۵	الميزان
۸۲	...	۵۵۱	۱۵	نمونه
مكان خروج دابة الارض در آخر الزمان				
۸۲	نمل	۱۴	۲۰	جامع البيان
۸۲	...	۱۵۱	۴	فتح القدير
۸۲	...	۳۸۴	۳	كشاف
۸۲	...	۲۵۷	۷	كشف الاسرار
ویژگی دابة الارض				
۸۲	نمل	۶۰۰	۳	ابن كثير
۸۲	...	۱۱۹	۸	تبيان
۸۲	...	۱۵	۲۰	جامع البيان
۸۲	...	۲۱۷	۲۴	كبير فخر
۸۲	...	۳۸۳	۳	كشاف
۸۲	...	۲۵۶	۷	كشف الاسرار
۸۲	...	۳۶۵	۷	مجمع البيان

دَجَال در آخر الزمان

پیدایش دَجَال در آخر الزمان

کشف الاسرار	۲	۱۴۱	آل عمران ۵۵
...	۸	۴۸۲	مؤمن ۵۶
المنار	۹	۴۸۹	اعراف ۱۸۷
نمونه	۲۱	۴۰۲	محمد ۵

فلسفه نام گذاری دَجَال

کشف الاسرار	۲	۱۱۹	آل عمران ۴۵
مجمع البيان	۸	۸۲۱	مؤمن ۵۵

فلسفه نام گذاری دَجَال به مسیح (عَلَيْهِ السَّلَام)

مجمع البيان	۳	۲۲۲	نساء ۱۷۱
-------------	---	-----	----------

رابطه دابة الارض با علی بن ابی طالب (عَلَيْهِ السَّلَام)

مجمع البيان	۷	۳۶۶	نمل ۸۲
-------------	---	-----	--------

سُفْيَانِي در آخر الزمان

خروج سُفْيَانِي در آخر الزمان

جامع البيان	۲۲	۱۰۷	سبأ ۵۱
...	۲۲	۱۷۶	...
مجمع البيان	۸	۶۲۲	...
الميزان	۱۶	۲۱۶	...
...	۱۶	۳۹۳	...
نمونه	۱۸	۱۵۲	...

عیسی (عَلَيْهِ السَّلَام) در آخر الزمان

ظهور عیسی (عَلَيْهِ السَّلَام) در آخر الزمان

ابن کثیر	۱	۸۷۹	نساء ۱۵۹
تبيان	۳	۳۸۶	...

...	۹	۲۱۱	زخرف ۶۱
جامع البیان	۶	۲۲	نساء ۱۵۹
...	۲۵	۹۰	زخرف ۶۱
الجدید	۲	۳۹۵	نساء ۱۵۹
کبیر فخر	۲۷	۲۲۲	زخرف ۶۱
کشاف	۱	۵۸۹	نساء ۱۵۹
...	۴	۲۶۱	زخرف ۶۱
مجمع البیان	۳	۲۱۱	نساء ۱۵۹
...	۹	۸۲	زخرف ۶۱
المنار	۱۰	۳۹۴	توبه ۳۳
المیزان	۵	۱۳۴	نساء ۱۵۹
...	۵	۱۴۳	...
نمونه	۲	۴۱۶	آل عمران ۴۶
...	۲۱	۱۰۰	زخرف ۶۱

مستضعف / مستضعفان

اقسام مستضعف

تبیان	۴	۴۵۲	اعراف ۷۵
نمونه	۱۶	۱۹	قصص ۵

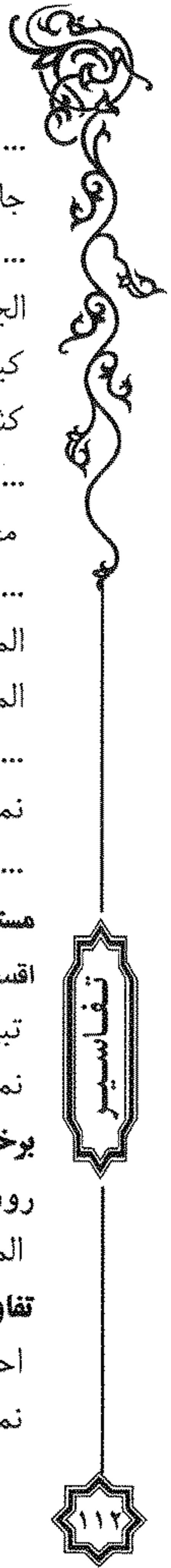
برخورد با مستضعفان

روش برخورد مستکبران با مستضعفان

المنیر	۹	۵۵	اعراف ۱۵۹
--------	---	----	-----------

تفاوت ضعیف با مستضعف

احسن الحدیث	۸	۴۴۱	سبأ ۳۱
نمونه	۴	۹	نساء ۹۸

جهل مستضعفان

جهل مستضعف به معارف دینی

المیزان ۵ ۵۱ نساء ۹۸

رفتار با ضعیفان

روش برخورد با ضعیفان

(ح) کشف الاسرار ۲ ۴۷۱ نساء ۱۹

سلطه بر مستضعفان

روش دشمنان برای سلطه بر مستضعفان

نمونه ۹ ۳۳۳ یوسف ۱۳

ضعیفان و انبیاء

سنت خدا در پیروی ضعیفان از انبیاء

مراغی ۳۰ ۲۵۲ کوثر م

عنایت خدا به ضعیفان

کشف الاسرار ۶ ۱۷۱ طه ۸۴

کفر مستضعف

المیزان ۱ ۳۹۰ بقره ۱۶۱

مواد از مستضعف

احسن الحدیث ۲ ۴۳۶ نساء ۹۸

تبیان ۴ ۵۲۵ اعراف ۱۳۷

التحریر ۲۲ ۲۰۵ سبأ ۳۱

(ح) المیزان ۵ ۵۱ نساء ۹۸

(ح) ... ۵ ۵۷ ... ۹۸

... ۵ ۵۹ ... ۹۸

(ح) المیزان ۸ ۱۲۲ اعراف ۴۵

(ح) نمونه ۴ ۸۷ نساء ۹۸

۱۶	۱۹	قصص	۵	...
مصادیق مستضعف				
۲	۴۷۳	انفال	۲۶	ابن کثیر
۳	۳۰۳	نساء	۹۷	تبیان
۵	۱۲۲	...	۷۵	التحریر
۵	۱۷۶	...	۹۸	...
۵	۱۶۸	...	۷۵	جامع البیان
۹	۲۱۹	انفال	۲۶	...
۱۰	۱۸۲	نساء	۷۵	کبیر فخر
۱	۵۳۴	...	۷۵	کشاف
۲	۵۸۱	...	۷۵	کشف الاسرار
۳	۱۱۷	...	۷۵	مجمع البیان
۵	۲۵۹	...	۷۵	المنار
۵	۱۵۸	...	۷۵	المنیر
۵	۲۲۹	...	۹۸	...
مؤمنان مستضعف				
دعای محمّد (ﷺ) برای نجات مؤمنان مستضعف				
۱	۸۲۳	نساء	۹۸	ابن کثیر
۳	۳۰۴	...	۹۸	تبیان
مستکبران				
اقسام متکبر				
۲	۷۸۴	نساء	۱۷۲	کشف الاسرار
برخورد با مستکبران				
روش برخورد اسلام با مستکبران				
۲۶	۱۲۹	عبس	۱۰	نمونه

برخورد مستکبران

روش برخورد مستکبران با مستضعفان

المنبر ۹ ۵۵ اعراف ۱۲۹

روش برخورد مستکبران با حق طلبان

نمونه ۹ ۳۹۹ یوسف ۳۲

مخالفت مستکبران با دین

نمونه ۱۱ ۱۹۹ نحل ۲۴

تفاوت متکبر با مستکبر

المیزان ۱۲ ۲۳۴ نحل ۲۹

ریاکاری متکبران در انفاق

المنار ۵ ۱۰۰ نساء ۳۸

صفات مستکبران

مراغی ۹ ۶۵ اعراف ۱۴۶

نمونه ۹ ۹۳ هود ۳۸

... ۱۱ ۱۹۴ نحل ۲۳

کیفر مستکبران

نمونه ۲۷ ۳۴۰ فیل ۵

مواقب استکبار

کبیر فخر ۲۵ ۱۴۱ لقمان ۷

مواد از مستکبران

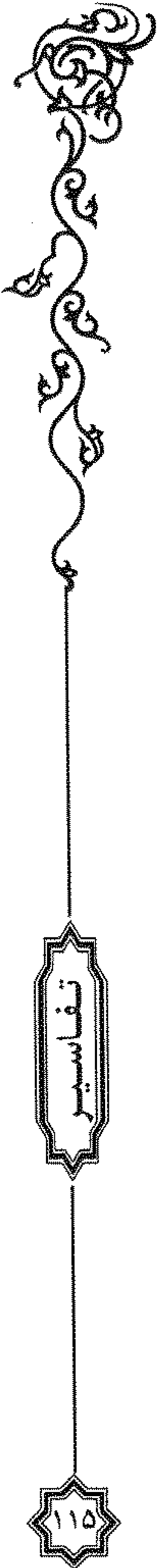
نمونه ۱۱ ۱۹۴ نحل ۲۳

مشرکان متکبر

فلسفه تشابه مشرکان متکبر با ابلیس

المنبر ۱۵ ۲۷۱ کهف ۵۰

هلاکت مستکبران

قدرت خدا در نابودی مستکبران

نمونه ۱۶ ۳۰ قصص ۹

ماه شعبان

تقدیر در نیمه ماه شعبان

تقدیر امور در شب نیمه ماه شعبان

کبیر فخر ۲۷ ۲۳۸ دخان ۴

کشاف ۴ ۲۶۹ ... ۴

کشف الاسرار ۹ ۱۰۲ ... ۴

دعاهای محمّد (ﷺ) در شب نیمه ماه شعبان

(ح) کشف الاسرار ۹ ۱۰۲ دخان ۴

فضیلت نیمه ماه شعبان

فضیلت شب نیمه ماه شعبان

کبیر فخر ۲۷ ۲۳۸ دخان ۳

کشف الاسرار ۹ ۹۵ ... ۴

... ۹ ۱۰۱ ... ۳

مشخصات تفاسیر موضوع نگاری شده

ردیف	نام تفسیر	نام مؤلف	ت-ج	مشخصات نشر
۱	ابن کثیر (تفسیر القرآن العظیم)	ابن الفداء الحافظ ابن کثیر دمشقی	۴	بیروت: دارالکتب العلمیه، ۱۴۰۸ هـ
۲	احسن الحدیث	سید علی اکبر قرشی	۱۲	تهران: بنیاد بعثت، ۱۳۶۶ ش
۳	پرتوی از قرآن	سید محمد طالقانی	۶	تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۶۰ ش
۴	التبیان فی تفسیر القرآن	ابن جعفر محمد بن الحسن طوسی	۱۰	بیروت: دار احیاء التراث العربی، بی تا
۵	التحریر والتتویر	محمد الطاهر ابن عاشور	۳۰	تونس: الدار التونسیه، ۱۹۸۴ م
۶	جامع البیان عن تأویل ای القرآن	ابن جعفر محمد بن حریر طبری	۳۰	بیروت: دار الفکر، ۱۴۰۸ هـ
۷	الجدید فی تفسیر القرآن المجید	محمد سبزواری	۷	بیروت: دار المعارف، ۱۴۰۲ هـ
۸	حجۃ التفاسیر و بلاغ الاکسیر القرآن المجید	سید عبد الحجة بلاغی	۱۰	قم: دارالکتب العلمیه، ۱۳۲۵ ش
۹	فتح القدر	محمد بن علی بن محمد شوکانی	۵	بیروت: دار المعرفه، بی تا
۱۰	الکاشف (التفسیر الکاشف)	محمد جواد مغنیه	۷	بیروت: دار العلم للملایین، ۱۹۸۱ م
۱۱	التفسیر الکبیر (مفاتیح الغیب)	محمد بن عمر فخر الدین رازی	۳۲	مصر: مطبعة البهیة المصریة، بی تا
۱۲	الکشاف (عن حقایق غوامض التنزیل)	محمد بن عمر زرخشوری	۴	قم: ادب الحوزة، بی تا
۱۳	کشف الاسرار و عده الابرار (تفسیر خواجه عبد الله انصاری)	ابو الفضل رشید الدین میبدی	۱۰	تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۱ ش
۱۴	مجمع البیان فی تفسیر القرآن	ابن علی الفضل بن الحسن طبرسی	۱۰	تهران: انتشارات ناصر خسرو، ۱۳۲۳ ش
۱۵	المراغی (تفسیر المراغی)	احمد مصطفی مراغی	۲۰	بیروت: دار احیاء التراث العربی، ۱۹۸۵ م
۱۶	ملاصدرا (تفسیر القرآن الکریم)	محمد بن ابراهیم صدر الدین شیرازی	۷	قم: انتشارات پیدار، ۱۳۱۱ هـ
۱۷	العنار (تفسیر القرآن الحکیم)	محمد رشید رضا	۱۲	بیروت: دار المعرفه، بی تا
۱۸	المنیر (التفسیر المنیر)	وهبة الزحیلی	۳۲	بیروت: دار الفکر المعاصر، ۱۴۱۱ هـ
۱۹	المیزان فی تفسیر القرآن	سید محمد حسین طباطبائی	۲۰	قم: انتشارات جامعه مدرسین، بی تا
۲۰	نمونه	ناصر مکارم شیرازی و جمعی از نویسندگان	۲۷	تهران: دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۲ ش

فهرست آیات مهدویت در قرآن کریم

سورة بقره

- آیه ۳: الذین یؤمنون...
 آیه ۶۰: فانفجرت منه...
 آیه ۱۲۴: و اذا ابتلی...
 آیه ۱۴۸: فاستبقوا الخیرات.
 آیه ۱۵۵: و لنبلونکم بشیء.
 آیه ۲۶۱: کمثل حبة انبتت.
 آیه ۲۸۵: أمن الرسول بما..

سورة مائده

- آیه ۱۲: وبعثنا منهم اثنی عشر..
 آیه ۱۴: و من الذین قالوا...
 آیه ۵۴: فسوف یأتی الله...

سورة انعام

- آیه ۳۱: حتی إذا جائتھم...
 آیه ۴۰: قل أرایتم إن...
 آیه ۸۹: فان یکفر بها...
 آیه ۱۱۵: و تمت کلمة ربک.
 آیه ۱۵۸: یوم یأتی بعض...

سورة آل عمران

- آیه ۸۳: أفغیر دین الله...
 آیه ۱۴۱: و لیمحص الله...
 آیه ۲۰۰: یا ایها الذین امنوا.

سورة اعراف

- آیه ۱۴۸: و نادى اصحاب..
 آیه ۱۸۷: یسئلونک عن...

سورة نساء

- آیه ۴۷: من قبل أن نطمس..
 آیه ۵۹: أطیعوا الله و...
 آیه ۶۹: اولئک الذین انعم الله
 آیه ۸۳: و لوردوه إلى الرسول
 آیه ۱۵۹: و إمن اهل الكتاب

سورة انفال

- آیه ۳۹: و قاتلوهم حتی...

سورة توبه

آية ١٦: ولم يتخذوا من دون
آية ٣٣: ليظهره على الدين...
آية ٣٦: ان عدة الشهور...
آية ٣٦: وقاتلوا المشركين..

سورة اسراء (بنى اسرائيل)

آيات ٥ و ٦: فاذا جاء وعد
آية ١٣: وكل انسان الزمناه.
آية ٣٣: ومن قتل مظلوماً..

سورة انبياء

آية ١٠٥: ولقد كتبنا...

سورة يونس

آية ٢٠: قل إنما الغيب....

سورة حج

آية ٧: وإن الساعة...
آية ٥٥: ولا يزال الذين كفروا
آية ٦٠: ومن عاقب بمثل..
آية ٦٥: ويمسك السماء...
آية ٧٧ و ٧٨: يا ايها الذين امنوا اركعوا

سورة هود

آية ٨: ولئن أخرجنا...
آية ٢١: أولئك الذين خسروا.
آية ٨٠: قال لو أن لى بكم..
آية ٨٦: بقية الله خير لكم..

سورة يوسف

آية ١١٠: حتى إذا استتس الرسل...

سورة نور

آية ٥٥: وعد الله الذين امنوا.

سورة ابراهيم (عليه السلام)

آية ٥: وذكرهم بايام الله...
آية ٢٤: كلمة طيبة كشجرة.

سورة شعراء

آية ٤: إن نشأ ننزل...

سورة نمل

آية ٨٢: واذا وقع القول...
آية ٨٣: و يوم نحشر من كل

سورة حجر

آيات ٣٦، ٣٧ و ٣٨: قال رب فانظرنى

آية ٤٩: و اشرفت الارض.....

سورة غافر (مؤمن)

آية ٧: الذين يعملون...

سورة فصلت

آية ٥٣: سنريهم آياتنا....

سورة شورى

آية ١: حمعسق....

آية ١٧: وما يدريك....

آية ١٨: ألا إن الذين يمارون...

آية ٢٣: قل لأسئلكم عليه اجرا..

سورة زخرف

آية ٤١: و انه لعلم للساعة..

آية ٤٤: هل ينظرون...

سورة دخان

آيات ١٠-١٣: فارتقب يوم تاتي..

سورة جاثية

آية ١٤: قل للذين امنوا...

سورة قصص

آية ٥: و نريد أن نمن.....

آية ٤: ونمكن لهم فى الارض...

سورة روم

آيات ٤ و ٥: و يومئذ يفرح..

آية ٤: وعدالله لا يخلف وعده

سورة سجده

آية ٢١: ولنذيقنهم من العذاب...

آية ٢٩: قل يوم الفتح....

سورة احزاب

آية ٣٣: انما يريد الله.....

سورة سباء

آية ١٨: و جعلنا بينهم و...

آيات ٥١-٥٤: و لو ترى إذ فزعوا

سورة ص

آيات ٧٩، ٨٠ و ٨١: قال رب فانظرنى

آية ٨٨: و لتعلمن نبأه....

سورة زمر

آية ٥٤: أن تقول نفس....

آیه ۲۲: اولئك حزب الله....

سورة محمد (صلى الله عليه وآله)

آیه ۱۸: فهل ينظرون إلا الساعة

سورة صف

آیه ۹: هو الذي ارسل رسوله...

سورة فتح

آیه ۲۵: لو تزيلوا لعذبنا....

سورة تغابن

آیه ۸: فأمنوا بالله و....

آیه ۲۸: هو الذي ارسل رسوله..

سورة ق

آیات ۴۱ و ۴۲: واستمع يوم...

سورة جن

آیه ۲۴: حتى إذا رأوا...

سورة زاريات

آیه ۲۳: فورب السماء و....

سورة مدثر

آیات ۸-۱۰: فاذا نقر في الناقور...

سورة قمر

آیه ۱: اقتربت الساعة....

سورة تكوير

آیه ۱۵: فلا أقسم بالخنس....

سورة رحمن

آیه ۴۱: يعرف المجرمون.....

سورة بروج

آیه ۱: والسماء ذات البروج....

سورة حديد

آیه ۱۷: اعلموا أن الله يحيى...

سورة والعصر

آیه ۱: والعصر....

سورة مجادله

فهرستواره موضوعات

آینده جهان ۱۹، ۳۴، ۶۷، ۷۹، ۱۰۱، ۱۴۲، ۱۳۷، ۱۰۳	آخرالزمان ۶، ۲۴، ۲۵، ۶۶، ۷۴، ۷۹، ۸۵، ۸۹، ۹۰، ۹۶، ۱۰۳، ۱۰۶، ۱۱۶، ۱۱۸، ۱۲۵، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۴۰، ۱۴۴، ۱۴۸
آینده دین ۱۹	انقلاب آخرالزمان ۸۰
آیه استبدال ۳۰	قرآن و آخرالزمان ۱۲۵
آیه استخلاف ۳۰، ۷۷	مسلمانان در آخرالزمان ۱۳۰
ابراهیم (۵)، ۸۸	نشانه‌های آخرالزمان ۱۲۵
اخبار غیبی ۸۵	ویژگی‌های آخرالزمان ۳۵، ۶۷، ۸۰، ۸۸، ۹۰
ادبیات ۱۰۲	آراء فلاسفه ۱۴۳
ادبیات آیات ظهور ۱۰۲	آسیب‌شناسی ۱۳۰
ادبیات مهدویت ۳، ۷۲، ۹۷، ۱۵۰	آل عمران (۱۴)، ۵۸
اشعار مهدویت ۷۲، ۱۵۰	آل عمران (۸۲)، ۶۵
شعر نو ۹۷	آل عمران (۸۳)، ۱۲۶
ادله اربعه ۱۰۰	آل عمران (۲۰۰)، ۸۸، ۱۲۶، ۱۵۴
ادیان ۳۱	آمریکا ۹۴
مقایسه تطبیقی ادیان ۳۱، ۱۵۰، ۱۵۵	آیات بازوبند ۱۰
ادیان تطبیقی ۳۱، ۶۰، ۱۰۰، ۱۴۲، ۱۲۵	آیات شنیده شده ۱۰
ادیان و آخرالزمان ۱۲۵	آیات قرائت شده ۵۴
مهدویت در ادیان ۳، ۳۱، ۶۰	آینده اسلام
مهدویت در کتب آسمانی ۱۰۰	آینده بشر / ۳۰
اراده الهی ۱۴۰	

ارتداد ۱۳۰	امامت کودک ۸۲
ارث ۷۵	امام خمینی «ره» ۵۲
ارسال پیامبران ۱۳۷	امام شناسی ۴۸، ۶۲، ۶۳، ۸۷، ۱۰۲
فلسفه ارسال پیامبران ۱۳۷	نعمت امام شناسی ۱۱۵
استغفار ۱۲۳	جایگاه امام ۱۰۹
اسرائیل ۶	امام غایب ۱۳۳
اسراء (۴-۸)، ۶۷	امام مهدی (عج) ۲۰
اسراء (۳۳)، ۱۲۰	دانش امام مهدی (عج) ۱۱۸
اسراء (۷۹)، ۱۱۷	ویژگی‌های امام مهدی (عج) ۲۰، ۵۵
اسراء (۸۱)، ۶۵، ۶۶، ۶۹، ۷۷، ۱۱۶، ۱۴۵، ۱۳۶	اثبات وجود امام مهدی (عج) ۵۱
اسراء (۸۸)، ۸۸	۱۰۰، ۸۷
اضطرار ۱۳۳	اثبات امامت امام مهدی (عج) ۵۶
اطاعت از امام مهدی (عج) ۳۹	امام مهدی و ائمه (علیهم‌السلام) ۳۱
اعراف (۵۳)، ۱۲۶	کرامت امام مهدی (عج) ۲۴
اعراف (۱۲۸)، ۱۳۹	امیرالمؤمنین (علیه‌السلام) و امام مهدی (عج) ۳۱، ۴۰، ۹۰، ۱۵۲
اعراف (۱۵۹)، ۸۸، ۱۲۶	فاطمه (علیها‌السلام) و امام مهدی (عج) ۱۰۸
اقامتگاه فرزندان ۳۸	پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) و امام مهدی (عج) ۱۳۲
البرهان فی علامات المهدی	امام حسین (علیه‌السلام) و امام مهدی (عج) ۱۲۰
آخر الزمان ۱۵۴	امام و جامعه ۵۷
القاب امام مهدی (عج) ۱۴، ۵۲	
المحجة فیما نزل فی القائم الحجة ۷، ۱۰۵	
امامت ۱۲	
امامت در اسلام ۲	

انقلاب اسلامی ۹۱	امرالله ۱۴۶
انقلاب جهانی ۱۹	امر به معروف ۱۳۵
اهل سنت ۸۷، ۱۱۰، ۱۳۱، ۱۵۵	امنیت ۸۱، ۱۳۴
امام مهدی (عج) در روایات اهل سنت ۱۵، ۵۱، ۵۶، ۸۳، ۹۵	امت واحده ۳۰
۱۳۱، ۱۵۴	انبیاء (۲۱)، ۱۰۹
امام مهدی (عج) و اهل سنت ۹۵	انبیاء (۲۲)، ۱۲۴
۱۴۸	انبیاء (۱۰۵)، ۷۷، ۹۴، ۹۶، ۹۹، ۱۰۳، ۱۰۶، ۱۱۱، ۱۱۳، ۱۲۹، ۱۴۵
تفاسیر اهل سنت ۹۵، ۱۴۸	۱۴۶
جوامع حدیثی اهل سنت ۱۴۸	انتصاب امام ۵۷
دیدگاه‌های اهل سنت ۴۸	انتظار ۲، ۱۲، ۱۹، ۲۹، ۳۳، ۴۲، ۴۸، ۷۰، ۱۱۵، ۱۱۷، ۱۲۱، ۱۲۳
ایمان ۲۰، ۲۲	۱۲۴، ۱۲۸، ۱۴۴، ۱۵۵
باران ۱۲۱	انتظار فرج ۵۴، ۱۰۳، ۱۵۲
برهان عقلی ۱۴۳	فلسفه انتظار ۶۹، ۸۹، ۱۲۸
بشارت‌های قرآنی ۲۹، ۸۸	نقش اجتماعی انتظار ۵۷
بعثت ۷۰	انتقام و امام مهدی (عج) ۱۲۰
فلسفه بعثت ۱۳۷	انجیل ۶۰
بقره (۱-۳)، ۸۸	انسان ۲۲
بقره (۲)، ۱۰۰	انسان کامل ۱۲، ۳۰، ۷۵
بقره (۳)، ۱۲۲	انعام (۴۴)، ۵۰
بقره (۴)، ۱۴	انعام (۶۲)، ۱۳۸
بقره (۳۰)، ۱۴۵	انعام (۸۴-۸۶)، ۱۲۲
بقره (۵۵-۵۶)، ۱۱۲	انعام (۱۵۸)، ۵۰، ۸۵
بقره (۷۲-۷۳)، ۱۱۲	انفال (۳۹)، ۱۵۴
بقره (۱۱۴)، ۶۵	

پایان تاریخ ۱۲۵	بقره (۱۴۳)، ۶۷
فلسفه تاریخ ۱۲۵	بقره (۱۴۸)، ۵۰، ۸۸، ۱۲۶
امام مهدی (عج) در تاریخ ۸۳	بقره (۱۵۵)، ۵۰، ۸۸، ۱۲۶
تأویل ۱۰۱، ۱۱۳	بقره (۱۹۳)، ۵۰
تبلیغ قرآن ۱۰۶	بقره (۲۴۳)، ۱۱۲
شیوه‌ها ۱۰۶	بقره (۲۴۹)، ۸۸
تعداد ائمه (علیهم‌السلام) ۶۳	بقره (۲۵۶)، ۸۹
تکامل اسلام ۹۹	بقره (۲۵۹)، ۱۱۲
تکامل بشر ۱۲۵	بقیة الله ۱۴۶
تکذیب پیامبران ۳۷	آیه بقیة الله ۷۷
تنزیل ۱۱۳	بنی اسرائیل ۹۳
توبه ۱۲۱	بهشت ۷۵
توبه (۳)، ۱۳۷	بیت الحمد ۱۰
توبه (۲۴)، ۵۸	بیم و امید ۷۰
توبه (۳۲-۳۳)، ۵۰، ۶۴، ۶۵، ۷۵، ۷۷، ۸۹، ۹۸، ۹۹، ۱۲۹، ۱۴۴	بینش توحیدی ۱۰۶
توبه (۳۶)، ۸۸، ۱۰۶	پایان جهان ۳۷
توحید ۱۳۴	پرسش و پاسخ ۳، ۲۳
تورات ۶۰	پرورش شخصیت ۱۱۴
امام مهدی (عج) در تورات ۵۱	پنج تن آل عبا ۴۸
توقیعات ۵۱، ۵۶	پیامبران ۱۳۴
ثقلین ۱۱، ۱۲، ۵۹، ۶۳	پیروزی اسلام ۲، ۶۹
جامعه جهانی اسلامی ۴۰	پیروزی نهایی ۱۳۶
جامعه موعود ۱۱۱	پیشگوییهای قرآن ۶، ۱۲۷
جامعه مهدوی ۱۸، ۱۹	تاریخ ۱۲۵
	بینش تاریخی قرآن ۱۲۵

۱۳۱	جامعه قرآنی ۱۸، ۱۹
حکومت جهانی ۶، ۲۵، ۲۹، ۸۹	آیات جامعه قرآنی ۱۸
۹۳، ۹۸، ۹۹، ۱۱۱، ۱۱۶، ۱۴۵	جاهلیت ۹۰
حکومت حق ۱۱۶	جن، استراق سمع ۱۴۷
حکومت صالحان ۶۶، ۷۴، ۸۱	جن (۹ و ۸)، ۱۴۷
۸۵، ۹۲، ۹۳، ۹۶، ۹۹، ۱۲۷	جهاد فی الله ۱۳۳
۱۲۸، ۱۳۶، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۵۵	جهان معاصر ۱۰۳
حکومت عادلانه ۸۷	جهانی شدن ۳۰، ۶۶، ۷۴، ۹۴
حکومت موعود ۱۳۴	چهل ۵۲
ویژگیهای حکومت صالحان ۱۳۴	اربعین ۵۲
خاتم الائمه و مهدی (عج) ۲	حج (۵)، ۵۸
خلافت الهی انبیاء ۱۴۵	حج (۴۱)، ۶۵، ۷۷، ۱۳۵
خلافت انسان ۷۵	حجت شناسی ۳۵، ۶۲
خورشید ۱۳۲	حجر (۳۸-۳۶)، ۹۴
خورشید و امام مهدی (عج) ۱۲۳	حجر (۸۷)، ۸۸
دابة الارض ۶، ۷	حدید (۷)، ۶۵
داستان ۳۸	حدید (۱۷)، ۱۴
داستانهای قرآنی ۳۷	حشر (۲۱)، ۱۰۷
داوود (علیه السلام) ۱۴۹	حق ۲۰، ۲۲، ۱۳۶، ۱۴۲
دجال ۱۵۱	حق و باطل ۴۰، ۷۴، ۱۱۶، ۱۳۷
دشمنان ۳۵	حکومت ۷، ۳۰، ۹۴
دعا ۱۸، ۳۱، ۵۱	حکومت آخرالزمان ۱۲۴، ۱۲۸، ۱۳۹
دعا برای ظهور امام مهدی (عج)	حکومت اسلامی ۱۵۵
۱۳۸	حکومت امام مهدی (عج) ۸۹
دعای عهد ۱۰۷	

دوری از حضرت ۴۱	رجعت و ظهور ۱۱۲
دیدار با امام زمان (عج) ۱۰۷	رحمت ۱۲۱
دیدار کنندگان با امام مهدی (عج) ۱۰۷	رقیب ۷۷
دین ۱۸	روایات ۱۵۴
اتمام دین ۱۱۵	روز و امام مهدی (عج) ۱۲۳
احکام دین ۱۸	رهبری بشر ۱۳۷
اکمال دین ۱۱۵	زبور ۱۴۹
اهداف دین ۱۸	زبور و قرآن ۱۴۹
ذاریات (۲۲)، ۱۲۱	زخرف (۱۱)، ۶۵
ذاریات (۲۳)، ۱۲۱	زرتشت ۶۰، ۱۵۰
ذخیره الهی ۹۲	زکات ۱۳۵
راه‌های ارتباط با امام زمان (عج) ۱۰۷	زلزال (۱)، ۱۲۴
راه‌های بهره‌مندی از امام ۱۳۳	زمان ۲۲
رجعت ۶۳، ۳۲، ۴۲، ۵۰، ۵۴، ۵۵، ۶۱	زمر (۶۹)، ۱۱۸، ۱۲۳، ۱۴۶
۶۲، ۶۸، ۷۳، ۹۳، ۱۱۴، ۱۵۳	زندگی بهتر ۸۴
ایمان به رجعت ۱۵۳	زندگی‌نامه امام مهدی (عج) ۲۳، ۴۲،
تاریخچه رجعت ۱۵۳	۱۴۹، ۱۵۱، ۱۵۵
شیعه و رجعت ۱۱۲	سجده (۲۹)، ۱۵۱
شبهات رجعت ۱۵۳	سرمایه‌داری ۸۰
آیات رجعت ۳۲، ۳۶، ۵۰، ۶۸	سرنوشت کفار ۱۳۴
۱۱۲، ۱۱۴، ۱۵۳	سفارش امام مهدی (عج) به قرآن ۵۹
روایات رجعت ۳۶، ۶۸، ۱۱۲	سفیانی ۲۴
۱۵۳، ۱۱۴	سکولاریسم ۸۰
رجعت در ادعیه ۶۸	سلیمان (علیه السلام) ۱۱۶
	حکومت حضرت سلیمان (علیه السلام)

شیاطین ۱۴۷	۱۱۶
شیطان ۴۱	سنت ۸۵
شیعه ۷۳	سنن الهی ۸۵، ۹۲
اعتقادات شیعه ۷۳، ۱۱۲	سوره ۲۰
تشیع و امام مهدی (عج) ۶۴	عصر ۲۰، ۲۲
تفاسیر شیعه ۲۱	فجر ۵۸، ۱۱۷
ضروریات شیعه ۱۱۴	قدر ۲۱، ۵۰، ۵۱، ۷۱، ۱۰۸
وظایف شیعیان ۴۸	قصص ۵۸
صالحان ۷۹	لیل ۱۳۲
صبر ۲۰، ۲۲	سیرت امام مهدی (عج) ۷، ۱۹، ۳۳
صف (۱)، ۹۸، ۱۱۹	۴۲، ۹۰
صف (۹)، ۶۴، ۶۶، ۶۹	سیمای امام مهدی (عج) در قرآن ۲۰
صف (۶۱)، ۷۵	۳۳، ۴۰، ۴۲، ۵۶، ۶۲، ۸۸، ۹۰
ضوابط تفسیر ۱۰۱	۱۰۱، ۱۵۲
طول عمر ۲۸، ۴۲، ۴۸، ۵۶، ۷۶	شان نزول ۱۳۴
آیات طول عمر ۲۸	شبهات امام مهدی (عج) با انبیای
روایات طول عمر ۲۸	سلف ۴۲
طول عمر امام مهدی (عج) ۲۱	شب قدر ۱۰۸
۷۶	شبهات ۲، ۶۳
طول عمر و علم ۲۸	پاسخگویی به شبهات ۳۲
طه (۱۱۵)، ۸۸	شبهات مهدویت ۸۹
طه (۱۳۵)، ۸۸	شرک ۱۳۴
ظاهر و باطن قرآن ۱۰۱	شعرا (۴)، ۳۷
ظلم ۳۳، ۹۲	شوری (۴۱)، ۱۴۶
ظهور ۲۹، ۳۵، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۶۱	شهاب سنگ ۱۴۷

عرفان و امام مهدی (عج) ۳	۷۰، ۷۲، ۷۳، ۱۳۷، ۱۴۹، ۱۵۲
عصر زندگی ۱۹	اهداف ظهور ۱۳۲
عصمت ۷۲	حوادث ظهور ۱۴۷
عقل ۸۶	زمینه‌ها ۷۱
عمل صالح ۲۰، ۲۲	آیات ظهور ۷۲
عیسی (علیه السلام) و مهدی (عج) ۸۲	آیات نوید ظهور ۶۰
غافر (۲۳-۲۴)، ۸۰	ظهور مصلح ۶۶
غرب ۹۴	ظهور منجی ۲۵، ۶۰، ۱۰۱
غیب ۱۲۲	ظهور موعود ۱۳۹، ۱۴۲
غیبت ۳، ۱۲، ۳۵، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۲	اعتقاد به ظهور ۱۵۵
۴۸، ۵۴، ۵۶، ۶۲، ۷۶، ۱۰۲	بشارت‌های ظهور ۱۰۲
۱۲۳، ۱۲۴، ۱۴۰، ۱۴۷، ۱۵۵	چگونگی ظهور ۹۰
علل غیبت ۴۱	نشانه‌های ظهور ۲۴، ۲۵، ۴۲
فلسفه غیبت ۵۷، ۸۹، ۱۵۰، ۱۵۲	۵۴، ۵۶، ۶۲، ۸۵، ۸۸، ۱۳۹
عصر غیبت ۱۳۳	۱۴۷، ۱۵۵
نشانه‌های غیبت ۱۴۷	عصر ظهور ۲۰، ۵۵
فاطمه (علیها السلام) ۱۰۸	ویژگی‌هایی ظهور ۷۵
فتح (۹)، ۱۱۱	عدالت ۳۰، ۳۳، ۸۷، ۱۰۱
فتح (۲۸)، ۶۴، ۱۵۴	تعریف عدالت ۱۸
فتنه‌های آخرالزمان	اجرای عدالت ۱۸
فجر (۱) ۱۱۷	عدالت اجتماعی ۸۰، ۸۴
فرقان (۱)، ۱۱۱	عدالت عمومی ۸۴
فضایل ۱۵۱	عدالت مهدوی ۱۹
فطرت ۱۰۶	محورهای عدالت ۱۸
قرآن و ترسیم آینده جهان ۳۴	عرفان ۸۶

آثار محبت ۱۳	قریش (۱-۳)، ۷۰
محب ۱۳	قصص (۴)، ۶۷
محبوب ۱۳	قصص (۵-۶)، ۶۶، ۷۴، ۷۵، ۸۰، ۹۱
صفات محبوب ۱۳	۹۳، ۹۴، ۹۸، ۱۱۳
موجبات محبت ۱۳	قصص (۲۸)، ۱۰۹
محمد (۷)، ۱۲۴	قصص (۸۱)، ۶۵
محمد (۱۸)، ۵۸	قیام امام مهدی (عج) ۳۲، ۳۳، ۳۵
مدینه فاضله ۸۱	۴۷، ۵۹، ۶۲
مستضعفین ۸۰، ۹۱، ۱۰۱، ۱۴۰	قیامت ۷۳
۱۴۴	کتابشناسی ۳، ۵۲، ۱۰۵
مسیحیت ۱۵۰	کربلا و امام مهدی (عج) ۱۲۰
مشابهت‌ها ۷۰	کشتی نوح ۴۸
مصدق شناسی ۶۳، ۱۲۲، ۱۳۹، ۱۴۱	کفر ۳۳
مصلح جهانی ۶۰، ۷۷، ۸۳، ۸۴	کودک و نوجوان ۳۸
مضطرّ ۱۴، ۲۱، ۷۷، ۱۳۸	کهف (۱۸-۱۹)، ۱۱۲
مضطر حقیقی ۲۹	لقمان (۱۹)، ۶۷
معجزات ۴۲، ۷۶	لوط (علیه السلام) و مهدی (عج) ۱۲۲
معراج ۱۰	لیل (۲)، ۱۲۳
معرفت شناسی ۸۶	مائده (۳)، ۱۱۵
منابع معرفت ۸۶	مائده (۴۱)، ۶۵
معرفت و مهدویت ۸۶	مائده (۵۴)، ۱۲۶، ۱۳۰
معناشناسی ۷۵	ماء معین ۷۷، ۱۴۱
مکاتب ۱۲۵	متقی هندی ۱۵۴
مکاتب بشری و آخرالزمان ۱۲۵	مجادله (۲۲)، ۶۵
مکاتب تطبیقی ۱۲۵	محبت ۱۳

مدعیان مهدویت ۱۴۹	ملاصدرا و مهدویت ۱۴۳
منابع تفسیری مهدویت ۱۵۶	ملک (۳۰)، ۶۵، ۱۲۴
منکرین مهدویت ۸۴	مناقب ۳۵، ۱۵۱
میلاذ پیامبر (ﷺ) ۱۴۷	منتظر ۱۴
مؤمن (۱۱)، ۱۱۲	منتظران ۹۷، ۱۲۸، ۱۳۳، ۱۴۱
نامهای امام زمان (عج) ۱۴، ۵۲	انواع منتظران ۱۱۷
نبأ (۱۲)، ۵۸	منتظران حقیقی ۷۱
نبوت و ولایت ۱۳۳	وظایف منتظران ۳، ۱۲، ۴۱، ۵۲
نجم (۳-۴)، ۸۶	۱۲۳، ۱۰۳، ۵۷
نحل (۱۹)، ۸۶	منت نهادن ۹۱
نحل (۱)، ۱۴۶	منجی ۱۱۰، ۱۴۸، ۱۴۹
نساء (۵۹)، ۲۹	موعود آخرالزمان ۱۰۶
نساء (۶۳)، ۱۲۶	موعود قرآن ۲۹
نساء (۶۹)، ۸۸	مهدویت ۸۷
نساء (۱۵۹)، ۸۸، ۱۱۲	آیات مهدویت ۱، ۲، ۳، ۷، ۱۱، ۱۵، ۲۱، ۲۳، ۶۰، ۷۱، ۸۷، ۸۹، ۱۰۰، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۳، ۱۳۱، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶
نشانه‌های ظهور عیسی بن مریم ۶	اعتقاد به مهدویت ۴۱، ۵۷
نصرت ۱۴۶	تاریخ مهدویت ۱۳۱
نظام توحیدی ۸۹	ترجمه آیات مهدویت ۱، ۴۹
نماز ۱۳۵	روایات مهدویت ۱۱، ۱۰۱، ۱۴۹، ۱۵۵، ۱۵۶
نمل (۶۲)، ۱۴، ۱۳۳، ۱۴۴	فلسفه مهدویت ۸۴
نمل (۸۰)، ۱۱۷	مبانی اعتقادی مهدویت ۸۱
نمل (۸۳)، ۳۲، ۱۱۲	
نور (۵۲)، ۱۳۵	
نور (۵۵)، ۶۴، ۶۶، ۶۹، ۸۱، ۸۴، ۹۴	
۱۱۳، ۱۲۷، ۱۳۴، ۱۴۵، ۱۵۴	

شنبیدی، اکبر ۲۸	حمیدی، رضا ۱۰۳
شیخ الاسلامی، جعفر ۲۹	خانی کشمرزی، حسن ۱۵۱
شیرازی، سیدحسن ۹۳	خیری، حسن ۸۱
شیرودی، مرتضی ۹۴	دوانی، علی ۴۵
صدر، صدرالدین ۹۵	راسخی نجفی، عباس ۲۰، ۲۱
صدیقی ۹۶	راغبی، محمد علی ۱۵۳
صفائی کاشانی، علی ۳۰	رستگار جویباری، یعسوب الدین ۲۲
صفاخواه، محمدحسین ۳۱	رضوانی، علی اصغر ۸۲
صلاحی اصفهانی، سهیلا ۹۷	رضوی، سیدجواد ۲۳
طارمی، حسن ۳۲	رکنی یزدی؛ محمد مهدی ۸۳
طباطبایی، سید محمود ۹۸	زارعیان جهرمی، عبدالرحیم ۱۵۲
عابدی خراسانی، فضل الله ۳۳	زمانی، احمد ۸۴
عابدین زاده، محمد ۳۴	سبحانی، جعفر ۳۲، ۸۵
عبدلی، رضوان ۹۹	سعدی، حسین علی ۸۶
علاءالدین، مهدی حسن ۳۵	سعید، حسن ۸۷
عماد، میرزاحسن ۳۶	سعیدی، رضا ۸۸
غفاری، علی اکبر ۱۵۴	سلمانی ایزدی، صادق ۱۵۳
فرخی نژاد ناصری، شهربانو ۱۵۴	سلیمیان، خدامراد ۸۹
فضلی، نادر ۳۷	سیاح، احمد ۲۴
فولادزاده، عبدالامیر ۳۸	سید علوی، سید ابراهیم ۹۰
فیروز، رضا ۳۹	شبستری، محسن ۹۱
قبله‌ای خوئی، خلیل ۱۰۰	شریعت زاده خراسانی، محمود ۲۵
قمری، احسان ۱۰۱	شعفی، سید علی اکبر ۲۶
قنبری گل، محمدحسین ۱۵۵	شفیعیان، محمدجواد ۲۷
کامرانیان، عباسعلی ۱۰۲	شفیعی سروستانی، ابراهیم ۹۲

- کریمی جهرمی، علی ۱۰۳
 کمساری، عباس ۴۰
 گرجیان، محمد مهدی ۱۵۰
 گنجی، حسین ۱۰۴
 گنجی فرد، محمد حسن ۴۱
 مجلسی، محمد باقر ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶
 محفوظی موسوی، سید یوسف ۱۰۵
 محمدی عراقی، محمود ۱۰۶
 محمدی کرمانشاهی، اسماعیل ۱۰۷
 مدنی، محمد ۴۷
 مردانی، خیرالله ۴۸
 مسجد مقدس جمکران، معاونت فرهنگی ۴۹
 مصلحی، علی ۱۰۸
 معرفت، محمد هادی ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳
 معرفت، محمود ۱۱۴
 معلم، سید جواد ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲
 ۱۲۳، ۱۲۴
 معموری، علی ۱۲۵
 مقدس، سعید ۱۲۶
 مکارم شیرازی، ناصر ۱۲۷
 موسوی ارومی، سید حسن ۵۰
 موسوی جزائری، سید طیب ۵۱
 موگهی، عبدالرحیم ۵۲
 مولوی نیا، محمد جواد ۵۳
 مهدوی کنی، محمد رضا ۱۲۸
 مهربانی، مجتبی ۱۵۶
 میرصابری، سید داود ۵۴
 نادری، ناصر ۱۲۹
 ناصح دهخوارقانی، علی قلی ۵۵
 نیلی پور، مهدی ۱۳۰
 نیلی نجفی، سید علی بن عبدالکریم ۵۶
 واعظزاده خراسانی، محمد ۱۳۱
 وحید خراسانی ۱۳۲، ۱۳۳
 ولی ارومیه‌ای، حسن بن محمد ۴۶
 هادیان شیرازی، عبدالرسول ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹
 ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳
 هاشمی، سید محمد جواد ۵۷
 هاشمی سید محمد مهدی ۵۸
 هاشمی شهرستانی، سید عمران ۵۹
 هاشمی شهیدی، سید اسدالله ۶۰
 همدانی حائری، محمد علی ۶۱
 یزدی حائری، علی ۶۲

فهرستواره عنوانها

الإمام المهدي في القرآن والسنة ٢	أثينه هدايت در اثبات ولايت ٥
الآيات الباهرة في بقية العترة	أسيب شناسی آخرالزمان ١٣٠
الطاهرة (عليها السلام) أو تفسير آيات	آن روز که نعمت کامل می شود ١١٥
القرآن في المهدي صاحب	آيات الحجة، شامل آيات قرآنی و
الزمان عليه صلوات الله الملك	روايات معتبر مربوط به حضرت
المتان ٥٤	صاحب الزمان ١
البراهين الاثنا عشر على وجود	آيات الحجة والرجعة ٦١
الامام الثاني عشر (عليه السلام) ٥١	آيات الرجعة ٣٦
الزام الناصب في اثبات الحجة	آيات الظهور في انتظار الفرج و
الغائب ٦٢	السرور ٥٥
القرآن و الحجة: مشتركات قرآن و	آيتی از آسمان در ظهور امام
حجت زمان (عج) ١١	زمان (عج) ٣٧
القرآن يتحدث عن الامام	اثبات طول عمر حضرت
المهدي (عج): الإشارات	مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و
البيت (عليه السلام) ٣٥	روايات ٢٨
المحجة فيما نزل في القائم	اثبات مهدویت از دیدگاه قرآن ٣٠
الحجة (عج) ٧	اختر فروزان یا کوكب دري ٤٧
المهدي (عج) في القرآن ١٥	اقيانوس محمدی (عليه السلام): آياتی
المهدي (عج) في الكتاب و السنة	راجع به حضرت غوث
موجزا ١٠٩	اعظم (عليه السلام) ٥٨

امامت و نبوت کودک از منظر قرآن
۸۲

امام عصر(عج) در قرآن کریم و
احادیث ۱۲۹

امام عصر(عج)، واسطه فیض و
تجلیگاه لطف پروردگار ۱۱۱

امام مبین ۱۲۴

امام منتظر در آیات و روایات ۹۵

امام مهدی از دیدگاه قرآن و عترت و
علائم بعد از ظهور ۴۳

امام مهدی در قرآن، ترجمه:
محمد رضا انصاری ۱۷

امام مهدی(عج) در آیات و روایات
۱۰۱

امام مهدی(عج) در قرآن ۹۹، ۱۵۶

امام مهدی(عج) در قرآن، سنت و
تاریخ ۱۳۱

امام مهدی(عج) در قرآن کریم ۱۱۰

امام مهدی(عج) و سنت‌های الهی
۹۲

امنیت در مدینه فاضله مهدوی ۸۱

انتظار و قیام مهدی(عج) در قرآن
۶۹

انقلاب مهدی و دگرگونی روابط
اجتماعی ۸۰

این تذهبون ۹۷

باران رحمت ۱۲۱

بازگشت به دنیا، امری عام نیست
۷۳

بحار الانوار الجامعة لدرر اخبار
الائمة الاطهار ۴۲

بحث رجعت از منظر قرآن مجید
۱۱۴

بحثی پیرامون طول عمر حضرت
ولی عصر(عج) ۷۶

بررسی و تحلیل عقلی رجعت اولیاء
بعد از ظهور امام زمان و تطبیق
آن با روایات ۱۵۳

بشارت به ظهور حضرت
مهدی(عج) در قرآن ۱۵۰

بشارت‌های آسمانی ۸۸

به مناسبت پایان سال تحصیلی در
جمع مهدی پژوهان ۸۵

به مناسبت خجسته میلاد حضرت
مهدی(عج) ۱۲۸

پادشاهی که یاری خواهد شد ۱۲۰

پدر مهربان بشر ۹۶

پیاده شدن همه ابعاد اسلام و قرآن
در حکومت حضرت
مهدی(عج) ۸۹

- پیام امید به منتظران ۷۰
 پیروزی نهایی حق بر باطل ۱۳۶
 پیشگوییهای پیشوایان در معجزات
 چهارده معصوم و معجزات و
 مغیبات قرآن مجید، به ضمیمه
 اخبار علائم ظهور ۲۴
 تپش قلم: ویژه امام زمان (عج)
 ۱۰۲
 تحفة الشیعه در اثبات رجعت و
 ظهور ائمه (علیهم السلام) ۵۰
 تشیع؛ دین آینده جهان ۶۴
 تفسیر سوره مبارکه «والعصر» یا
 منشور جهانی دین مبین اسلام
 ۲۲
 جامعه‌سازی قرآنی ۱۸
 جانِ جانان ۵۲
 جایگاه والای ولی عصر (عج) در
 آیات و احادیث و شعر فارسی
 ۷۲
 جلوه‌ای از کتاب «المحجّة فیما نزل
 فی القائم الحجّة» ۱۰۵
 جهانی شدن موعود اسلامی ۹۴
 چهل حدیث در پرتو چهل آیه در
 فضایل حضرت ولی عصر (عج)
 ۴۹
- حدیث بعد از میلاد ۱۰
 حضرت زهرا و امام مهدی (عج)
 ۱۰۸
 حضرت لوط (علیه السلام) هم آرزوی دیدار
 سیصد و سیزده نفر را داشت
 ۱۲۲
 حضرت مهدی و قرآن، سری
 زندگینامه حضرت مهدی (عج)
 ۳۸
 حکومت بر زمین ۱۳۴
 حکومت جهانی حضرت
 مهدی (عج) از دیدگاه قرآن و
 عترت ۲۵
 حکومت صالحان در قرآن و روایات
 اسلامی ۱۵۵
 حکومت صالحان و وعده الهی ۱۲۷
 حکومت موعود قرآن و عصر جهانی
 شدن ۶۶
 خلیفه خدا، وارث زمین ۷۵
 درآمدی بر ولادت و غیبت امام
 مهدی ۶۳
 در پرتو قرآن به انتظار مهدی ۷۴
 درخشش خورشید وجود
 پیامبر (صلی الله علیه و آله) با ظهور
 مهدی (عج) ۱۳۲

- دولت حق ۱۱۶
دیدار با مهدی (عج) در سایه قرآن
۱۰۷
راه بهره‌مند شدن از امام عصر (عج)
در زمان غیبت ۱۳۳
رجعت ۱۱۲
رجعت از دیدگاه عقل، قرآن، حدیث
۳۲
رجعت از منظر قرآن، روایت، دعا و
زیارت ۶۸
رویدادهای زمان در آینه حدیث و
قرآن ۴
رهبر جاودان، زندگی امام
زمان (عج) ۴۴
ره توشه مهدی یاوران ۷۱
سپیده‌امید، کاوشی در مهدویت ۳
سوره والعصر حضرت امام
زمان (عج) است ۲۰
سوره عصر، پیامی به همه عصرها و
نسلها ۲۷
سیمای حضرت مهدی در قرآن و
نهج البلاغه ۱۵۲
سیمای حضرت مهدی (عج) در
آیات و احادیث و نظم فارسی
۱۵۱
- سیمای حضرت مهدی (عج) در
قرآن ۸، ۹
سیمای حضرت مهدی (عج) در
قرآن در پرتو روایات ۲۳
سیمای موعود در قرآن ۱۲۶
سیمای مهدویت در قرآن ۵۳
سیمای نورانی امام زمان (عج) در
قرآن و نهج البلاغه ۴۰
شب تار و روز روشن ۱۲۳
شناخت حضرت مهدی (عج) از
دیدگاه قرآن و سنت ۸۷
شناخت و حیانی خورشید پنهان ۸۶
شناختی از امام زمان (عج) در آیات
و روایات ۵۹
شهاب سنگ و استراق سمع ۱۴۷
صاحب الامر در جرعه‌های نور
۱۴۶
طلوع دوباره ۹۳
ظهور حضرت مهدی (عج) از دیدگاه
اسلام و مذاهب و ملل جهان
۶۰
عذر تقصیر به پیشگاه امام
عصر (عج) ۱۴۸
عصاره خلقت: درباره امام
زمان (عج) ۱۲

- عصر زندگی و چگونگی آینده انسان
و اسلام ۱۹
- غریب غیبت در قرآن ۳۱
- فجر صادق ۱۱۷
- فلسفه انتظار و آتیه جهان در قرآن و
روایات ۱۰۳
- قاطع البیان فی الآیات المؤولة
بصاحب الزمان (عج) ۳۳
- قرآن، برنامه حضرت مهدی (عج)
۹۰
- قرآن و پایان تاریخ ۱۲۵
- قرآن و حکومت جهانی حضرت
مهدی ۹۸
- قرآن و مهدویت ۱۴۴
- قیام امام مهدی (عج) در قرآن و
اخبار ۷۷
- مصلح بزرگ ۸۴
- مصلح جهان از دیدگاه قرآن: ده آیه
و صد آیه ۲۱
- مصلح مقتدر الهی کیست؟ بشارات
قرآن در شأن حضرت مهدی
آل محمد (علیهم السلام) ۲۶
- مقایسه روزگار ظهور منجی موعود
در قرآن و زیور داود (علیهم السلام) ۱۴۹
- ملاحم القرآن ۶
- منتخب الانوار المضيئة ۵۶
- موعود ادیان ۱۴۲
- موعود در قرآن ۱۳۷
- موعود در قرآن، برنامه دولت کریمه
۱۳۵
- موعود در قرآن: پیروزی متقین ۱۳۹
- موعود در قرآن: حکومت
مستضعفین ۱۴۰
- موعود در قرآن: سلام بر مظهر آب
روان ۱۴۱
- موعود در قرآن: فرج بعد از شدت
۱۳۸
- موعود قرآن ۱۶
- مهدویت از دیدگاه قرآن و احادیث
فریقین ۵۷
- مهدویت از دیدگاه قرآن و اهل
بیت (علیهم السلام) ۶۷
- مهدویت از نظر قرآن و عترت ۴۸
- مهدویت در قرآن ۶۵
- مهدی (عج) در قرآن ۳۴، ۳۹، ۸۹
- مهدی (عج) در قرآن، پیدای نهران
۱۰۰
- مهدی (عج) نور پنهان در افق قرآن
۲۹
- مهدی علیه السلام در کتاب و سنت

نور خدا ۱۱۹	۱۱۳
نوید آمدنِ مصلح آخرالزمان ۸۳	مهدی موعود از دیدگاه ملاصدرا
وارثان زمین، آینده بشر در آیینه	۱۴۳
آیات ۷۹	مهدی موعود (عج) ۴۵، ۴۶
وراثت مستضعفین ۹۱	مهدی موعود (عج) در قرآن ۱۴۵
وقت معلوم ۴۱	مهدی موعود (عج) در قرآن و
ویژگیهای تبلیغی قرآن دربارهٔ	احادیث ۱۵۴
موعود ۱۰۶	مهر محبوب ۱۳
ویژگیهای یاران حضرت	نام محبوب: بررسی در نامها و
مهدی (عج) از دیدگاه قرآن	القاب امام عصر (عج) ۱۴
کریم ۱۰۴	نور پروردگار زمین ۱۱۸

منابع و مآخذ

- ۱- فرجی، محمدتقی؛ نشریه پیام قرآن، دارالقرآن الکریم، قم.
- ۲- پورسید آقایی، مسعود؛ نشریه انتظار امام مهدی (عج)، بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)، مرکز تخصصی مهدویت، قم.
- ۳- نعمتی، علیرضا؛ نشریه خورشید مکه، اسوه، قم.
- ۴- عبداللهیان، محمد؛ نشریه بینات، موسسه معارف اسلامی امام رضا، قم.
- ۵- مسجد جامع، احمد؛ نشریه گلستان قرآن، مرکز توسعه و ترویج فعالیت‌های قرآنی، تهران.
- ۶- تسخیری، محمدعلی؛ نشریه رساله الثقلین، المجمع العالمی لاهل البيت، قم.
- ۷- محمدی، محمدابراهیم؛ نشریه زائر، مؤسسه فرهنگی قدس، «آستان قدس رضوی»، مشهد.
- ۸- خواجه پیری، محمدعلی؛ نشریه صحیفه مبین، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک.
- ۹- واعظزاده خراسانی، محمد؛ نشریه مشکوة، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد.
- ۱۰- شفیعی سروستانی، اسماعیل؛ نشریه موعود، مرکز فرهنگی موعود، تهران.
- ۱۱- خسروی، محمدعلی؛ نشریه وقف میراث جاویدان؛ سازمان اوقاف و امور خیریه، تهران.
- ۱۲- جعفری گیلانی، محمد؛ نشریه حوزه، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، قم.
- ۱۳- جعفری گیلانی، محمد؛ نشریه آینه پژوهش، مرکز مطالعات و تحقیقات دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، قم.
- ۱۴- امینی، علیرضا؛ نشریه پژوهش و حوزه، معاونت پژوهشی مرکز مدیریت حوزه علمیه قم، قم.
- ۱۵- گیوی، امرالله؛ نشریه پیام جاویدان، اسوه، قم.
- ۱۶- آیه العظمی گلپایگانی؛ نشریه رساله القرآن، دارالقرآن آیه الله العظمی گلپایگانی، قم.
- ۱۷- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی؛ کتابشناسی جهانی قرآن کریم؛ شامل ۹۵۰۰ عنوان کتاب درباره علوم و معارف قرآنی به زبان‌های عربی، فارسی، اردو، انگلیسی، فرانسوی، آلمانی و... [با همکاری] پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا) با مساعدت مؤسسه قرآنی تفسیر جوان، خانه کتاب قم، ۴ جلد، قم؛

- ۱۸ - خانه کتاب؛ کارنامه نشر: فهرست موضوعی کتابهای منتشر شده در سال ۱۳۸۲، سه جلد، خانه کتاب، تهران: ۱۳۸۳ ش.
- ۱۹ - مرکز فرهنگ و معارف قرآن؛ فرهنگ موضوعی تفاسیر: براساس بیست دوره تفسیر قرآن از شیعه و اهل سنت، سه جلد، بوستان کتاب قم، قم: ۱۳۸۲ ش.
- ۲۰ - مهدی پور، علی اکبر؛ کتابنامه حضرت مهدی (عج)، دو جلد، الهادی، قم: ۱۳۷۵ ش.
- ۲۱ - پور طباطبائی، سیدمجید؛ در جستجوی قائم: معرفی ۱۸۵۰ جلد کتاب پیرامون زندگانی پر برکت حضرت بقیة الله الاعظم (عج)، انتشارات آستان مقدس صاحب الزمان (عج)، قم: ۱۳۷۰ ش.
- ۲۲ - بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج)؛ مرجع مهدویت: فهرست و چکیده منابع پیرامون مهدویت (کتابها، مقالهها، پایان نامهها)؛ بنیاد فرهنگی حضرت مهدی موعود (عج) و پایگاه اطلاع رسانی سراسری اسلامی (پارسا)، تهران: ۱۳۸۲ ش.
- ۲۳ - نکونام، جعفر؛ چکیده پایان نامه های علوم قرآنی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران: ۱۳۷۷ ش.
- ۲۴ - حدیثی، طاهر؛ چکیده پایان نامه های علوم قرآنی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران: ۱۳۷۶ ش.
- ۲۵ - ضرغامی، برزین؛ کارنامه قرآنی جمهوری اسلامی ایران: مروری بر عملکرد فعالیت های قرآنی بیست و پنج ساله کشور، مرکز توسعه و ترویج فعالیت های قرآنی، تهران: ۱۳۸۲ ش.
- ۲۶ - ضرابی، عبدالرضا؛ چکیده پایان نامه های مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی؛ مرکز انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، قم: ۱۳۸۲ ش.
- ۲۷ - الرفاعی، عبدالجبار؛ معجم الدراسات القرآنیة، مرکز فرهنگ و معارف قرآن، قم: ۱۳۷۲ ش.
- ۲۸ - سلطانی فر، صدیقه؛ و مریم حکیم سیما؛ کتاب شناسی قرآن و علوم قرآنی؛ مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، ۱۳۷۰ ش.
- ۲۹ - دبیرخانه نمایشگاه بین المللی قرآن کریم؛ فهرست مقالات قرآنی دهه هفتاد، انتشارات دلیل ما، قم: ۱۳۸۱ ش.

والحمد لله رب العالمین

مشهد - آبان ماه ۱۳۸۳